לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

על המשמר

יום ד', כ"ב בשבט תשמ"ח, 10 בפברואר 1988 / שנה מ"ה מס' 13570 / המחיר 1.20 ש"ח כולל מע"מ

אם תמנע כניסתה לישראל — „השיבה" תעגון ברפיח המצרית

כוויית. — אם יימנע מ„ספינת השיבה" של אש"ף להפליג לעבר „חופי פלשתין", היא תפליג לעבר המים הטריטוריאליים של מצריים, לעבר העיר רפיח — על כך מסר אמש העתון הכווייתי „אל וטאן" בצטטו את דבריו של פואד אל־ביטאר, ראש המשלחת הדיפלומטית של אש"ף באתונה. העיר רפיח מחולקת, כזכור, לחלק הנמצא בתחום ישראל, ולחלק בתחום מצרים. בתוך כך נמסר כי ראש מחלקת פלשתין במשרד החוץ המצרי קיבל אתמול, לשיחה את נציג אש"ף בקהיר, זוהדי אל־קודרה. ממקור דיפלומטי ערבי בקהיר נמסר, כי השניים דנו ככל הנראה בתוכנית השיט של „ספינת השיבה". (עי"צ)

שמיר הציג שורת שאלות למרפי — שולץ ישיב בקרוב על ההבהרות שביקש רה"מ

שמיר ביקש הסברים רבים בקשר לאוטונומיה, הקשר בינה להסדר הסופי, מהות המו"מ הישיר, לוח הזמנים וכדומה ● סרב לדון בהסדר־ביניים מואץ ואמר כי הוא מחוייב רק לאוטונומיה לפי קמפ־דיוויד ● מרפי: בכל בירות האיזור מצאתי התלהבות לשלום ● תיתכן פתיחה בי"ל במוסקבה — סמוך לפיסגת רייגן־גורבאצ'וב ● מרפי ייפגש היום בנפרד עם פרס אחרי ששמיר דחה אתמול הצעתו לפגישה משותפת ● פרס: אעשה הכל שהיוזמה האמריקנית לא תתנדף

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר" ומוטי בסוק כתבנו בכנסת

השליח האמריקני המיוחד ריצ'ארד מרפי נפגש אמש עם ראש הממשלה יצחק שמיר במשך יותר משעתיים. בעקבות הדיווח של מרפי העלה שמיר שאלות הבהרה רבות בקשר לאוטונומיה, הקשר בינה לבין ההסדר הסופי, מהות המו"מ הישיר, המשתתפים, לוח הזמנים של הדיונים ועוד.

(סוף בעמוד 2)

ירדן תעמיד לרשות ערפאת תחנת רדיו שתשדר לשטחים

מאת מנחם עינברי, כתב „על המשמר"

ירדן עשויה להעמיד לרשות ערפאת תחנת רדיו שתשדר לשטחים. לכתבנו נודע כי מגעים בעניין זה מתנהלים כעת בין אש"ף לבין ירדן, והנושא עשוי להידון בביקור קרוב של ערפאת ברבת עמון, שכעת שוקרים על הכנתו.

הצורך להעמיד תחנת שידור לרשות ערפאת נובע מן האופי של תחנת השידור „קול ירושלים" המשדר מסוריה. התחנה הזאת אמנם לא יצאה עדיין נגד ערפאת, אבל היא מכרסמת בכוחו בכך שהיא מתנגדת לוועידה הבינלאומית, שבה רוגל ערפאת.

יו"ר המועצה הפלשתינית:

„השיבה" תפליג היום — אנו מוכנים לכל תגובה ישראלית

מאת ז'אן כהן, כתבנו באתונה, ארנון יפה, ובצלאל עמיקם כתבי „על המשמר"

משרדי אש"ף באתונה מסרו אתמול אחר־הצהרים רשימה ראשונה של שמות מגורשים שיפליגו היום אחה"צ ב„ספינת השיבה", „אל־אודה" כפי שהיא מכונה בערבית, לחופי ישראל. בין השמות המפורסמים, מוחמד מילחם ראש עיריית חלחול לשעבר; הבישוף אליה חורי; נשיא המועצה הפלשתינית שייך א־סייח; ד"ר חנה נאסר, נשיא אוניברסיטת בירזית; נעורך העיתון הערבי „אל־שאעב" אכראם הניה.

אישים בינלאומיים

אמש פורסמו גם חמישה שמות של אישים בינלאומיים האמורים לעלות על הספינה הפלשתינית: ז'אק גאיו — הארכיבישוף של נורמנדי; פול סונטלי — חבר הקונגרס

(סוף בעמוד 4)

מקבלי הפנים מתפשים ספינה

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

למעלה ממאה אנשים, תושבי הגליל המערבי, יהודים וערבים, הביעו נכונותם להצטרף להפלגת ספינת ההודיה עם ספינת ה„שיבה", שאת הפלגתה מארגן רב ירמיה מנהריה. הכוונה לקבל ספינה בהתנדבות. „אולם אם מישהו ירצה 10 אלפים שקל בעד השכרת הספינה, אני מוכן בהתלהט" אמר רב ירמיה לכתבנו. חברי הקבוצה פנו כבר לשני קיבוצים בגליל המערבי אשר בבעלותם יאכטות הנוהגות לאיי יוון, אולם עד כה טרם קיבלו תשובה חיובית.

שר החינוך יצחק נבון גינה אמש את קבוצת הסופרים והאמנים הישראלים שהודיעו כי יבואו לקדם בברכה את הספינה הפלשתינית.

4 חיילים שסרבו „לשבור עצמות לערבים" — הועמדו לדין וזוכו

ואת גילה אמש ח"כ אלעזר גרנות ● המדובר ב־4 צוערים חניכי קורס קצינים ● בית־הדין קבע כי הפקודה היתה בלתי חוקית בעליל

מאת כתב „על המשמר" בים

ארבעה צוערים, חניכי קורס קצינים של צה"ל, סירבו למלא פקודה של מפקדיהם להכות תושבים ערבים עד לשבירת עצמותיהם. הם הועמדו לדין צבאי ויצאו זכאים.

דברים אלה גילה אתמול ח"כ אלעזר גרנות, חבר ועדת החוץ והבטחון של הכנסת.

גרנות נועד עם חברי סגל מפ"ם בכירה. לדבריו מצא בית־הדין הצבאי כי הפקודה הזאת היתה בלתי חוקית בעליל. גרנות סבור כי אחד הכשלונות הגדולים ביותר מאז החלו האירועים בשטחים הוא מתן הפקודה להכות בערבים.

מפקפק בשליחות מרפי

גרנות אינו צופה הסדר מדיני באיזור עד לאחר הבחירות לכנסת, אך יחד עם זאת הבהיר כי בעיני מפ"ם כל הסדר מדיני שיסכימו עליו הצדדים באיזור הוא כשר. במושג צדדים מתכוון גרנות בראש ובראשונה לפלשתינים ולישראלים. אלעזר גרנות מטיל ספק בסיכויי הצלחת שליחותו של מרפי בין מדינות האיזור. „אני מאמין שרק שינוי דרמטי ונועז יכול להוות היום

(סוף בעמוד 2)

שמיר: „השיבה" — הכרזת מלחמה / שרון: יש ישראלים המבקשים להתאבד ● עמוד 2

פסיכולוגים: החיילים פרקו תסכולם ● עמ' 3

עבד המתח בין התושבים למתנחלים ● עמ' 3

צה"ל: אין סימוכין לטענות מחול ● עמ' 4

מחריף המשבר — צפויים צווי ריתוק עמ' 15

יוזמת מרפי ותבוסתנות שרון

ביקורו של ריצ'רד מרפי יכול להבטיח קצה חוט למוצא מן המצב החמור של הסתבכות במלחמה קולוניאלית ממושכת. זאת בתנאי שממשלת ישראל תקבל את ההצעות האמריקניות ולא תנסה להכשיל את השליחות. השליח האמריקני מציע פתרון מזורז לסכסוך ולישראל צריך להיות עניין בולט למצוא במהירות הסדר כולל, הסדר של קבע.

האלטרנטיבה היחידה ליוזמה הזאת הן דעותיו התבוסתניות של אריאל שרון, המציע מצד אחד לנהל את המלחמה עד הסוף ובכל האמצעים, ומאידך מתאר סוף אפוקליפטי הצפוי לאזרחי ישראל שיתנו כדבריו, לפינוי נואש על גג השגרירות האמריקנית בתל אביב, אם לא תתקבל הצעתו הראשונה. לאמיתו של דבר ישראל עלולה להגיע למצב כזה אם אומנם תלך בדרך המוצעת ע"י שרון, דרך שתביא לבידודה של ישראל ולשחיקת כוחה. לישראל, על פי כוח הכלכלי והצבאי הנוכחי, אין מה לפחד מהשלום ומהסדרים בדרך אליו, שיתקבלו על כל הצדדים המעורבים, כפי שלא היתה לה כל סיבה לחשוש מהסכם השלום עם מצרים. רק הדרך של „העמידה האיתנה" של ניהול מלחמות של „מאה שנה" עשויה להחליש את ישראל, לשחוק את צה"ל ולמוטט את כלכלתה.

שרון היה חייב, בתוקף תפקידו בממשלה, לדעת מה המשמעות של אי־אישור ההסכם ע"י השוק המשותף, מבחינת הכלכלה הלאומית. הוא חייב היה להבין גם את משמעות ביטול ביקורם של רבנות, תיירים בישראל וביטול שבוע ישראלי בבוסטון ושל הופעות יצוא אחרות באירופה. הוא היה חייב לתת את דעתו לשחיקת דמותה של ישראל בדעת הקהל העולמית, ובמיוחד האמריקנית, כולל הציבור היהודי בארה"ב. אולם הוא מתעלם מכך. רק אם מאמציו של שרון למנוע פתרון מדיני וגרמו למצב של יאוש ושל שחיקת צה"ל במלחמת השטחים, בליווי אבטלה גוברת והידרדרות כלכלית, עלול לבוא הקץ, נושה וייטנאם, שתואר ע"י שרון.

בהסכמי השלום תוכל ישראל לעמוד ולהוסיף עוצמה כלכלית ולאומית גם יחד. ברם, לא פעם ראשונה היא, שהרברבנות המלחמתית של שרון מלווה ביאוש ותבוסתנות. הבעייה היא בכך שלאור תפקיד התקצנת ששרון ממלא במדיניות הישראלית, נבואותיו עשויות להגשים את עצמן.

תקרית שלא דווח עליה: שני ג'יפים הגיעו למחסום, פתחו באש, נער נהרג

הכפרים עת'יל ודיר־אל־גסין – היו עד שלשום כפרים שקטים ● ביום ראשון בלילה פשטו בכפרים מכוניות אזרחיות, כנראה של מתנחלים, ודפקו על דלתות הבתים ● מאז לא חזר השקט לכפרים ועתה הם שובתים

מאת אפי לנראו, כתב „על המשמר"

נער בן 17 נורה למוות ו־2 נפצעו, בתקרית שאירעה שלשום אחה"צ בכפר עת'יל הנמצא מעבר לקו הירוק, מול הכפר גת במשולש.

ביום שני השבוע, בשעה 16.00 לערך, הגיעו שישה אנשי מילואים ב־2 ג'יפים, לפאתי הכפר. כשנעצרו במחסום על הכביש, נתקלו במטר אבנים, והשיבו באש, מן הירי נהרג נביל אבו־עבדל לטיף אסעד, בן 17, שלטענת חבריו לא היה בין מיידי האבנים.

„לקבור במהירות"

מותו של הנער לא פורסם עד אתמול בכלי־התקשורת, מאחר שהמנהל האזרחי הורה למוכתר הכפר, דודו של ההרוג, לקבור את הגופה במהירות. ההלוויה נערכה אתמול לפני הצהרים, וליוו את המת כ־5000 איש מכפרי הסביבה, ללא נוכחות אנשי הצבא, המנהל האזרחי, שמירים ביניהם את רגליהם מהמקום.

כפרים שקטים

בכפר עת'יל, ובשני כפרים סמוכים — עלאר ודיר־אל־גסון — לא היו עד לפני יומיים, כל סימנים להפרות־סדר, והצבא לא נכח במקום.

ביום ראשון בלילה, מספרים תושבי הכפרים, נכנסו לדיר־אל־גסין במה מכוניות אזרחיות ונוסעיהן — כנראה מתנחלים — ניסו לדפוק על דלתות הבתים, התושבים גירשו אותם באבנים.

הצטרפו „לשביתה"

ארוע זה, בנוסף לשמועות שנפוצו כבר מספר ימים על כוונת המתנחלים לפשוט על הכפרים, גרר אחריו, לטענת היום, תהלוכה מחאה ספונטנית. לדברי המקומיים הופיעו מטוסים של צה"ל מעל הצועדים וירו עליהם רימוני גז. רק לאחר מכן, הקימו הצעירים מחסומים וסגרו, למעשה, את מבואות הכפרים. תחנה, שמה, מוכבים למתנחלים אף לצאת. כתלות הכפרים „שובתים". חנויות סגורות והתושבים לא יצאו לעבודה והם אינם שבעים ואין עשורות. הרחובות מלאים במחסומים של אבנים, צמיגים, והרחשים המבוערו במקום רב.

דובר צה"ל מרים תגיב

כתבנו מציין, כי נראה, שהחיילים לא נקטו כל אמצעי זהירות, כגון ירי עמי ורימוני גז, כנגד מפירי הסדר, ופתחו מייד באש חיה.

העובדות הכלולות בכתבה זו הובאו לידיעת דובר צה"ל ועד למסירת הידיעה לדפוס טרם נתקבלה תגובה.

קברו של המנוח, נביל אבו־עבדל לטיף אסעד... (צילום: מרטאו)

אזמל/בציפורניים

הדרקון המנגן

בעיר אחת מתגורר מזה חמישים שנה דרקון מנגן. האלים כינוהו פילי. נגינתו כה יפה עד שפעם אחת, לפני כשלושים שנה, בנו לו ארמון גדול ומפואר, הלא הוא ארמון הצלילים. לימים יצא שמו של פילי למרחוק. בכל שנה ושנה באים שלושים וששה אלפי אנשים לראות את הפלא הזה: דרקון מנגן. ומנגינתו אין כמוה ליופי בכל הארץ כולה.

העיר גדלה ומספר תושביה הולך ורב והדרקון לא עומדים לו כוחותיו לנגן בכל יום. אשר על כן החליט שר העיר לתת לנוגנים אחרים להיכנס לארמון הצלילים ולנגן בו, כל אימת שדרקון הפלא חולה, נח או יוצא לשוט בארץ.

צילום: ג.פ.פ.א.

ארמון הצלילים, משכן הדרקון המנגן

הדרקון, שלא היה עול־ימים, הסכים אלא שתנאי אחד התנה: כל נוגן חייב לעבור את מבחן הדרקון.

ומאז פוקדים את הארמון מנגנים אחרים, כולם עוברים את מבחן הדרקון. מדי פעם נתקף הדרקון חרדה גדולה. דרקונים קטנים באים אל הארמון ורוצים את הארמון. שר העיר נזעק להפריד בין הניצים. והנה בהגיע שר העיר רואות עיניו את הדרקון הזקן אוחז בצפורניו חתלתול וזועק: „הוא בא לסלק אותי מפה!"

למי שעוד לא זיהה את גיבורי אגדת הילדים המתוקה הרי הם הפילהרמונית הקוראת בקול גדול בכל פעם שחתלתול, תזמורת אחרת מתזמורות הארץ או ר"ל אופרה אחרת, רוצות להשתמש בארמון הצלילים, סליחה, ב„היכל התרבות". בעבר היו אלה התזמורת הקאמרית או תזמורת חיפה או ירושלים. המערכה האחרונה מרחשת כעת עם תירוש הפקת „לה טראוויאטה" של האופרה הישראלית החדשה.

הגיע הזמן שמישהו ילחין קרבות משעשעים אלה לאופרטה, סגנונו של אופנבך נראה לי מתאים ביותר.

יוסי שיפמן

מדף/סיפורת־תרגום

שיקוי ביום סגריר

תומס הרדי: „הרחק מהמון מתהולל" מאנגלית: אמציה פורת; עיצוב עטיפה: שמעון זנדהאוזן עם עובד / ספריה לעם 450 עמודים.

ספרים, בנוסף למעלותיהם הרבות, נתברכו במתת נפלאה: היכולת לתלוש את הקורא ממציאות חייו, לשאתו לעולמות רחוקים ושונים ולהטעימו את החוויות המשכרות ביותר — חוויית ההינתקות והבריחה.

הספרים שנזדמנו לידי בעת האחרונה — עיון כפרווה — עסקו בדרך זו או אחרת במצב הישראלי. אם לא במישרין, אזי בעקיפין, ואם לא בעקיפין, הייתה זו הפראנויה הפרטית שעשתה את החיבורים והאנאלוגיות, והקנתה לדברים את המגור האפוקליפטי. ספרים אלה, יחד עם כותרות העיתונים ואקרן הטלוויזיה, יצרו חשרת־עבים סמיכה ובלתי ניתנת להבקעה. ספרו של הרדי, בנוסף על איכויותיו העצמאיות, בא כשיקוי ביום סגריר. ספר מענג כפשוטו, עשיר ואנושי, חם וחכם, לא מעכשיו ולא מכאן.

להרדי, בן העידן הויקטוריאני, מתוודע הקורא העברי באמצעות ספריו המאוחרים יותר, שאחר מהם, „טס לבית דרברוויל" אף הוסרט. „הרחק מהמון מתהולל" הינה מיצירותיו המוקדמות, וכאחרות עוסקת בתיאור ריקמת החיים באנגליה הכפרית של המאה הקודמת. מתמורים פשוטים רוקח הרדי סיפור עמוק, שציירו המרכזי, אהבתו של גבריאל אוק, הנוקר, לעלמה בת־שבע אוורדין. לספר עוצמה תיאורית, הכתבות עדינות ודקות וריכוד לשוני מורכב — חול מאסוציאציות אגביות מהתחום ההיסטורי, הדתי והמיתי, וכולה בלשון עמך חגסה והמתוססת.

ראוי לציין תרגומו של אמציה פורת המשמר הן את המורכבות והן את הניחוח. הערות שוליים קולעות משלימות לקורא הישראלי, הבא מרקע שונה, את הקשרים החסרים. לסיכום — ספר מומלץ.

קובי אריד

עורך „עמוד אחרון": אפי לנראו

חוכמת זקנים/רבין

צריך אורך־רוח, אומר יצחק רבין, אחרי שניסה את כל התרופות קצרות־הרוח ולא העלה ארוכה לצרת המלחמה בשטחים. לו יאתה אימרתו של המשורר האנגלי, מאתיו ארנולד: „במה עצוב הוא אורך הרוח, שכנו הקרוב ביותר של הייאוש".

רוביק רוזנטל

ציורמצב

איור: ארנון אבני

רעל/תסריט

הספינה שטה

ספינת המגורשים מפליגה, כמתוכנן, מוזר, מנמל פיראוס. כעבור יומיים היא מגיעה אל גבול המים הטריטוריאליים של ישראל. הממשלה מתכנסת ביום ו' בבוקר לישיבה מרתונית, שבסיומה לא תתפרסם שום הודעה.

מטוסי הצי השישי חגים מעל לאונייה, כרוכה לנמל חיפה. בנמל נערכת קבלת־פנים חגיגית לחברי המשלחת פלשתינית ולמלוויהם מרחבי תבל. אחר־כך יאמר שמעון פרס, כי השילוב של מטרייה אמריקנית, פלשתינים מתונים וליווי בין־לאומי עלה יפה. ורק אז יתברר האסון: הספינה נכנסה לנמל — אבוי — דקה אחת אחרי כניסת השבת. פורץ משבר קואליציוני. ש"ס פורשת. אגו"י גם. המר מהמר על הקלף הנכון ומתמנה לשר חדתות והאוטונומיה. הבחירות יוקדמו. יהיה מהפך. יצחק רבין, שר החוץ בממשלת שמיר, מתחיל לדבר על הפלשתינים ב־פא רפויה. טמיר נעלם באורח מסתורי. הוא מתגלה בטריפולי, בירת לוב, שם הוא נפגש עם סוס, כדי לקדם את המו"מ עם קאדומי. נוביק מתפטר לאות מחאה. ביילין מקבל ביילין. שר החוץ רבין חותם על הסכם השלום עם ערפאת (להלן: הסכם קמפ אייזיק).

לקראת הפינוי של כל אחד מהיישובים — עופרה, בית־אל ואריאל — גאולה כהן מתרוממת על הגג ומתבצרת שם. יובל נאמן מתפלג ממנה מצטרף לקואליציה ומקבל טיק (ליד האף).

ואז — אחת מן השתיים: או שהמשיח יבוא או שבגין ייצא מרחוב צמח.

ותשקוט הארץ ארבעים שנה.

ש. עין

תמונת־מצב/כרוזים

תועבה נוספת

קרוב לוודאי, שהעונש הקל שפסק השופט הירושלמי, משה רביד, לברוך קורנבליט (שלושה חודשי מאסר על תנאי וחמש מאות ש"ח קנס), בעל בית הדפוס החרדי שבו הודפסו לפני כחודשיים כרוז

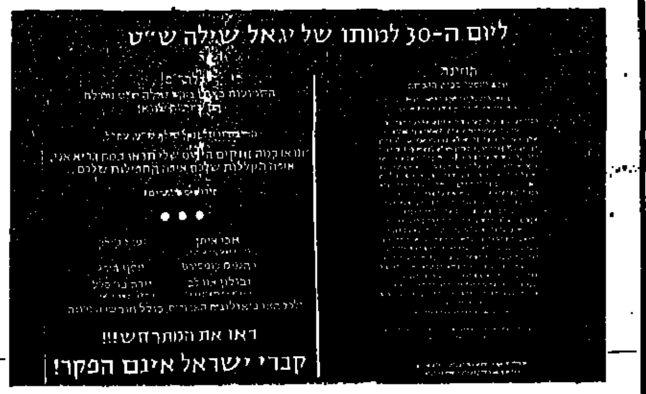

התועבה כנגד הארכיאולוג יגאל שילה, שנפטר לפני זמן קצר — עודד אחרים להמשיך במשימה: לא להניח למת ולמשפחתו. כרוז תועבה נוסף נשלח בימים אלה לכמה וכמה ארכיאולוגים ואנשי ציבור בירושלים. בכרוז הזה מכונה הארכיאולוג „שרץ טמא" (ש"ט) ומקולל בקללה חרדית ידועה: עפ"ל (עפר לפומא, עפר לפיו). וכמו בעבר — אין חתימה. פחדנות שפלה, שרק הם מסוגלים לה.

עמידם כהן

שטיפת־מוח „ליקוויד"

יותר נוזל מנוזל

המאבק על שינוי הרגלי הצריכה של עקרת הבית אשר נוהגת עד היום להכניס למכונת הכביסה שלה כוס וחצי אבקת כביסה, עובר להילוך גבוה. לפני כשבוע נחשפה עקרת הבית — ובמוצרי ניקוי הפליה היא תמיד לעקרת הבית — לנוזל חרש לכביסה במכונה, ליקוויד שמו, אשר יוצריו, פרסום סלה הוותיק, מעידים עליו כי הוא „הנוזל לכביסה במכונה", עם דגש על הוא. כהוכחה לקביעה נחרצת זו, הנפוצה מידי, המיושנת במקצת (השימוש בהא הידיעה היה נפוץ בפרסום בעיקר בשנות השישים ובתחילת שנות השבעים), ובפירוט לכותרת „הרבה יותר טוב מאבקת כביסה", שגם היא לא סובלת מחדשנות וממקוריות, בחר סלד להביא שורה של יתרונות אשר יש בהם כדי ליצור תוכן ממשי, לא נוזלי, למוצר החדש: „במהל יותר טוב במים ולא מותיר גושים ומשקעים", מתאים לכביסה בכל הטמפרטורות", „מתאים לכל סוגי האריגים" וכיוצ"ב — פירוט מילוני כמעט, דידקטי, אשר נחוץ למוצר חדש הבא לסתור מוצר ישן.

ובכל זאת, למרות הפעולות הללו, שנראות לכאורה טובות ומועילות, דומה שמסע הפרסום הזה החטיא את ההזדמנות הגדולה שהייתה לו. חדירתם של נוזלי הכביסה האחרים — „דייזי" ו„פיסגה" — אשר הוחדרו לשוק הישראלי לפני זמן קצר, ופעולת הריכוך והשיכנוע שהם עשו בעקרת הבית, איפשרו ל„ליקוויד" לצאת מתוך נקודת הנחה שעקרת הבית כבר יודעת מהו יתרונו של הנוזל, ולהבליט יתרון בולט אחד אשר יעמיד בצל את שתי מתחריו הצעירים. כלומר, „ליקוויד" יכול היה לצעוד בדרך שסללו לפניו נוזלי הכביסה „דייזי" ו„פיסגה" ולהדביק לשמו תכונה אחת רלוונטית אשר תגרום להעדפה בקנייתו. הוא לא עשה את זה. וזה פיספוס. מה שיוצא עכשיו זה שיש עוד אישהו נוזל לכביסה שגם הוא טוב יותר מאבקת כביסה. זהו, לא יותר.

דוד בחלילי

תפס כותרת/ואלדהיים

פרפור נוסף

את מהלך ההיסטוריה לא יוכל לשנות. כמו שלא שינה אז, בשנות ה־40 הסוערות של המאה שלנו, עת עמד וצפה בנעשה, חתם על כמה צוים, נתן פאסים לאנשים מהמחנה ואליו, ואולי גם דאג להם במסדרונות האו"ם: נייטראלי, מתווך, איש אשכולות. העדויות רבצו אז בארכיונים, מוצפנות מעין העיתונאים, וקורט חיווך בין אומות. בתי הקפה של וינה, הרחובות שאז היו שטופי גשם, מלאו בשכמותו: קששים עם

קורט ואלדהיים – ההיסטוריה תוריד אותו

להסעה מסודרת, כמו בכל צבא מאורגן. הבית, כך נראה, לא היה בדרכו, רק המוות. ההיסטוריה אינה מטפחת יחידים אלא רק תהליכים. והתהליך ההיסטורי מורה באצבעו לקורט: התפטר. המאבק הסתיים. אמנם העם ברובו מאחוריך את ההיסטוריה נגדך. אולי הפעם, אם ההיסטוריה תרצה, המדינה האוסטרית משהו עוד תקום. אולם עתה פג החלום, והמסמכים מתגלים, העדויות מתרבות והכל סוגר עליך. אז פשוט לך, קום משפט. למי זה יועיל עכשיו. פשוט לך.

בקיץ 82, סובב עריין קורט מבט תרבותי בעיניים, גאווה ברצועת הכלב (תמיד קטן) חיים כאילו בעבר. אנשי עבר אלה, העלו את קודש שכוחו מפני העבר, ארבע שנים אחרי כן, לנשיאות. היום, כאשר נמצא קורט ואלדהיים בכותרות הראשיות ננעץ מסמר נוסף בארונו של הנאציזם ובארונה של האגדה על קומו לתחייה. לא חסרות תופעות פשיסטיות בעולם ובישראל, ותמיד יהיו. אך הנאציזם, כתורה, מפרפר עתה פירפור נוסף על כס הנשיאות של אוסטריה.

אפי לנראו

המשכים

שמיר הציג שורת

(סוף מעמוד ראשון)

מרפי הודיע, כי ישוב עתה לארה"ב, ידווח ביום ה' למזכיר המדינה ג'ורג' שולץ, אשר ישיב בקרוב לראש־הממשלה על שאלותיו.

מרפי: פגישה טובה

הבוקר ב־7.30 יפגש מרפי עם מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס. בצאתו מן הפגישה אמש אמר מרפי, כי היתה לו פגישה טובה מאוד עם ראש הממשלה וכי הוא מעודד מן העניין וההתלהבות שמצא בכל בירה שבה ביקר וגם בירושלים. בקשר להתקדמות בתהליך השלום. יועץ ראש הממשלה לענייני תקשורת אבי פזנר אמר, כי השיחה היתה ברוח הידידותית המסורתית שבין שתי המדינות וכי ראש־הממשלה חזר על מחוייבותו לנהל מו"מ על האוטונומיה, כפי שהוסכם עליה בקמפ־דייוויד.

„הרבה סימני שאלה"

פזנר אמר כי נעשה עתה מאמץ מצד כל הצדדים לנסות ולהתקדם וכי „יש כאן הרבה סימני שאלה ואנחנו מקווים שבימים ובשבועות הקרובים יהיה לנו מושג טוב יותר באיזו מידה אפשר להתקדם".

נודע, כי במהלך השיחה לא נדון הרעיון האמריקני לגבי „הסדר ביניים מואץ". ששמיר הביע לו התנגדות אתמול בישיבת סיעת הליכוד בכנסת.

פתיחה בינ"ל במוסקבה

אשר לוועידה בינלאומית נודע, כי מדובר על אפשרויות שונות של פתיחה בינלאומית, מבלי להיכנס לפרטים. לא מן הנמנע כי נסקר גם הרעיון, שהנשיא רייגן וגורבאצ'וב יזמינו את המלך חוסיין, יצחק שמיר והנשיא מובארק לפתיחה במוסקבה, בעת פגישת הפיסגה ביניהם שם.

יצוין כי מרפי לא ייצא לירדן, בניגוד למצופה, אולם גורמים מדיניים וטוענו אמש, כי מרפי כבר נפגש עם חוסיין בתחילת מסעו בפאריס.

מן הצד האמריקני השתתף גם שגריר ארה"ב בישראל תומס פיקרינג ופקידים בכירים בשגרירות האמריקנית. מן הצד הישראלי השתתפו מנכ"ל משרד ראש הממשלה יוסי בן־אהרון, פזנר, היועץ המדיני אריה מקל וראש הלשכה הנגבי.

שמיר סרב עם פרס

שמעון פרס הציע ליצחק שמיר, פגישה משותפת עם השליח האמריקני ריצ'ארד מרפי. שמיר סרב. דברים אלו אמר אתמול שר החוץ לוועדת החוץ והבטחון של הכנסת.

פרס הבטיח כי יעשה כל שביכולתו כדי שהיוזמה האמריקנית החדשה לא תתנדף, גם אם איננו מסכים לכל פרטיה. לדבריו גורסת ארה"ב, כי למרות שנת הבחירות בוושינגטון ובירושלים, אין לבזבז את 1988, בכל מה שקשור למהלכי שלום. ארה"ב רומזת כי עמדתה תהיה פחות או יותר תוכנית רייגן. בלי ירדן במו"מ, הסיכויים להגיע לשלום קלושים. יתכן שהיתה טעות בעבר באימוץ הטענה שכל הערבים הם אש"ף. היום פרס סבור כי צריכה להיות הבחנה בין אש"ף שמחוץ לאיזור ובין ההנהגה הפלשתינית בשטחים. הסטטוס־קוו איננו בבחינת עוד אופציה.

התוכנית האמריקנית

ארה"ב רוצה לספק את כל הגורמים. היא מציגה לכל צד, ירדן, פלשתינים, מצרים, ישראל, את היתרונות שיצמחו לו מתוכניתה החדשה. מדובר בתוכנית בת שלושה שלבים: פתיחה בינ"ל, מו"מ ישיר להסדר ביניים, מו"מ ישיר להסדר קבע. המו"מ להסדר ביניים ימשך עד שבעה חודשים. בתום תקופה זו, בין אם יגיעו להסכם ובין אם לאו, יתחיל המו"מ להסכם קבע. האוטונומיה תימשך לא יותר משלוש שנים.

שריד: מו"מ עם אש"ף

בדיון שקיימה הוועדה העריך יוסי שריד (רצ) כי ניתן אולי למנוע את מירוץ הדמים הנורא במזרח התיכון, באמצעות מו"מ לשלום עם אש"ף. למרבה הצער חוסמת הממשלה כל דרך לשלום. לפיכך בסופו של דבר יהיה כאן הסדר כפוי דו־מעצמתי בתנאים קשים ומסוכנים לישראל. שריד הביע פליאה מדוע פרס ממשיך להתעקש שלא לקיים מו"מ עם אש"ף. „מה יש כאן לפחד? איזה כוח יש לו לכפות עלינו משהו?".

גור: הממשלה לא מבינה

מוטה גור (מערך) הרמטכ"ל לשעבר, השמיע דברים קשים. הממשלה עוד לא מבינה לאן נקלענו. היא מתנהגת כתמול שלשום, כאילו כלום לא קרה בשטחים. לא מתקבלות החלטות המתחייבות מן המצב החדש. שמיר ופרס לא מבינים עדיין כי תתחזק האלמנטים הפלשתינים בשטחים. חוסיין איבד הרבה מכוחו ויוקרתו. הוא ומובארק אומרים דברים בעלמא, כשהם אומרים — את היצוג הפלשתיני תשאירו לנו. הפלשתינים חייבים להיות שותפים לכל מו"מ לשלום. יש לעשות הכל, כדי שהתהליך המדיני יתחיל, באמצעות מו"מ ישיר, ואם אי־אפשר, באמצעות מו"מ לא ישיר.

שמיר: קצב מהיר מדי

בהתייחסו לשיחות עם מרפי התלונן שמיר כי הקצב האמריקני מהיר מדי. זאת למרות שהסכמי קמפ־דייוויד דורשים מירווחים בזמן. הליכוד יתנגד לכל סטייה מהסכמים. „בארה"ב יודעים עם מי יש להם עניין". שמיר הצהיר כי „הליכוד הולך ברצון לשיחות, פתוח לשכנוע, בטוח כי יוכל לשכנע, אבל מתוך הכרה נחרצת כי ידע לעמוד על עקרונותיו".

המערך נסחף שמאלה

שמיר מייחס חשיבות רבה לנסיעתו לוושינגטון בחודש הבא, שכן שם יודבר לעומק. האמריקנים רוצים לראות אותנו חזקים. חשוב שנשמור על דמותנו כעם בוטח בצדקתו, לא עצבני ולא נתפס להיסטריה, בוטח במדיניותו. המערך כולו נסחף שמאלה. אי־אפשר היום לעשות הבחנה בין המערך לשלום עכשיו". אמר.

זכו בלוטו

בהגרלת הלוטו מס' 06/88 שהתקיימה אתמול עלו בגורל המספרים הבאים: 2 — 15 — 27 — 29 — 35 — 39 והמספר הנוסף הוא: 22.

4 חיילים

(סוף מעמוד ראשון)

את המהלך המדיני". ח"כ גרנות הזכיר את תכניתה של מפ"ם התובעת חופש ביטוי לתושבים לבחירת ראשי ערים, חופש כלכלי ויצירת יחס שוויון, הפסקת הפקעות האדמות ומקורות המים. גרנות סיפר כי אמר בשיחה לשמעון פרס: הוצאתם את ישראל מהלבנון אך הכנסתם את לבנון לישראל.

להיות סולידארי

בתשובה לשאלה אמר ח"כ אלעזר גרנות, כי בא לשפרעם ביום השביתה הכללית שהכריזו הערבים, כי חש חובה מוסרית כלפי חברי מפ"ם הערבים. „מפ"ם הינה יהודית־ערבית ומשמעות הדבר להיות סולידרי עם הערבים ולהבין את קשייהם".

„המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר תרדים 102—121, טל' 253161-2. המען למכתבים ת"ד 1216 ירושלים 91008, חיפה 33134 רח' סבור 7, טל' 673673, המען למכתבים ת"ד 4007 חיפה 31040.

שמיר: „השיבה" הערבית — קריאת מלחמה
שרון: הישראלים על הספינה — אחוזי טירוף

שרון תקף גם את העתונות ואמר כי תגרום שסופנו פה יהיה כסוף האמריקנים בוויטנאם – „את המהומות ניתן לחסל בתוך שעה" ● רבין: הספינה לא תורשה להגיע ● פרס: ידי המגורשים מגואלות בדם

מאת עזרא אבירן ובצלאל עמיקם
כתב „על המשמר"
ומאת כתב עתי"ם

„שיגור ספינת המגורשים מיוון לחופי ישראל היא פעולה עויינות המסכנת את מדינת ישראל" אמר אתמול רה"מ שמיר בטקס אזכרה השנתי ל־44 חללי ספינת המעפילים „אגוז", שטבעה ב־1961 בים התיכון בדרכה לארץ.

ראש־הממשלה שמיר אמר כי „הגיבורים של ספינת המעפילים היו קורבנות מלחמת השיבה של עם ישראל לארצו. והנה, בימים אלה, מנסים גורמים עויינים לתקוף את מדינת ישראל ואורחיה ורוצים לגזול מאיתנו גם את האידיאל של השיבה למולדת" — אמר יצחק שמיר. לדבריו „זהו שיא של חוצפה וצביעות, כאשר אנשי אירגון המרצחים מדברים על „אוניית השיבה", אונייה המשיטה על סיפונה רוצחים ומחבלים שרצו כבר בעבר לרצוח אותנו בארצנו". בנאומו אמר שמיר כי סיסמת „השיבה" של הערבים, היא סיסמה של קריאת מלחמה על כל עם ישראל ועל המדינה, „וקשה להבין איך יהודים וישראלים מעזים להצטרף ולהזדהות עם חבורת המרצחים הזאת".

רבין: לא תורשה להגיע

שר הביטחון יצחק רבין הודיע כי ספינת המחבלים לא תורשה להגיע לחופי ישראל. רבין סייר אתמול במשך מספר שעות ברצועת עזה ועמד מקרוב על פעילותן של יחידות חיילים ומפקדיהם באיזור. בעת סיורו בעזה, אמר לשאלות עתונאים, כי אין לאפשר לספינת המחבלים והמגורשים להגיע לחופי ישראל ובכוונת המדינה לא לאפשר למחבלים לבצע את זממם.

פרס: מגואלות בדם

„בספינת המחבלים של אש"ף יהיו אנשים שידיהם מגואלות בדם. אין כל מקום להשוותה לספינות המעפילים שהשיטו לחופי ישראל מעפילים פליטים ניצולי שואה", אמר שר החוץ שמעון פרס אתמול. פרס קרא למדינות העולם שלא לסייע להפלגה ולא להעניק פרס לאנשים שעיסוקם אלימות. פרס גינה בלשון חריפה את ממשלת יוון „שנתנה ידה למעשה נואל זה". לעומת זאת שיבח שר־החוץ מדינות אחרות שסרבו לשתף פעולה עם משיטי הספינה.

שרון: רוצים להתאבד

„ממשלת ישראל הבהירה שספינת המגורשים לא תוכל להגיע לחופי ישראל. מדאיג אותי הפיוון של אנשים שונים בישראל שמתעתדים לעלות על הספינה, לקבל את המחבלים — או שהטירוף אחז בהם או שבמודע גם הם רוצים להתאבד", כך אמר אתמול בצהריים שר המסחר והתעשיה אריאל שרון בעת ביקורו בגוש עציון.

בהתייחסו לארועים בשטחים אמר השר, כי יש דרכים לטפל בארועי השטחים ואין לו ספק שאם ארועים כאלה היו שורים בוושינגטון או בלונדון, לא היו נימשכים יותר ממספר שעות ובפאריס אפילו לא שעה אחת. הסדר מדיני, אמר, לא יפתור את מה שקורה. הסיבות להתגברות גל המהומות היא ישראל חלשה, דבר המנוצל על־ידי הטרור, שהוא מיפלצת שמריחה חולשה ובילבול בין היהודים, אמר. שרון ציין, כי כבר בעבר התריע על אי הפעילות נגד הזרוע הפוליטית של אש"ף היושבת בירושלים. שרון תקף גם את העתונות ואמר כי היא תביא לידי כך שיהודים מיואשים יעמדו על גגות השגרירויות הזרות בישראל ויבקשו להתפנות ממנה כמו שהיה בוויטנאם.

פרס היצירה ע"ש אייזיק שטרן לשחקנים זהרירה חריפאי ומוחמד בכרי

מאת יוסי שומכן,
כתב „על המשמר"

השחקנים זהרירה חריפאי ומוחמד בכרי, יתחלקו השנה בפרס היצירה ע"ש הכנר אייזיק שטרן, יו"ר הוועדה האמריקנית של קרן התרבות אמריקה — ישראל. סכום הפרס — 6000 דולר, יחולק שווה בין שני השחקנים.

יו"ר ועדת הפרס, יצחק ליבני וחבריה, שמואל בונים, שוש וייץ, ושמעון לוי הדגישו את תרומתם היחודית של השניים לרמת המשחק בארץ וציינו את עבודותיהם בשנים האחרונות: חריפאי על משחקה ב„רכוש נטוש", ובכרי, על הצגת „האופסימיסט". את הפרס יעניק לזוכים הכנר אייזיק שטרן בטקס חגיגי שיתקיים ב־29.2.88 בתיאטרון החאן בירושלים.

ח"כ דדי צוקר תובע לחקור האשמות:

מתנחלים הציתו מכון מים — הצבא ביצע פעולות הרס נקמניות

מאת מוטי בסוק,
כתב „על המשמר" בכנסת

בלילה שבין ה־31 וה־2 בינואר נשרף מכון המים של העיירה יעבד. לשריפה קדם „ביקור" של כ־10 מתנחלים שבאו לעיירה בשלוש מכוניות ואיימו על התושבים. בקרב תושבי העיירה יש המזהים לפחות מן המתנחלים שנטלו חלק באיומים ובשריפה. אחד מהם בעל מתפרה, במבוא דותן (המעסיק תושבים מיעבד). פרטים אלו מסר אתמול דדי צוקר (רצ) לשר הבטחון.

צוקר מבקש מהשר לפתוח בחקירה שתמצה את האמת ותפריך או תאשר האשמותיו. לדבריו שריפת המכון והאיומים על תושבי העיירה היו הניצוץ שהצית המתח באיזור. בעקבות הפגנה גדולה שנערכה בעיירה, נאלץ הצבא להביא לשם כוחות גדולים.

ביום ה' 4/1 בשעה 06:15 נכנסה יחידה של חטיבת גולני לעיירה. במהלך פעולת היחידה חובל רכוש ב־11 בתים, תוך פגיעות בגוף.

במהלך הפעולה לא נעצר איש מאנשי הכפר והצבא לא חיפש כל חשודים. צוקר מציין כי בסיורו אתמול באזור נודע לו כי בליל יום ד' שקדם לארועי יעבד, נכנסו חיילים מגולני לכפר אל סילה באיזור ג'נין. נראה כי גם בכפר זה יש לבצע חקירה שתמצא מדוע ביצעו במקום החיילים פעולות שאין להם מקום כצבא של מדינת תרבות. בכפר זה הושחת רכוש בבתים כולל טלוויזיות, דודי שמש וקולטי שמש. רכוש זה הושמד או ניזוק במה שנראה, גם כאן, כענישה קולקטיבית.

החיילים ציירו על הבתים והרהיטים המושחתים בצבע שמן בערבית את שם יחידתם, טוען צוקר.

ביגון: אני עדיין חולם על ירושלים — אבל יוקר הדירות...

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

„אני חולם ורוצה לגור בירושלים, אך מחירי הדירות גבוהים, ולכן לא אוכל לצערי לגור בירושלים", זאת אמר אסיר ציון יוסף ביגון למזכיר הסתדרות בירושלים ניסן חרפז.

חיים צ'סלר, מזכ"ל המועצה הציבורית ליהודי ברית־המועצות ואסתר ביתן — מנהלת מחלקת הקליטה במועצת פועלי ירושלים, סקרו בפני ביגון את הנעשה בהסתדרות בכלל ובירושלים בפרט, ושיבחו את פעילות ההסתדרות למען אימוץ אסירי ציון והפעילות הבינלאומית, שעושה מועצת פועלי ירושלים.

משלחת הסוציאליסטים מצרפת הגיעה לבדוק המצב בשטחים

המפלגה הסוציאליסטית הצרפתית מודאגת מאד נוכח האירועים בישראל, אמר אמש לואי לה פנסק, המזכיר הבינלאומי של המפלגה הסוציאליסטית הצרפתית, שהגיע לישראל בראש משלחת בת שלושה חברים כדי לעמוד מקרוב על המתרחש. המשלחת בשליחות הוועד הפועל של מפלגתו, תשהה כאן יומיים.

יחד עם לה פנסק הגיעו אליין שנאל, מומחה למזרח התיכון בכל הנוגע לצד הערבי, ופייר שפירא, מומחה לצד הישראלי של הקונפליקט. „באנו לדבר עם כל הנוגעים לדבר", אמר ראש המשלחת, שיקיים בישראל שיחות עם ממלא מקום ראש הממשלה שמעון פרס, עם השרים אריאל שרון, עזר ויצמן, ח"כ עוזי ברעם, ויקטור שם טוב, וכן עם חנא סניורה, עורך „אל פג'ר" במזרח ירושלים, ועם פייז אבו רחמה מעזה. (עתי"ם)

„מנהיג השיעים מוסא סאדר — חי !"

מאת אורי הורביץ,
כתבנו לענייני המזה"ת

ההייטולה מהאדי רוחני, ראש עדת המוסלמים השיעים באירופה, הכריז אתמול כי נודע לו ממקורות רמי־דרג, כי מוסה צאדר, מנהיגם הרוחני של השיעים בלבנון, שנעלם בעת ביקורו בלוב, חי בצפון אפריקה ויופיע בקרוב בקאהיר.

ישראל מביעה צער על הצהרת השוק

מאת דלית שחורי,
כתבתנו המדינית

דובר משרד החוץ הביע אתמול צער על כי ההודעה המשותפת של 12 שרי החוץ של הקהיליה האירופית על המזרח התיכון מותחת ביקורת על נסיונות ישראל להפסיק את הפרות־הסדר בשטחים. הדובר ציין כי דבר זה הוא מחובתה של ישראל.

דובר משרד החוץ כינה את הביקורת „גישה חד־צדדית שאינה תורמת להרגעת הרוחות". מקורות מדיניים ציינו, כי למעשה התקבלה הצהרת הקהיליה בירושלים באנחת רווחה. בירושלים העריכו, שההצהרה תגנה את ישראל, ולכן קיימו נציגי ישראל בבירות אירופה פעילות דיפלומטית ענפה בשבוע האחרון. בסופו של דבר מסתפקת ההצהרה בהבעת צער, ואין בה כל נקיטת צעדים מעשיים, כמו, למשל, החלטה להטיל סנקציות לשטחים.

יקירנו
אבנר וייזל
איננו
ההלוויה היום, יום רביעי, 10.2.88, בשעה 12.30 בבית העלמין בחולון
יושבים שבעה בבית המשפחה
המשפחה

במלאת שלושים לפטירתה של חברתנו היקרה
חנה כהן (גולדשטיין)
נעלה לקבורה לגלוי המצבה
ביום חמישי, 11.2.88, בשעה 13.00
בשעה 15.30 נקיים אזכרה במועדון לחבר
המשפחה
קיבוץ עין המפרץ

צעיר מעזה נהרג; מתנחל חשוד ברצח נער ערבי מקדום

גובר המתח בגדה; תושבים רבים מצטיידים במוטות ברזל, לקדם „פרובוקציות מתנחלים"

אמבולנס הוצת בג'בל מוקאבר לאחר שתושבים חשדו כי הינו „אמבולנס טרויאני" □ הפגנות אלימות בבירה

מאת פנחס ענברי, בצלאל עמיקם ועזרא אבירן,
כתבי „על המשמר"

במקומות שונים בגדה גובר המתח בין המתנחלים לבין הפלשתינים, ומחברון נמסר לכתבנו, כי תושבים רבים מצטיידים במוטות ברזל ובסכינים כדי לקדם פרובוקציות אפשריות של המתנחלים. אתמול בלילה היתה פעילות של מתנחלים בחלחול, ובחברון מצפים „לביקור" של המתנחלים הלילה.

תושב קדומים ייזומן היום לחקירה בחשד שהיה מעורב ברצח נער ערבי בכפר קדום. הוא לא נעצר ויתכן כי מחר ישוחרר בערבות.

מקורות בקרב המתנחלים מסרו לכתבנו, כי במוצאי־שבת קדמה להפגנה הגדולה באל־ערוב פעילות של מתנחלים, ועל פי אותם מקורות ידוע לצבא על הפעילות הזאת. לדברי אותם מקורות, יצאו כמה כלי־רכב של קרית־ארבע לחלק קפה ועוגות לחיילי צה"ל, אבל כמה כלי־רכב ניצלו את ההזדמנות „לקפוץ" לחלחול. צה"ל הבחין בהם, הוציא אותם מן המחנה, ועיכב אותם בגוש־עציון.

באשר לאירועי חלחול אתמול בלילה נמסר לכתבנו, כי הם תוצאה של יריבות פנימית בקרית־ארבע. בקרית־ארבע נועדו שני חברי־כנסת של הליכוד, דב שילנסקי ויגאל כהן עם אנשי סיעת הליכוד, והפצירו בהם שלא להתגרות בערבים. יריבי אנשי הליכוד יצאו באותה שעה לחלחול „לפעילות". העיר התלקחה כאשר אנשי הליכוד ליוו את חברי־הכנסת לביתם, ואז ירו באוויר כדי להסיר מחסומים.

בכפר אל־עוריה שליד ירושלים חילקו תושבים ממעלה־אדומים הסמוכה כרוזי אזהרה לערבים. הכרוזים כתובים ערבית ובהם נאמר, כי הם מבקשים שכנות טובה אבל הם גם מסוגלים לגרום לכך שהערבים יפחדו מהם יותר ממה שהם פוחדים מהמחבלים. הכרוז מסתיים בקריאה: „ראו הוזהרתם".

באחרונה נפגעו כמה מכוניות של תושבי מעלה־אדומים שעברו בעזרייה, וכמה מתושבי מעלה־אדומים נפצעו.

מצבור בקבוקים

המשטרה הציגה אתמול לראווה מצבור של בקבוקי תבערה שנתגלה במקום מיסתור במחנה הפליטים ענתה. בידי המשטרה שני עצורים. הפגנות אלימות היו אתמול בירושלים בכמה מוקדים.

בעיר העתיקה פוזרו צעירים ערבים שרגמו באבנים את מעונה של משפחה יהודית ברובע המוסלמי. המשטרה השתמשה בגז מדמיע. גם בשער הפרחים נעצרו נערים מיידי אבנים. אוטובוס תיירים נפגע מאבנים כשנסע בהר הזיתים. איש מהנוסעים לא נפצע. במשטרה רואים מעשה זה בחומרה רבה. בכפר צור באהר, שבדרום מזרח ירושלים היתה התקהלות המונית ליד המסגד. הושמעו סיסמאות בגנות ישראל והונפו דגלי אש"ף. כח משטרתי ואנשי מג"ב נכנסו לכפר בשעות הבוקר תוך שימוש בגז מדמיע. התושבים קבלו כי נגרמו נזקים לדירות מגורים ולשתי מכוניות.

„אמבולנס טרויאני"

בג'אבל מוקאבר התברר כי מציתי האמבולנס שהוצת שם שלשום — היו תושבי המקום. האמבולנס שייך לבית החולים אל מוקאסד בהר הזיתים. למשטרה נודע, כי בכפר היו פצועים שנפצעו במהלך ההפגנה. אמבולנס הוזעק למקום ושני שוטרים הינחו אותו. עד מהרה הסתבר להם כי אין פצועים. האמבולנס המשיך למרכז הכפר כדי לסוב על עקבותיו, אך כשראו התושבים שוטרים יושבים באמבולנס חשדו כי המדובר ב„אמבולנס טרויאני" והציתו אותו. אתמול הבטיח שר המשטרה חיים ברלב לח"כ נאוה ארד שיוטל איסור, על שימוש באמבולנס למשימות שיטור.

חוללו מצבות

בבית הקברות שעל הר הזיתים בירושלים, חוללו אתמול מספר מצבות על ידי נערים ערבים. אנשי מחלק הסיור במשטרת ירושלים לכדו שני נערים ערבים, החשודים במעשה.

„קצין החינוך אשם"

שר הבטחון יצחק רבין חיזק את ידיו של צה"ל הפועל בשטחים זה חודשיים במשימה אותה לא ידע מאז הכרזת העצמאות. „הצבא יודע ומבין מה נדרש ממנו ופועל במירב יכולתו במסגרת המדיניות המוכתבת לו".

יצחק רבין ציין את העובדה שיהודה, שומרון ורצועת עזה נתונים במינהל צבאי וצה"ל הוא הגורם השלטוני בשטחים אלה ובתוקף מדיניות הממשלה ממלא את ייעודו בהם. רבין אמר את הדברים האלה בכנסת בדחותו דברי האשמה שהטיחה ח"כ גאולה כהן (התחיה) בקצין החינוך הראשי של צה"ל תת־אלוף נחמיה דגן, אותו היא רואה אחראי לירידת המוטיבציה של חיילי צה"ל.

נפגעים ברצועה

צעיר בן 19 משכונת זיתון בעזה הובא אתמול לפנה"צ לבית החולים סורוקה בבאר־שבע שם נפטר. נסיבות מותו נחקרות על ידי גורמי הבטחון ברצועת עזה. גופתו הועברה למכון לרפואה משפטית לקביעת נסיבות מותו. דובר צה"ל שנשאל על המקרה אמר, כי סיבת המוות אינה ידועה והחקירה נמשכת.

אתמול בצהרים נפצע נער בן 16 תושב רפיח באחת מרגליו. הוא אושפז בבית החולים בחאן יונס, ולאחר טיפול רפואי שוחרר לביתו. לבד ממקרים אלה לא נרשמו ארועים חריגים מיוחדים ברצועת עזה במהלך יום אתמול.

ח"כ וותד: כוחות הבטחון עורכים פעולות ואנדליות

ח"כ מוחמד וותד (מפ"ם) פנה לשר המשטרה להפסיק את ההשתוללות נגד אורחים בשכונת סור־בהר. כוחות משטרה ומג"ב נכנסו אתמול בבוקר לשכונת סור־בהר, ניפצו שמשות בתים וגרמו נזק לשתי מכוניות. הנשים טוענות שהן הוכו, וכן נופצו שני מכשירי טלוויזיה ונגרמו נזקים למטבחים ולריהוט.

ח"כ וותד דרש התערבותו המיידית של השר להפסקת ההשתוללות ולחקור את התלונות. ח"כ וותד פנה במברק לשר הבטחון בבקשה להפסיק מיד בפעולות העונשין ולחקור את מימדי הנזקים בכפרים שעליהם הוא מוסר את הידיעות הבאות: תושבים מן הכפר שויקה, מרחק קילומטרים אחדים מטול כרם, התלוננו שמכוניות צבאיות התקיפו את הכפר ביום א' בערב. שישה צעירים נפצעו קשה ונשארו מוטלים ברחוב.

ביום ב' בלילה המשיכו כוחות הצבא בפעולות נגד הכפרים עתיל ואלדיר, כוח שמנה בולדוזר וכ־30 מכוניות צבאיות. באותו לילה נהרג צעיר בן 19, נביל עבדול לטיף אסאר, והמושל הצבאי לוחץ על קרובי ההרוג לקבור אותו בטרם תיערך בדיקה פתולוגית.

ח"כ וותד דורש משר הבטחון להסיר את העוצר מנפת שכם ומן הכפר ענבתא, משם הגיעו תלונות על מחסור בלחם ואספקה בסיסית לקיום.

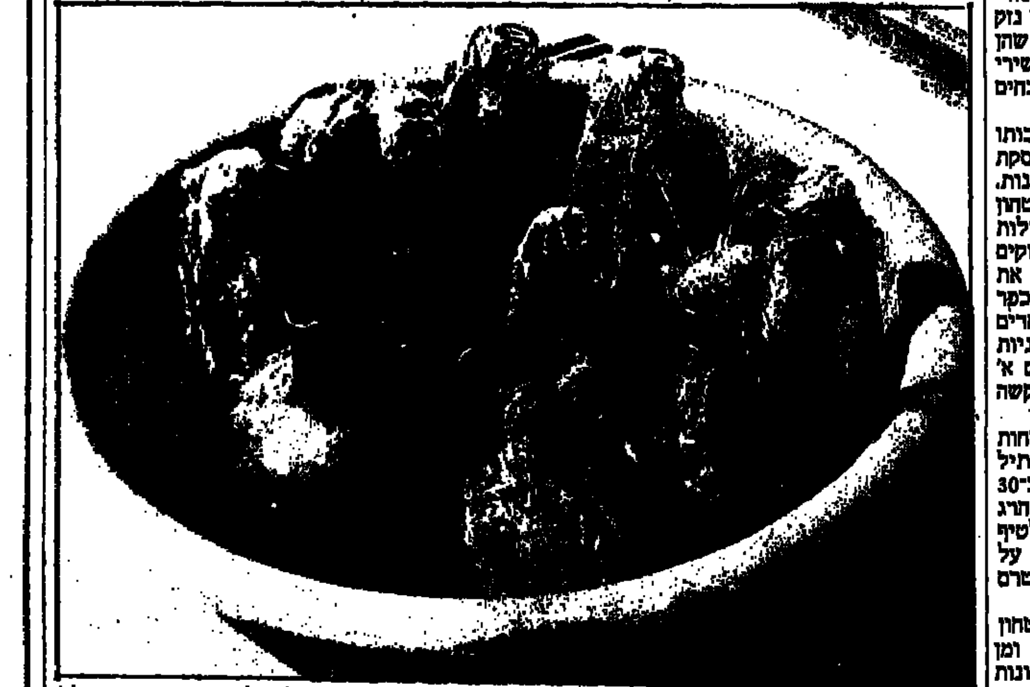

מצבור בקבוקי תבערה שנתגלה בענתות (תצלום: רחמים ישראלי)

שמיר: התקשורת הממלכתית מסתערת על המורל הלאומי

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

„אני סומך במידה רבה על שר הבטחון והמערכת הבטחונית, אבל בימים האחרונים מורגש בציבור היהודי קוצר רוח, לנוכח החוצפות של הפורעים הערבים למיניהם", אמר רה"מ יצחק שמיר לסיעת הליכוד בכנסת.

שמיר סיפר כי בביקורו האחרון בעזה, שמע קצינים וחיילים שתקפו בחריפות את התקשורת, הזרה ומקומית, „המבצעת בהם רצח אופי ומעוותת את דמותם", סיפר שמיר.

שמיר התחשבן עם עתוני הבוקר, שתקפו את מדיניות הממשלה בשטחים. ההתקפות הזכירו לו „התקפות דומות של עתונים אלו על אנשי האצ"ל והלח"י בשעתו. כינו אותם „רוצחים, שודדים, גנבים, והביעו ספיקות ביחס ליכולתם להשתלב במדינה דמוקרטית. התקשורת האלקטרונית הממלכתית משתתפת היום בהסתערות הנערכת, מכל הצדדים, על המורל הלאומי. הליכוד יעמוד מול ההתקפות בקשר רוח, בתקיפות ובשיקול דעת, „ורק כך ננצח".

צבן: על פי הנתונים הופכת „דחיית הגיוס" של אלפי אברכים למצב של פטור

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" בכנסת

שר הבטחון, יצחק רבין שהשיב לשאילתה של ח"כ יאיר צבן בעניין שחרור בחורי ישיבות מגיוס לצה"ל, מסר כי בין השנים 1982־1986 — קיבלו 7276 בחורי ישיבות „דחיית גיוס". באותן שנים גוייסו לצה"ל רק 1609 אברכי ישיבות שגיוסם נדחה.

על רקע פער עצום זה בין מקבלי הדחיה לבין המתגייסים מקרב אברכי הישיבות, אמר ח"כ צבן כי להכרזות שר הבטחון על דחיית גיוס, אין כיסוי במציאות. שר הבטחון הודיע כי הנושא נמצא עכשיו בבחינה הן בבג"צ והן במשרד הבטחון.

בתגובה לתשובת שר הבטחון אמר ח"כ יאיר צבן כי אי־אפשר להשלים עם האפלייה הזועקת בנתונים אלה ועם הסדרים הנפסדים המביאים לכך שכל שנה משתחררים מצה"ל כ־1400 בחורי ישיבה, שהם שווי־ערך ל־3 גדודים.

ח"כ גרוסמן: ואלדהיים — פחדן גדול, ושותף לפשע לא קטן

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" בכנסת

„ואלדהיים היה והינו פחדן גדול ושותף לפשע לא קטן" — האשימה אתמול ח"כ חייקה גרוסמן את נשיא אוסטריה עם פרסום הדו"ח על מעלליו בתקופת מלחמת העולם השניה. „ההיסטוריה אולי תעבור לסדר היום, אבל העם האוסטרי חייב להחליט לצד מי הוא בוחר את עתידו — לצד ה„ואלדהיימים" או לצד זכרונו של אנטון שמידט, אותו קצין אוסטרי שהוצא להורג בוילנה על ידי הנאצים בגלל פעילותו להצלת יהודים.

גרוסמן קבעה, כי עכשיו כבר ידועים משוטות המסתור של ואלדהיים. הוא הסתיר את עברו בין קפלי הזיוף והשקר של הביוגרפיה שלו. את כחו ולאדהיים וכחירתו לנשיא, יכול העם האוסטרי להלבין אם יאלץ את ואלדהיים להתפטר, וכך יפגין את הסתייגותו מאישיותו המזוייפת, המסוחררת והמושחתת. עם קטנת שרצים — לצערנו — זאת היתה דרכו. על פי הדו"ח יש מקום לחקירה ולהעמדתו של ואלדהיים לדין". היא גינתה את השמטת המסקנה על אשמתו המוסרית כדי להסיר הכבד של שר החוץ האוסטרי.

כראוי לומר למימסד היהודי בעולם ולמימסד הפוליטי במדינת ישראל — אל תורידו את פרופיל המאבק נגד טשטוש העבר הנאצי. תשאירו את השיקולים הפרגמטיים לנושא השלום ולא לנושא הנאצים.

לא ללחוץ ידו של הנאצי

שבח וייס (מערך) דורש לאסור על שגריר ישראל ללחוץ ידיו של נשיא נאצי. מחנה הריכוז מטהאוזן נמצא לא הרחק מוינה, וחצי מליון אוסטרים שרתו בצבא הגרמני והיו שותפים למלאכת ההשמדה, אמר וייס.

שר החוץ שמעון פרס השיב קצרות באומרו כי אין כוונת ישראל למנות שגריר בוינה ולפני שהוא יבחר מבחנת לעמוד בראש הנציגות. פרס קרא לאוסטריה להיות ערה להמלצות הדו"ח ויש לצפות שימצאו שם הכוחות הדרושים לאימוץ מסקנותיו.

דו"ח של פסיכולוגים צבאיים: המשך השירות בשטחים יפגע בתיפקוד הקרבי

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

קצין חינוך ראשי של צה"ל, בשיתוף מחלקת מדעי ההתנהגות של הצבא יפיצו בקרוב ב„איגרת למפקד" ובה יובאו עיקרי הממצאים של סקר שערכו פסיכולוגים צבאיים, על ההיבטים השונים הכרוכים בהתמודדות של חיילי צה"ל במצבים השונים בשטחים.

סקר זה הושלם לפני מספר ימים והוגש לעיון מפקדים בכירים בצבא. מסקנתו העיקרית: אם תימשך שהות צה"ל בתפקידים הנוכחיים בשטחים לאורך זמן, ישפיע הדבר בבירור על דפוסי ההתנהגות שלהם ועל התיפקוד הקרבי בעתיד.

כן מזהיר הסקר על השפעת העדר המדיניות הברורה בשבועות הראשונים להפעלת כוחות צה"ל בשטחים וכן על רגשי תסכול שליוו את החיילים בשלב הראשון, והמשך, כשנקבעה המדיניות, הוצא התיסכול על התושבים.

דובר צה"ל מסר אתמול, כי „מהנתונים לא עלו ממצאים דרמטיים". היו ממצאים ששימשו לשיפור ההכנה של החיילים לקראת הפעילות, ולמניעת תגובות חריגות של חיילים, ולדרכים להתמודדות עם קשיים עמם נתקלים החיילים" אמר דובר צה"ל ומוסיף: כצד ההיבטים של תסכול וקושי, הנובעים מהתמודדות עם המצב, חשוב לציין את האמון הרב של חיילים במפקדיהם, ואת השכיחות הגבוהה של תגובות והגנות מצד חייליו כלפי האוכלוסיה המקומית, גם בתוך המצב הנוכחי", אומר דובר צה"ל.

מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז
ישיבת מזכירות מפ"ם
תתקיים היום, יום רביעי, 10.2.88, בשעה 16.00, במרכז
על סדר היום:
● גמר הדיון המדיני
● הרחבת הוועדה המכינה לועידה
חברים מתבקשים להבטיח השתתפות

מליאת סיעת מפ"ם
במועצה הארצית של קופת־חולים
מתכנסת
ביום חמישי, 11.2.88, בשעה 13.00
במרכז קופת חולים קומה 6 חדר 602

המשכים

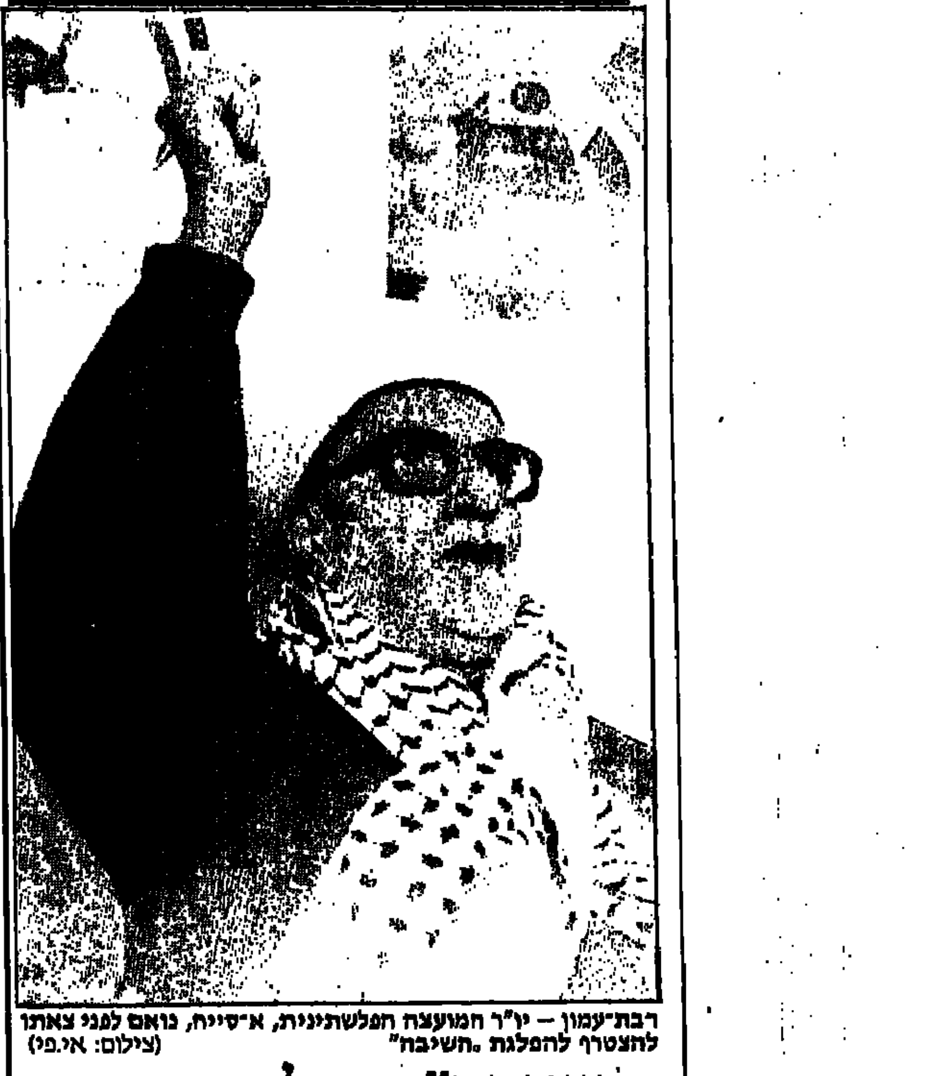

רבת-עמון — יו"ר המועצה הפלשתינית, א-סייח, נואם לפני צאתו להצטרף להפלגת „השיבה" (צילום: אי.פי)

„השיבה" תפליג היום

(סוף מעמוד ראשון)

האמריקני לשעבר; אלפרד לילנטל — סופר יהודי-אמריקני; כריסטופר מאריוס — מחברת לוידס וקריס מוליי — חבר הפרלמנט הבריטי.

נציג אש"ף חילק אתמול כרטיסי נסיעה ותגי הפלגה לעיתונאים רבים, ביניהם גם עיתונאים ישראלים.

פגישה עם מיעארי והנגבי

לאתונה הגיעו אתמול 70 הירדנים שהפליגו בספינה ופגשו בישראלים, מוחמד מיעארי וחיים הנגבי. מוחמד מיעארי אמר כי הוא חושש מתוצאות מעשהו זה, עם שובו לישראל. הוא הוסיף כי הפגישות המרגשות בין הישראלים למגורשים מוכיחות כי תרף מדיניות הדיכוי בשטחים — הלבבות נפתחו, והנכונות לשלום גברה. איש אש"ף אמר: זוהי הזדמנות ליישם את מה שאנחנו מדברים עליו זמן רב. אם הספינה תורשה לצאת לדרכה, יהיה זה סמל להכרה הדדית בין הישראלים לפלשתינים. חיים הנגבי אמר כי ילחם למען השלום מכל מקום, אם יהיה צורך בכך. הוא הוסיף: „העברית כאן היא שפה מוכרת ואנו מנצלים את ההזדמנות להציל את כבודה האבוד של ישראל".

עבדול המיד אל סייח, יו"ר המועצה הפלשתינית אמר אתמול בהמריאו מעומאן לאתונה כי „הספינה תפליג" — „לא חשוב מה יהיו התוצאות. אנחנו מוכנים לכל תגובה ישראלית, גם אם יעצרו אותנו או יטביעו את הספינה". והוסיף „זה יראה לעולם כי אנחנו רוצים בשלום, ואילו ישראל וארה"ב התומכת בה, אינן רוצות שלום".

אינה „אקסודוס"

מוחמד מילחם, ראש עיריית חלחול לשעבר, אמר כי זוהי טעות להשוות את הפלגת „ספינת השיבה" עם אקסודוס, ספינת הפליטים היהודיים, כיוון שפליטי אקסודוס לא הגיעו מפלשתין. „אנחנו שבים למולדתנו, לארמונותינו ולפרדסים שלנו" אמר.

נשיא אוניברסיטת ביר-זית, חנא נאסר, אמר כי „אקסודוס" היתה ספינה בלתי חוקית ואילו „ספינת השיבה" שבה לפלשתין. הוא הוסיף כי אף אחד מבין האנשים במסע זה לא היה מעורב במעשי אלימות. נאסר עצמו גורש מישראל, ב-1974.

פלשתינים אחרים שהגיעו לאתונה אתמול כדי לעלות על „ספינת השיבה" אמרו למוחמד מילחם, שציפה להם בשדה התעופה של אתונה: „בחרנו לשוב לבתינו ללא נשק, ללא תחמושת גם ללא אבנים". מילחם כינה את ההפלגה „מסע של שלום, ספינה של שיבה". מקורות באש"ף הודיעו אתמול כי הם מתכוונים לשלוח בספינה 200 מגורשים, 200 עתונאים, וכן 200 אישים חשובים.

נטורי קרתא בספינה

קהילת נטורי קרתא הודיעה כי כמה מאנשיה, לרבות רב אמריקני ורב בריטי, יפליגו על „ספינת השבים" מפיראוס לישראל. הדוברים הודיעו כי נציגי העדה יקחו עימם מזון כשר ותשמישי קדושה. הדוברים חזרו והצהירו על התנגדות נטורי קרתא „לגירוש הפיסי של תושבים לא-יהודיים מפלשתינה".

המפד"ל „ספינת התבונה"

הדור הצעיר במפד"ל שכר את „ספינת התבונה" העוגנת בינתיים בתל-אביב. בספינה זו תפליג קבוצת צעירים דתיים-לאומיים להפגנת התבונה והשפיות אל מול ספינת המרצחים המטורפים.

יו"ר הדור הצעיר במפד"ל נחום לנגנטל אמר, כי להבדיל מ„אקסודוס" כשמשטר קולוני-אלי מנע הגעתם למולדת של משפחות פליטי-שואה, הפעם זכותם היסודית והבסיסית של אזרחי מדינה ריבונית היא, למנוע את כניסתם של מרצחים שידיהם מגואלות בדם — לתחומה.

אוניות נגדית

יועץ ראש הממשלה לתקשורת, אבי פזנר, אמר אתמול כי ארגון נפגעי הטירור כבר נקט בצעדים אופרטיביים כדי להוציא אנייה עם אנשיו, מול אניית המגורשים, והוא הציע כי האניה תלווה על-ידי אנשי תקשורת בינלאומית.

גם ממפלגתו של ראש-ממשלת צרפת ז'אק שירק מיוצגת על אוניית המגורשים הפלשתינית. מזכירה הכללי לשעבר ובנגה, ראש אגודת הידידות הגוליסטית עם מדינות ערב, יעלה על סיפון הספינה היום. פרט לו ולכומר ג'אק גאיו, לא נהרו אישים צרפתים למסע חשוב שמציע [illegible]

מצ"ח סיימה החקירה בפרשת עיתון ה„עיר"

דובר צה"ל: „אין סימוכין למקרים שתוארו בכתבה של מכרם חורי"

מכרם חורי: טרם קראתי את הדו"ח, ומה שהיה לי לומר — כבר אמרתי

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

המשטרה הצבאית החוקרת (מצ"ח) סיימה אתמול את חקירתה על המקרים שתוארו בכתבה של מכרם חורי מחו"ל, בשבועון „העיר", ב-18.12.87. בכתבה נסקרו האירועים בעזה בשבוע שלפני פירסומה.

בכתבה הופיעו שלושה אירועים חמורים אשר יוחסו לחיילי צה"ל: ירי ברס קר לעבר צעיר ערבי, לכידת חייל צה"ל על-ידי המקומיים שהפשיטו אותו מבגדיו והפציו נלקחו ממנו, וילד בן 10 שנורה לעיני אמו.

דובר צה"ל מסר אתמול כי בתום חקירה מורכבת שניהל צה"ל, שבה נחקרו עשרות עדים כולל ערבים מעזה חיילים ומפקדים ובדיקת מסמכים וגבית עדות מהעיתונאי עצמו, הגיע ממלא-מקומו של הפרקליט הצבאי הראשי למסקנה, כי „אין סימוכין שאף לא אחד מהמקרים שתוארו בכתבה, אכן ארע בפועל".

בעקבות חוות-דעתו של הפרקליט הצבאי העביר אתמול דובר צה"ל את הממצאים המלאים ליושב-ראש מועצת העתונות, עורך-הדין יהושע רוטנשטרייך, ולעורכו של עתון „העיר" יואל אסתרון.

דובר צה"ל תת-אלוף אפרים לפיד הודיע למועצת העתונות כי „צה"ל ומערכת הבטחון רואים בחומרה רבה כיצד מפרסם עיתון מידע שיקרי, מבלי לבודקו קודם לכן ומבלי לקבל את תגובת הצבא טרם הפירסום".

כתבנו הצבאי מוסיף כי ככל הנראה לא יתבע צה"ל את כתב „העיר" לדין ויסתפק בתלונה שהוגשה למועצת העתונות.

ממלא מקום הפרקליט הצבאי הראשי, אל"מ אילן שיף, אמר אתמול, כי צה"ל לא ניהל חקירה נגד עתון „העיר" או נגד הכתב מכרם חורי, אלא לצרכי פנים. „בכתבה תוארו מעשים חמורים של חיילי צה"ל והיה חשוב לנו לבדוק קודם כל את עצמנו פנימה", אמר שיף.

כתב העיר, מכרם חורי אמר לכתבנו: „עד כה טרם קראתי את הדו"ח, וכל מה שהיה לי לומר כבר אמרתי".

תא"ל לפיד: אין להתכחש — חלה תפנית בשטחים

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

„שמונה שבועות של אירועים בחיי צבא זה זמן קצר מאוד. עם זאת, אין להתכחש לעובדה שאנו נמצאים בעיצומה של תפנית בשטחים וברור, כי לא נוכל לחזור יותר למצב הקודם שצה"ל היה בו" כך אומר דובר צה"ל, תת-אלוף אפרים לפיד. הדובר התראיין למגזין הווידיאו של הקיבוץ הארצי „הגשה עצמית" שישודר השבוע.

דובר צה"ל הוזמן להתראיין כדי להסביר לציבור הצופים מדוע החליט לפסול לשידור בקיבוצים רב-שיח של נח"לאים, שנערך לפני שבועיים בגבעת-חביבה בנושא השטחים. צוות הווידיאו של הקיבוץ הארצי, תיעד את שיחת הנח"לאים בה נשמעו בין היתר דעות פוליטיות של חיילים. כאמור החליט דובר צה"ל לפסול את השיחה לאחר שצפה בחומר הגלם שצולם.

בתשובה לשאלה אמר תא"ל אפרים לפיד, כי יש לציין לטובה את כלי-התקשורת הישראליים המציגים „בבגרות ובאחריות", כדבריו, את האירועים בשטחים יותר מאשר עמיתיהם הכתבים הזרים. „מידת אחריות של כתב ישראלי גדולה יותר מהסיבה הפשוטה שהוא מסקר את מדינתו, ואולי את מעשיו של בנו הנמצא בין חיילי צה"ל בשטח" אמר הדובר.

ג'ון או איוואן

שפטל: „מסדרי הזיהוי במשפט היו לקויים ומשקלם — אפס"

מאת מרדכי בן-טל, כתב עתי"ם

כל מסדרי הזיהוי שנעשו לעדים, ניצולי טרבלינקה ואשר הם הצביעו על הנאשם, היו פגומים ומשקלם, אפס — טען אתמול סניגורו של ג'ון דמיאניוק, עו"ד יורם שפטל, בפתיחת סיכומי ההגנה.

שפטל טען כי במסדרי הזיהוי שנערכו לחמשת ניצולי השואה שהעידו במשפט, היו פגמים יסודיים שהוא יוכיח אותם אחד לאחד וכולם ביחד.

לטענתו, „תיק דמיאניוק חייב להיות מוכרע בשאלה מרכזית אחת: האם נערכו מסדרי זיהוי נכונים וטובים", אולם בית המשפט יצטרך, לדעתו, להסיק שהם לא היו כאלה ולכן, אין להתייחס אליהם.

בדברי הפתיחה שלו התייחס שפטל לשלושת העיקרים שהביא התובע עו"ד מיכאל שקד בפתיחת סיכומי התביעה. שלושת העיקרים הללו, לטענת התביעה, היו זיהויו של הנאשם, תעודת טרווניקי ומה שעבר עליו מאז שנפל בשבי. שפטל אמר, כי בנחלים זורמים בדרך כלל מים, אולם הנחלים של שקר, כולם יבשים.

כדוגמה לפגמים בזיהוי ובמסדרי תמונות, הביא הסניגור את שני מסדרי הזיהוי בתמונות שנערכו לניצול השואה פנחס אפשטיין שהעיד במשפט.

הוא אמר כי במסדר אחד הראו לו את תמונת הנאשם משנת 1951 ביחד עם תמונות של אנשים אחרים ובמסדר אחר הראו את תמונת טרווניקי ביחד עם תמונות של ואכמנים (אנשי משמר) אוקראינים אחרים.

הסניגור היפנה את השופטים אל התמונות המוגדלות שהוא הציב על שני כנים בפני בית המשפט ואמר, כי במבט ראשון, אפשר לקבוע עד כמה מסדרי הזיהוי האלה לא נוהלו לפי התנאים הדרושים.

הוא אמר כי רואים שתמונותיו של הנאשם מושכים תשומת לב מיידית אליהם. וכך היה במסדרי הזיהוי של אפשטיין ואצל יתר העדים.

שפטל הסתמך על שורה של פסיקות של בית המשפט העליון בישראל ועל ספרו של השופט יעקב קדמי בקשר לראיות במשפט פלילי ובכולם נאמר, כי יש להציג את הנאשם במסדר זיהוי בין אנשים הדומים לו, ואם זה מסדר תמונות בין תמונות הדומות לתמונתו.

נהלי הזיהוי לקויים

הסניגור הפנה את תשומת לב בית המשפט, אל שתי קבוצות התמונות שעמדו לזיהוי בפני ניצולי השואה שהעידו במשפט, ושאל: האם הוצגו תמונות הנאשם בין תמונות שרקע לזו הוא הסביר, כי הנאשם הוא בעל פנים סגלגלות, שיער מקרח וצוואר קצר ואילו כל התמונות שהוצגו, יחד עם תמונתו היו בעלי רעמת שיער שחור, פנים ארוכות ושונים לחלוטין ממניו של הנאשם.

הסניגור דחה את טענות התובע בדבר חוסר מהימנותו ומומחיותו של עד ההגנה פרופ' ואכנאואר ואמר, כי זהו מומחה בינלאומי לבעיות מסדרי זיהוי וזכרון הקשור במסדרי זיהוי, הוא הופיע כ-40 משפטים בנושאים אלה והמאמרים שלו מקובלים בקהילה המדעית.

הוא קרא לבית המשפט לקבל את הנחיותיו של פרופ' ואכנאואר לגבי מהימנותם של מסדרי זיהוי, ואם כך, יתבהר מיד שאלה שנעשו במשפט זה הם חסרי ערך, גרס.

הסניגור שפטל מנה, לחלן, מספר פגמים נוספים, לדעתו, במסדרי הזיהוי. הוא אמר כי לפי הדין בישראל, סניגורו של נאשם חייב להיות נוכח במסדרי זיהוי. הוא אמר כי כאשר נערכו מסדרי הזיהוי, זהות הנאשם היתה ידועה, כבר הוגש נגדו כתב אישום בארצות הברית, והיה לו עורך-דין. צריך היה להזמין את הסניגור להיות נוכח במסדר הזיהוי והדבר לא נעשה, אמר.

העד הסתמך על הגדרותיו של פרופ' ואכנאואר לגבי „הטעיות בזיהוי חיובי" של עדים במסדרי זיהוי חיים ותמונות.

אפשטיין ראה

הסניגור התייחס לבקשת התובע מן העד אפשטיין, בעת שהופיע במשפט, כי יצביע על הנאשם ויזהה אותו. הוא שאל כיצד הוא דרש מן העד הצבעה כזאת, בשעה שראה אותו כבר קודם, במשפטו בקליבלנד ואחר כך ראה אותו בטלוויזיה כיצד הוא מגיע לארץ. להצבעה כזאת אין משקל כלשהו, טען הסניגור.

עוד טען שפטל כי לפי הנוהג, חייבת להיות הפרדה בין עדים המתבקשים לזהות חשודים ונאשמים במסדרי זיהוי והכלל הזה, לדבריו, לא התקיים במשפט זה. העדים, ניצולי השואה, היו ביחד בקליבלנד. יש להניח שהם שוחחו על העדויות שלהם, מה שדיברו ומה שאמר כל אחד מהם ומה שנשאלו. איזה ערך יש לעדויות כאלה לאחר מכן בבית המשפט, שאל שפטל.

לחברות הקיבוץ

בימים אלה החלו נשים מכל חלקי הארץ בהרכבת „שולחן מו"מ", שיוגש על ידן לראש הממשלה, בקריאה לממשלת ישראל, לסיים את הכיבוש ולפתוח מיד במו"מ עם הנציגות הנבחרת של העם הפלשתיני לקראת פתרון של שלום.

„שולחן המו"מ", הוא יריעה גדולה עשויה משבצות בד, כל אחת תרומה בידי האשה המגישה. יש המסתפקות בחתימת שמן, ויש המצרפות שיר מחשבה או סיסמא.

עד כה נאספו כבר מאות משבצות בד.

היוזמות שאינן מייצגות שום ארגון או גוף מפלגתי, קוראות לכל הנשים בישראל לצרף את קולן ליוזמת השלום ולשלוח משבצות בד בגודל 20x20 ס"מ כאשר הן חתומות, ולא יאוחר מ-1.3.88.

המען למשלוח: המדור לקידום שוויון המינים

אראלה למדן, רחל שביט — הקבה"א: ת"א רח' ליאונרדו דה וינצ'י 13, מיקוד 61400

צביה כפיר — התק"ם: רח' דובנוב 10, ת"א

קאנצלר אוסטריה: הדו"ח מביך, ולדהיים הוא שיחליט אם עליו להתפטר אם לאו

ההסטוריון פליישר: הופעלו לחצים על הוועדה לרכך את הדו"ח ■ ההסטוריון הישראלי ולך: אני מאמין שאספנו עובדות היכולות לשמש בסיס לפתיחת משפט נגד ולדהיים

מאת כתבי סוכנויות הידיעות

מסקנות דו"ח הוועדה הבינלאומית של היסטוריונים, על מעשיו של נשיא אוסטריה, קורט ולדהיים, גרמו מחלוקת בקואליציה האוסטרית המורכבת מסוציאליסטים ומהמפלגה העממית השמרנית, התומכת בולדהיים.

הקאנצלר הסוציאליסטי, פרנץ וראניצקי, אמר אתמול כי „ההערות הביקורתיות הרבות הכלולות בדו"ח מביכות", אולם הוסיף כי על שאלת האשמתו המוסרית של ולדהיים, יכול להשיב רק הנשיא בעצמו. „מסקנות כגון התפטרות מתפקיד או אי התפטרות במצב הנוכחי חייבות להתקבל על ידי האיש שהעניין נוגע לו" הוסיף.

בשנה שעברה קרא סניף המפלגה הסוציאליסטית של פרנץ וראניצקי להתפטרותו של ולדהיים.

לעומתו אמר אלויס מוק, סגן הקאנצלר ושר החוץ מטעם השמרנים כי מסקנות הדו"ח „אינן מתקבלות על הדעת". הוא הוסיף, כי הוועדה חרגה מן המנדט שניתן לה, כהסיקה מסקנות מוסריות, בעוד שהיתה צריכה להגביל את עצמה ל„אשמה אישית בביצוע פשעי מלחמה" מצד ולדהיים. הוא הדגיש, כי הוועדה לא מצאה הוכחות כלשהן בדבר מעורבות יתירה של ולדהיים בפשעים כאלה.

יו"ר הוועדה, ההיסטוריון השווייצי קורץ, שסיכם את תוכן הדו"ח אמר כי „ולדהיים לא היה פושע מלחמה, אך ידע דברים רבים, היה בעל מידע טוב, ותפס עמדה מרכזית".

ההיסטוריון פליישר: הופעל לחץ

ההיסטוריון היווני, הנס פליישר, שהשתתף בדיוני הוועדה אמר אתמול כי לחצים הופעלו על ועדת ולדהיים כדי שתרכך את הדו"ח שלה, הוא לא אמר מי ניסה ללחוץ. מדבריו של פליישר שצורף לוועדת ולדהיים לשם „התייעצויות קבועות", אפשר היה להבין, כי „נסיון הלחץ" התמקד בעיקר במושג, „אשמה-נלווית מוסרית" שנכלל תחילה בדו"ח. במקומו נכלל בדו"ח הסופי המינוח „אחריות מייעצת משותפת" אמר פליישר. לדברי פליישר הוכנס שינוי זה כדי לא לכלול בו פסק דין מוסרי, אשר לא היה כלול בסמכותה של הוועדה.

הישראלי ולך: בסיס להליכים משפטיים

יהודה ולך, הישראלי, הנמנה עם ועדת ההיסטוריונים, האשים אתמול את נשיא אוסטריה בעיוות מסקנות הצוות ואמר כי קורט ולדהיים צפוי להעמדה למשפט. „אינני משפטן, אך אני מאמין, שאספנו וקבענו עובדות היכולות לשמש כבסיס לפתיחה של הליכים משפטיים" נגד נשיא אוסטריה, אמר ולך. „אני חושב שמן הראוי שמשפטנים יעיינו במה שקבענו. אני מנסה לדון בבעיה זו עם מומחים לחוק בינלאומי".

קריאות להתפטרות

קריאות להתפטרותו של נשיא אוסטריה קורט ולדהיים, בעקבות פירסום הדו"ח של ועדת ההיסטוריונים על עברו הצבאי, הושמעו על ידי אישים וארגונים שונים.

נשיא בני-ברית, סיימור רייך, קרא אמש להתפטרותו, בציינו כי „קורט ולדהיים נשאר מעיקה על העם האוסטרי. יהיה זה שירות רע לאוסטריה ולעולם, אם ימשיך לכהן".

יו"ר הליגה נגד השמצה של בני-ברית אברהם פוקסמן, אמר, כי ועדת החקירה שינתה את נוסח הדו"ח אחרי התערבות של ולדהיים.

הקונגרס היהודי העולמי, הארגון שהאשים את ולדהיים בפשעי מלחמה, הודיע ביום שני בערב, כי על ועדת ההיסטוריונים הופעלו לחצים מצד ממשלת אוסטריה כדי למתן את הדו"ח שלה.

התפטרות „בלתי נמנעת"

יו"ר הקהילה היהודית בברלין המערבית אמר אתמול כי דו"ח הוועדה הבינלאומית של ההיסטוריונים „הוא כה ברור" עד שהתפטרותו של ולדהיים היא עתה „בלתי נמנעת".

ולדהיים אמר שלשום כי הדו"ח של הוועדה, טיהר אותו ממעורבות בפשעי מלחמה, בתקופה שבה שירת כקצין מודיעין בצבא הגרמני במהלך מלחמת העולם השניה.

ולדהיים שרואיין על ידי הטלוויזיה האוסטרית, לאחר שנמסר לו תוכן דו"ח ועדת ההיסטוריונים, אמר: „תוצאות הדו"ח אינן מצביעות על התנהגותי הראויה לאישום, וקובעות שלא השתתפתי בפעולות כלשהן, שאותן אפשר לתאר כפשעי מלחמה".

בין עיקרי דו"ח ולדהיים:

„למעשה הוא נתן הוראות"

ולדהיים מילא תפקידי מטה שונים ביוגוסלביה וביוון, ובתוקף תפקידיו אלה, ביצע משימות שעשויות היו להשפיע על גורלם של אסירים או פליטים.

● העברת תעתיקים של חקירת אנשי קומנדו של בעלות הברית, שנקבע לפי הוראה של היטלר. ולדהיים נתן למעשה הוראות, תוך ידיעה ברורה שהן עלולות להביא לביצוע מעשים פליליים.

● בבוסנייה המערבית היה ולדהיים בקירבה מיידית לפעולות נפשעות, גרושם של אסירים ופליטים. אולם אין כל ראיה למעורבותו בגירושים ובמחנות.

● בהיותו באתונה ידע ולדהיים על הנוהג של גירוש אסירים ויושבי מחנות איטלקיים לגרמניה בחודש ספטמבר 1943. ולדהיים היה קרוב מעצם תפקידו, להוראות בלתי חוקיות לפי החוק הצבאי.

לאור ממצאים אלה, אין להשיב בצורה סופית על השאלה האם התנהגותו של ולדהיים מאפשרת את האשמתו.

בדרך כלל אפשר להסיק כי היתה מידה מסויימת של אשמה נוכח עצם הידיעה על פגיעות בזכויות אדם במקום שהאיש הוצב בו, האיש נכשל בתפקידו האנושי — בגלל העדר סמכות או אומץ לב — להתערב נגד מעשים של אי צדק.

חמור יותר מן ההשלמה עם צעדים אלה, הפוגעים בזכויות האדם, הוא — שיתוף הפעולה באותם מקרים שבהם ניתן היה לקבוע מימדים שונים של מעורבות. כדוגמא — הסיוע בצורת יעוץ למעשי דיכוי, כגון דיווחים על התפרסות האוייב, בקשר עם „פעולות טיהור". בדו"ח נקבע כי ולדהיים היה מעורב בפשעי מלחמה, על אף דרגתו הנמוכה, הרבה יותר מבירוקראט זוטר.

גם ללא סמכות מבצעית, היה ולדהיים בעל מידע חריג על מצב המלחמה, וזאת הודות לחינוכו וכושר ההבחנה שסיגל לעצמו בתוקף תפקידו כמתורגמן, ובעיקר בפעילותו בשרות המודיעין המרכזי.

הרב הראשי יעקובוביץ, או הלורד מרג'נט פארק

הרב עמנואל יעקובוביץ (במרכז) תופס את מקומו בבית הלורדים (תצלום: אי.פי.)

מאת דפנה ורדי, כתבת „על המשמר" בבריטניה

הרב הראשי לבריטניה, סיר עמנואל יעקובוביץ, תפס אתמול לראשונה את מקומו בבית הלורדים. בכניסתו הראשונה לבית הלורדים, ליוו אותו שני לורדים יהודים ותיקים משתי המפלגות הגדולות — לורד מישכון מהלייבור, ולורד יאנג מהמפלגה השמרנית.

הרב, אשר אינו חוסך שבט ביקורתו בנושאי חינוך משפחה ובריאות, לא הסתיר את דעותיו בנושא ישראל. כבר בתחילת גל ההתפרעות בשטחים הבהיר בראיון טלוויזיה, שהדרך בה צה"ל מטפל בארועים האחרונים אינה עולה בקנה אחד עם מצוות הדת היהודית. עם זאת, סירב לקבל ביקורת לא מרוסנת על מדיניות ישראל.

בשבוע שעבר, פורסם בעיתונות הבריטית עימות בין הרב למנהיג הקהילה המוסלמית, אשר ביקש מן הרב להתערב למען הפלשתינים. בתשובתו הביע הרב דאגה מן המצב בשטחים, אך הבהיר שביקורת חד צדדית מזיקה, ואף תורמת להגברת המתיחות.

הרב יישא מעתה את התואר: לורד יעקובוביץ מריג'נט פרק. תואר הרומז בצורה מסתעה לגנו של מנהיג העדה המוסלמית, המסגד המרכזי בריג'נט פארק.

יו"ר ועדת ההסטוריונים: מוכנים להמשיך לחקור

מאת אהרן ניר, כתב „על המשמר" באיטליה

רומא. — יו"ר ועדת ההסטוריונים השוויצי היה מודע לכך שהדו"ח של הוועדה לא סגר סופית את הפרשה. „אנו מוכנים להמשיך בחקירה" — הצהיר. כאמור הנוסח המלא של דו"ח ההסטוריונים לא פורסם ברבים וה„ירוקים" האוסטרים דורשים פרסומו המידי.

ועדת ההסטוריונים היתה, כידוע מורכבת מלבד היו"ר השוויצי קורץ מ-5 הסטוריונים נוספים: הגרמני מנפרד מסרשמידט, האמריקאי ג'יימס קולינס, האנגלי ג'רלד פלמינג, הבלגי ואן ולקנהוזן, והישראלי יהודה וולך.

חבר הוועדה הגרמני מסרשמידט, אמר אחרי סיום החקירה ל„די ולט": „האחריות הישירה של ואלדהיים בפשעי מלחמה לא הוכחה אולם אין להימנע „מהערכה מוסרית" של התנהגות ואלדהיים במלחמה. קצינים אחרים הצליחו בימים ההם למנוע מעשים חמורים".

צפוייה החלטה קשה נגד ישראל, מחר בפסגה האירופית בבריסל

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פריס. — „צרפת תמכה תמיד בשיתוף אש"ף בצורה כלשהי בתהליך השלום", אמר שר החוץ הצרפתי, ג'אן ברנר רימונד, אחרי כינוס שרי החוץ בבון, ולקראת הפיסגה האירופית בבריסל מחר. גם בפיסגה צפויה החלטה נגד מדיניות ישראל בשטחים. חוגים במועצת השרים תיארו אותה כ„הקשחת העמדה האירופית כלפי ישראל, והפגנות והאשמה לאלימות בשטחים על ישראל בלבד.

ישראל מצטיירת כמי שאינה מצליחה להשיב את השקט, ואף אינה מציעה שום פתרון מדיני. לדברי חוגים במועצת השרים, הנוקשות כלפי ישראל נובעת מ„סירובו הברוטאלי" של ראש הממשלה, יצחק שמיר, לוועידה בינלאומית כפיתרון. המרי הפלשתיני בביטוי לחוסר מוצא ותקוה של הפלשתינים.

חוגים ישראלים השתעו מחריפות האזהרה, ומתוצאותיה החמורות לישראל — השעיית אישור ההסכם הכלכלי בפרלמנט האירופי.

ראש הממשלה שירק ושר החוץ הצרפתי, הבטיחו לשגריר ישראל סופר, החלטה מתונה ומאוזנת, אולם הצרפתים שכנעו בסופו של דבר את האירופים לאמץ את רעיון הוועידה הבינלאומית.

יוזמי ההצהרה, האנגלים והגרמנים התלוננו כי ההחלטה עדינה מידי ואינה משמעית. הם הביעו אכזבה מן העובדה כי אין גינוי גלוי של ישראל אלא רק צער על „אמצעי הדיכוי הבלתי חוקיים שננקטו על ידי ישראל בהפרת החוק הבינלאומי וזכויות האדם", ההולנדים הביעו התנגדות לגינוי מפורש. הקנצלר קוהל הבטיח כי גם בישיבות הפיסגה הצפויות תיקרא ישראל לפעול למען ועידה בינלאומית.

המרי ואמצעי הדיכוי המופיעים מדי-ערב על מסכי הטלוויזיה באירופה, הביאו להקצנת העמדה האירופית. הם חוששים מהתפשטות המרי אל מעבר לירדן ולמצרים ומהסכנה הצפויה למשטרים פרו-מערביים.

בוש נחל מפלה באיובה

דה מויין.— הסנטור רוברט דול, ניצח אתמול בערב בהפרש ניכר, בבחירות המקדימות של המפלגה הרפובליקנית במדינת איובה. חבר בית הנבחרים, ריצ'רד גפהארדט, ניצח את הסנטור פול סיימון, בבחירות המקדימות של המפלגה הדמוקרטית. במבחן הגדול הראשון במירוץ הבחירות לנשיאות בנובמבר השנה.

המפסיד הגדול של הסיבוב הראשון היה סגן הנשיא, ג'ורג' בוש, שנחשב כמוביל במירוץ למינוי מטעם המפלגה הרפובליקנית. הוא סיים במקום השלישי, אחרי המטיף והאוונגליסט הטלוויזיוני לשעבר, פט רוברטסון.

בוש אמר במדינת ניו המפשייר, שם ייערכו בשבוע הבא הבחירות המוקדמות הראשונות של מערכת הבחירות, כי הוא עדיין מצפה לזכות במינוי מפלגתו, במטרה לרשת את מקומו של הנשיא רייגן בבית הלבן.

סיכום רשמי של המפלגה הרפובליקנית העלה, כי דול זכה ב-37 אחוז מבין 106,000 קולות, ובעקבותיו רוברטסון עם 25 אחוז, בוש עם 19 אחוז, וחבר הקונגרס הניו יורקי ג'ק קמפ עם 11 אחוז.

לאחר שכמעט הושלמה ספירת הקולות בבחירות הפנימיות של הדמוקרטים, התברר כי חבר הקונגרס ממדינת מיזורי, גפהארדט, זכה ב-32 אחוז, הסנטור סיימון מאילינוי ב-27 אחוז, ומושל מאסאצ'וסטס, מייקל דוקאקיס, ב-22 אחוז.

אבד כרטיס
פקיד רשוי
מס' 1734
על שם דורון לב
המוצא מתבקש להחזירו לתחנת המשטרה הקרובה.

שערי מטבע-חוץ בנק הפועלים — 9.2.1988

	היחידה	בנקנוטים: קניה	בנקנוטים: מכירה	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.7058	1.7270	1.7177
דולר אמריקני	1	1.54	1.62	1.5787	1.5983	1.5894
מרק גרמני	1	0.91	0.95	0.9262	0.9377	0.9330
לירה סטרלינג	1	2.70	2.83	2.7532	2.7875	2.7726
פרנק צרפתי	1	0.26	0.28	0.2744	0.2779	0.2765
ין יפאני	100	1.20	1.26	1.2226	1.2379	1.2297
גולדן הולנדי	1	0.81	0.85	0.8246	0.8349	0.8306
פרנק שווייצרי	1	1.11	1.16	1.1304	1.1445	1.1381
כתר שבדי	1	0.25	0.27	0.2600	0.2633	0.2615
כתר נורבגי	1	0.24	0.25	0.2455	0.2485	0.2471
כתר דני	1	0.24	0.25	0.2422	0.2452	0.2438
מרק פיני	1	0.37	0.39	0.3825	0.3873	0.3850
דולר קנדי	1	1.22	1.28	1.2452	1.2607	1.2550
דולר אוסטרלי	1	1.08	1.16	1.1200	1.1339	1.1278
ראנד דרום אפריקאי	1	0.47	0.79	0.7784	0.7881	0.7837
פרנק בלגי	10	0.43	0.46	0.4432	0.4487	0.4461
שילינג אוסטרי	10	1.30	1.36	1.3194	1.3359	1.3281
לירה איטלקית	1,000	1.24	1.31	1.2613	1.2771	1.2683

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ-ישראל
המועצה הארצית של קופת-חולים הכללית

הודעה

ישיבת המועצה הארצית
שנועדה ליום חמישי,
כ"ג בשבט תשמ"ח 11.2.88
נדחית
על מועד חדש תבוא הודעה

א. מויאל, יו"ר המועצה

על היום
10.2.88

מאת פנחס ענברי

הקרב בין צה"ל לבין האלמונים בכסייה השתורה על השליטה ברחוב הפלשתיני בשטחים, נסתיים, בשלב זה לפחות, בנצחון עוטי הכסייה. השאלה היתה לא כל כך מי יסגור את החנויות השובתות, אלא מי יפתח. צה"ל ניסה על־ידי שבירת מנעולים, והלחמת משקופים, ללא הועיל — השביתות לא נשברו. מי שפתח את החנויות, וניתב את שביתת המסחר כרצונו, על־ידי פתיחה וסגירה במועדים קבועים, והוכיח בכך את שליטתו, היה גוף חשאי שהזהיר בכרוזים, שבהם ניתנו ההוראות לסוחרים, בשם „אש"ף — המפקדה הלאומית המאוחדת של ההתקוממות".

אם להאמין לכרוזים, מי ששולט היום ברחוב הפלשתיני הוא אש"ף, והכרוזים לא רק מדברים בשם אש"ף, אלא מפארים אותו ומקלסים אותו כאירגון המייצג היחיד של הפלשתינים.

אין ספק כי ההתקוממות בשטחים יישרה את גוו הכפוף של אש"ף. הוא שוב תופס את מקומו במערכות החוץ של הערבים כנושא דברו של העם הפלשתיני. אבל כאשר מעמיקים לקרוא את הכרוזים האלה, ומנתחים את העמדות שהם מייצגים, מתברר כי לש"ף יש בעיה לא קלה, כי כמעט בכל עניין שעל הפרק נוקטים הכרוזים האלה עמדות שאינן עולות בקנה אחד עם מדיניותו של ערפאת.

אין ספק, כי חנא סניורא ופאיז אבו־ראחמה יצאו לוושינגטון בברכתו של אש"ף, וייצגו בפגישה עם שולץ את עמדות אש"ף. פתיחת דיאלוג עם ארצות־הברית היא משאת נפשו של ערפאת, ולא מהיום, ובאופן בסיסי סניורא ואבו־ראחמה נבחרו לייצג את אש"ף לא לשיחות עם ישראל, אלא עם ארה"ב. לא כך קיבלו את הדברים אנשי „המיפקדה המאוחדת". הם ציירו סיסמאות מאירות עיניים, תחת שם „המפקדה המאוחדת", ובהם הוקעו סניורא ואבו־ראחמה כ„בוגדים". אמש עמד הדיפלומט האמריקני, ריצ'ארד מרפי, להגיע לאזורנו. ברעתו להיוועד עם אישים פלשתינים תומכי אש"ף. החל מסע לחצים, מטעם „המפקדה המאוחדת", על מועמדים פוטנציאליים לפגישה — שלא להיענות. אש"ף תמך תמיד בפגישות מן הסוג הזה, וזאת תהיה פעם ראשונה שאישים, שהיו אורחים קבועים בפגישות מן הסוג הזה, אולי לא יכלו לבוא — לא על פי הוראה של אש"ף מחוץ לשטחים, אלא על פי הוראה של „המפקדה המאוחדת."

לא מקבלים מרות

מדיניותו הפרו־מצרית של ערפאת, ותמיכת מצרים באש"ף הם אחד מקווי היסוד במדיניות הבינערבית הנוכחית — לא על פי הכרוזים של „המפקדה המאוחדת". בכרוזים האלה מצרים מוצגת כאוייב הפלשתינים. אם כך, מי עומד מאחורי „המפקדה המאוחדת"? חוץ מן העמדות הלאומיות הקשוחות, משוח עליהם גם קו דתי מוסלמי. אם נצא מתוך הנחה שהמפקדה הזאת הוקמה מתוך יסודות שכבר היו פעילים לפני ההתקוממות, הרי שורת ההגיון מחייבת אותנו להניח, כי מדובר בקואליציה של שרידי תנועת הנוער של פת"ח לשעבר „שביבה", הג'יהאד האיסלאמי, וקבוצות מן השמאל הפלשתיני. הם נוטלים לעצמם את התואר של אש"ף, לא כל כך מתוך תיאום והסכמה של אש"ף „בחוץ", אלא מתוך רגשי הזדהותם הבסיסית עם אש"ף, כפי שהם מבינים את האירגון ומטרותיו, וכדי לכבוש את לב ההמונים. הם מורדים עם אש"ף, אבל לא כל כך מקבלים את מרותו.

נושא בעל חשיבות מרכזית הוא ההתייחסות לוועידה הבינלאומית. ערפאת תומך בוועידה — ועמדתו היא מן המפורסמות. בעניין כל כך מובהק של הדרישות הפלשתיניות יש עמדה בלתי ברורה של בעלי הכרוזים. מכך מקום, עמדת הג'יהאד האיסלאמי, השוללת את הוועידה, באה לידי ביטוי נפרד בסיסמאות בגנות הוועידה, תחת הכותרת „המיפקדה האיסלאמית של ההתקוממות".

מי שולט בהתקוממות

מן האירועים והכרוזים בשטחים עולה גם מסר לערפאת: אל תעדיף את שכם ורמאללה (בעיית 67') על פני יפו וחיפה (פליטי 48') ■ ערפאת מאותת לישראל: להפסיק את האש בשטחים לפני שתפרוץ משום אש

הפופולאריות של ג'יבריל

חוסר שביעות רצונו של ערפאת מן הקו הנינקט בשם אש"ף בתוך השטחים יכול לקבל חיזוק מורגש לאחר שנחשפה זהותה של תחנת הרדיו רבת העוצמה, המשדרת לשטחים מהר הדרוזים שבסוריה, בשם „קול ירושלים". התחנה הזאת חוזרת ומפיצה את תוכנם של הכרוזים בעוצמה רבה וזוכה לשעור האזנה מרהים. התחנה הזאת איננה של ערפאת, אלא של אוייביו במחנה הפלשתיני — אנשי קבוצתו של אחמד ג'יבריל. ג'יבריל, לאחר פעולת הגלשונים, זוכה למירת פופולריות, שצריכה להדאיג את ערפאת.

למה הג'יהאד האיסלמי הוא נגד ערפאת, כבר הסברנו בהזדמנות קודמת: למה השמאל הפלשתיני נגד ערפאת — לא צריך להסביר. אבל למה שביבה, שהיא חלק מן הפת"ח, תהיה נגד מדיניות אש"ף — את זה צריך להסביר.

למען האמת — השביבה עשתה צרות לאש"ף כמעט מן היום הראשון — כבר לפני חמש שנים. כאשר אש"ף, מתוך גישה פראגמטית, הסכים לנוסחה שתאפשר למרצים זרים ללמד באוניברסיטאות, תוך חתימה על הצהרה המגנה את אש"ף כאירגון טרור, היה זה אירגון השביבה שהמרה את דעת אש"ף, והחרים את המרצים שנהגו על פי הוראות האירגון.

ד"ר סרי נוסייבה הוכה באוניברסיטת ביר־זית, על־ידי השביבה, לאחר שבתיאום עם ערפאת, קיים מגעים עם משה עמירב מן הליכוד, והגיע עמו לטיוטת הסכם, לשמחתה של הנהגת אש"ף. אולי יותר מכל דבר אחר, דווקא הכאת נוסייבה ממחישה מה מפתיע לשביבה, ואת מי היא מייצגת באמת.

הסכם נוסייבה־עמירב, שנוסייבה הצעיר השתתף בו, שם את הרגש לא על הבעיה הפלשתינית בהקשרה הרחב, אלא בעיקר בהקשר של הפלשתינים של הגדה המערבית, כאשר עניין מועט, אם בכלל, ניתן לבעיה של פליטי 1948. אירגון השביבה הוא קודם־כל אירגון של מחנות הפליטים. במחנות רואים, כי אש"ף מתמסר לפתרון בעיית 1967 ומקנן בקרבם החשש כי הוא מזניח את בעיית 1948. אפשר לומר, כי אחד מן המאפיינים החשובים של ההתקוממות הנוכחית הוא הלחץ מן המחנות לתוך הערים, כאילו כדי להזהיר את הערים הפלשתיניות בגדה וברצועה מכל מהלך מדיני שלא יקח בחשבון את הבעיה של פליטי 1948. המסר הוא גם לערפאת: אל תעדיף את ראמאללה או שכם — תן את דעתך גם לפלשתינים מיפו, עכו וחיפה.

ההתחברות של מחנות הפליטים, החוששים שאין להם מה להרוויח מן התהליך המדיני הנוכחי, עם „הג'יהאד האיסלאמי" המתנגד לשלום עם היהודים באופן עקרוני, יש בו פוטנציאל מסוכן מאוד לעתיד. יש להניח, כי באש"ף מתווכחים היום כיצד לנתב את ההתקוממות העממית. קבוצתו של ערפאת גורסת כי יש לנתבה לפסים פוליטיים, בעוד האגף הצבאי עלול לטעון כי יש לנתבה לפסים צבאיים, על פי עקרון המאבק המזויין.

עם בסיס הוויכוח הזה צריך להבין את איומיו האחרונים של ערפאת, כי אם המתנחלים יתחילו „לפעול" — הרי ההתקוממות תעבור לפסים של פתיחה באש. אפשר להבין זאת כמסר לישראל — עזרו לי להעביר את ההתקוממות לפסים פוליטיים — „הרחבת הצהרת קהיר בעניין הפסקת הטרור, גם אל השטחים — אם ישראל מצידה תראה רצון טוב של ריסון המתנחלים. (גם בלי האיתות של ערפאת, חייבת ישראל לפקוח עין על אותם חוגים בקרב המתנחלים הסבורים, כי יש להתחיל „לפעול" כדי לעודד יצירת התנאים שיביאו לידי הטראנספר המיוחל.) אפשר לראות בכך, באילוצי הוויכוחים בתוך אש"ף, איתות של ערפאת להשתלב ביוזמת מובארק בבחינת להפסיק את האש בשטחים, לפני שהאש פורצת. העברת ההתקוממות לפסים מדיניים תעביר את ההנהגה שוב לערים הפלשתיניות, תשמיט את ההנהגה מידי מחנות הפליטים והג'יהאד האיסלאמי. הכרזה על בחירות כלליות לעיריות היא הדרך הטובה ביותר להחזיר את הרסן למנהיגות הפראגמטית בערים. אין זאת אומרת, כי צריך להמשיך ולהתעלם מן השאיפות והמצוקות במחנות, אלא לעשות מאמץ אמיתי לגייס גם את פליטי 1948 לטובת התהליך המדיני.

ספר שופטים

מאת בצלאל עמיקם

שר בחוצי מישרה — זו המיכסה שהקצתה הממשלה עתירת השרים למשרד המשפטים. מערכת המשפט, החולשת על צמתים חשובים במרקם ליטות, בתי המשפט, היועץ המשפטי לממשלה וכיוצא באלה נושאים רגישים, זכתה לזלזול מטעם הממשלה. אמנם חוסנו של השלטון ותמציתה של הדמוקרטיה תלויות בה, אך לכהן אלה די באיוש משרה חלקית.

אברהם שריר, האיש בעל שתי המגבעות (תיירות ומשפטים), נקלע עם התמנותו למישרה לתקופה סוערת. רצף הזעזועים טרם שכך ופרשת השוחד בבתי המשפט איננה, אולי, החוליה האחרונה בטלטולים הקשים של המערכת.

אברהם שריר, מקצוען פוליטי, למד בדרך הקשה כי למשרד המשפטים מעמד מיוחד וכי הכלים כאן שונים מאלה הנהוגים במשרד התיירות למשל. מדובר במערכת משפטית מורכבת הכוללת מוסדות כבתי משפט, יועץ משפטי, פרקליטות, וכל אלה שומרים על מידה רבה של אוטונומיה. שריר מעד פעמים אחדות מאז צירף אליו את כובע המשפט ומשך אליו אש מיותרת. פעם היה זה בג"ץ שפסל את החלטתו בעניין אי הסגרת ויליאם נקש ומצא אותה שרירותית ובלתי מנומקת," ופעם היה זה נשיא בית המשפט העליון שקרא תגר על החלטתו של שריר להקפיא את ועדת המינויים של השופטים כדי לבצע שיפורים בדרך בחירת המועמדים. גם המחלוקת הדריפה שהתגלעה בינו לבין היועץ המשפטי חריש לא הוסיפה לו יוקרה.

בכל שולפו החודשים השקיע שריר מאמץ רב כדי לרצות את המערכת ויחד עם זאת לחולל בה שינויים ברוח הזמן. המסר שלו ברור וקליט: יש לייעל את המערכת ולהתאימה לדרישות המודרניות. המשימה העיקרית: להיפטר מהסחבת. „בעתיד הקרוב יתחוללו שינויים מבניים בבתי המשפט. ב־1990 הערכאה המחוזית תתבטל ובמקומה יבוא בית משפט לערעורים, לידו תפעל בתקופת ביניים מחלקת ערעורים שתנהל את התהליך. בית המשפט העליון יישאר במתכונתו. המבנה החדש בשלמותו ייכנס לתוקף בהחלטת הכנסת".

השופטים לתקופת ניסיון

שריר רוצה לפשט את תהליך הטיפול המינהלי בתיקי בתי המשפט מעת פתיחתם ועד לסיומם. הוא מינה ועדה בראשות השופט מרדכי בן דרור, סגן נשיא בית המשפט המחוזי בתל־אביב, שתיתן בין היתר דעתה לתופעות השליליות שנתגלו לאחרונה בתחום פעולותיהם המינהליות של בתי המשפט.

שר המשפטים מתמודד עם פרשת השוחד בבתי המשפט באזור תל־אביב והמרכז. הוא עושה זאת בעצה אחת עם נשיא בית המשפט העליון מאיר שמגר, בנזהר שלא למעוד.

חד וחלק הוא אומר כי יש לשנות את הנוהג לפיו מתמנים שופטים לכל ימי חייהם. שופט מכהן עד גיל 70 ואין כל אפשרות לפטרו אלא אם כן יש ראיות כי סרח או הורשע בעבירה שיש עמה קלון. הוא מציע לפי שעה למנות שופטי שלום ותעבורה לתקופת נסיון של 3 שנים. לאחר פרק זמן זה ישקל המינוי הקבוע שלו.

לשנות את הנוהג לפיו מתמנים שופטים לכל ימי חייהם, להחמיר בבדיקת כישוריהם לפני המינוי, לקצר הליכי דין — שר המשפטים, אברהם שריר, על ייעול המערכת

אברהם שריר מצדד בהחמרת הליכי בדיקת כישוריהם של המועמדים לשיפוט. איך ייעשה הדבר? הצעתו פשוטה, לקרוא מחווי מינוי מנהלים ואפילו עובדי מנגנון. ועדת בחירת השופטים תצוייד בשאלונים מפורטים, כתובים בידי מומחים מקצועיים. סיכום השאלות יעלה דיוקן של כל אחד מהמועמדים ולא יתבסס אך ורק על רושם אישי במהלך הראיון.

שריר אף שואף להעמיק את המבחנים הבטחוניים והבדיקות הרפואיות כמקובל לגבי נושאי משרות בכירות בשירות הציבורי.

חוקה — לא דרך הכיברות

שר המשפטים אינגו אוהב את יוזמת הפרופסורים למשפט מאוניברסיטת ת"א לקידום החוקה. „קיצור הדרך" אינגו פתרון. העסק הזה לא ילך", הוא טוען. הוא סבור כי אם תשלים הכנסת את חקיקת חוקי יסוד וכוויות האדם תהיה השעה כשרה לכינוס כל חוקי היסוד למסמך אחד שיהווה את החוקה.

„הצעת החוקה", שפורסמה לאחרונה מטעם צוות של מרצים בפקולטה למשפטים בתל־אביב, פותחת מחדש, ללא צורך וללא הצדקה, את הוויכוחים שכבר הוכרעו לאחר קשיים מרובים בעת שנתקבלו חוקי היסוד הקיימים. לא קיימת כיום הצדקה לפתיחת הדיון מחדש על מנת לתת הזדמנות נוספת לדעות שלא נתקבלו בעת חקיקת חוקי היסוד. הערעור על חוקי היסוד יש בו משום ערעור היציבות שחוקה אמורה לבטא".

— מדוע לא נלך בעקבות ארה"ב, שבה החוקה היא מסמך יסוד?

„ההסתמכות החוזרת ונשמעת בציבור על החוקה של ארה"ב, למעט החלקים הדנים בזכויות הפרט, היא משגה, שכן חוקת ארה"ב נועדה להבטיח את פעולתה הסדירה של מדינה פדרטיבית אדירה שהתקוממה נגד השליט הבריטי. תנאי הארץ והנסיון שנרכש בישראל, מגבלותינו, בעיותנו הספציפיות וצרכינו מכתיבים תנאים שונים".

עמך ישראל אוהב להתדיין. „ספירת מלאי" שנערכה בבתי המשפט עם תום השנה גילתה כי 700 אלף תיקים נפתחו במרוצת תריסר הירחים שחלפו. אם נוסיף אליהם את התיקים שנצטברו במשרדי ההוצאה לפועל הם יגיעו לכדי מליון תיקים. עלעול באחדים מהם מהווה אספקלריה של החברה הישראלית.

בכל אותם תיקים מטפלת המערכת המשפטית שהיא היחידה עדיין שאין בה מיכון. השופטים עובדים בשיטות של המאה הקודמת, הפיגורים גדלים והרי התיקים גובהים.

המערכת המשפטית הישראלית נהנת ממעמד מיוחד. יש הרואים בה את החוסן המוסרי והדמוקרטי שלנו. זוהי מערכת השומרת על החוק ויוצאת נגד החלטות שרירותיות של השלטון.

— איך ניתן להתפקד במציאות עגומה זו?

„המצב המשפטי הוא נושא שישפיע עמוקות על החברה הישראלית והמירקם שלה. ברגע שמשפטים ודיונים נמשכים עד אין קץ — יש לכך השלכה על החיים. הנזק הכלכלי והאישי גבוה, כאשר עבריין יודע כי קיימת סבירות זו או אחרת שיילכד אך לעומת זאת הזמן שיחלוף עד שיגיע למשפט יהיה ארוך — וזה יכתיב לו את ההתנהגות שלו".

שר המשפטים מספר כי 94 אחוזים מהתיקים נחתמים בהסכמה או בהסדר בין הידיבים. „רק 6 אחוזים מכלל התיקים מסתיימים בהוכחות משפטיות. משמעות הדבר כי ההסדר בא על חשבון הענש, אם הדבר יימשך בעתיד יהיה זה כדור שלג שיכול למוטט את החברה".

אמריקה, אצלי בקיוסק

יש „טיים" בקיוסקים אבל מוכרי הסיגריות מעדיפים למכור תוצרת־חוץ הישראליות יחכו — יש זמן

מאת אלישבע איילון

[illegible]

כך זה נראה, נכון ליום ב' השבוע.

קיוסק ברחוב דיזנגוף פינת שדרות נורדאו. המוכר: „יש לי גם תוצרת־חוץ וגם ישראליות. ביום ראשון הורידו את מחירי הסיגריות תוצרת־חוץ, ספי שקיוו לנו, היתה מיד עלייה בביקוש. אבל היום, את רואה, יש טיים ונלסון ובכל זאת הביקוש לאמריקניות עדיין גדול יותר, כי המחיר זול בשקל. יש אנשים שמרגישים כאילו יצאו לחופשת קניות בחו"ל, רק כאן בארץ, אצלי בקיוסק. או מנצלים את ההזדמנות, כי ברור שזה יגמר או טו־טו".

[illegible]

למען יאריכון ימיך

הקשישים שרויים רוב היום בהפרשותיהם. זה שבוע שלא התרחצו. פחי האשפה עולים על גדותיהם... מאין האדישות והזילזול? ■ מכתב גלוי לשר האוצר

„כבד את אביך ואת אמך למען יאריכון ימיך" — כך נכתב בתורת אבותינו. ואתה — בא וראה את תמונות הזוועה במחלקות הסיעודיות במרכזים הגריאטריים השובתים.

אני מצלמת עבורך במלים (שהן דלות מלתאר את המציאות) את אשר רואות עיני יום יום בשבוע האחרון. במחלקה בת 28 קשישים סיעודיים, הריתוקים למיטותיהם או לכסאות גלגלים, למחציתם אין קרובי משפחה המסוגלים לבוא לבקרם ולסעדם בימים אלה. המחלקה ריקה מכוחות־עזר ייפוליים. נשאר רק האחראי ולעיתים נשלחת לעזרתו עוד אחת. הם אינם מסוגלים למלא את מקומם של אנשי הצוות השובתים, על שלוש משמרותיהם. בקושי רב הם מתפקדים בתחום המקצועית.

הקשישים שרויים רוב היום בהפרשותיהם, משתנת שלולית שתן ולעיתים גם צואה. זה שבוע שלם שלא התרחצו. החדרים, חדר האוכל וחדרי השירותים מלוכלכים ומריחים ריחות קשים מגעילים. פחי האשפה והטיטולים המשאים עולים על גדותיהם.

קרובי המשפחה המעטים, המגיעים למספר שעות, אינם יודעים במה להתחיל לעזור. האוכל המגיע בצהריים (קייטרינג) אינו מתאים להלוטין לתשושים חסרי־שיניים. מרק [illegible] — אינם בנמצא. מדי פעם נשמעות צעקות ועקשת החולים והאח העובר מ־6 בוקר ועד 11.00 בלילה מסוגל להתפנות רק לחודים. זוועה קורעת־לבן.

את עובדי המינהל והמשק השובתים אנחנו רואים בעבודתם בימים כתיקונם. זוהי עבודה קשה ושחורה (תרתי משמע). אין שום הצדקה, [illegible] ישראלית המבוססת על הצדק והמוסר [illegible], להעניק תנאי עבודה כה נחותים (שכר של 600־700 שקל לחודש) עבור עבודה כה קשה וכה קשה כאשר השכר הממוצע למשק הוא 2200 ש"ח. כל מערכת השכר (נכון — לא רק לגבי עובדי המנהל והמשק), המבוססת על פערים גדולים בין משכורות והנוצרות רמות־חיים שונות באופן קיצוני, היא מעוותת מיסודה.

שאלות אחדות לי אליך, אדוני שר האוצר:

— בשם איזו תורה אתה יכול להצדיק את חינוך ילדים רכים, בניהם של עובדים אלה, לבין חינוכם של ילדים מהעשירונים העליונים? במה חטאו הצאן, שאמותיהם נאלצות להזניחם ולעבוד במשמרות ובשבתות — רק כדי שפת הלחם ואולי הבגד לא יחסרו?

— מדוע חייב לחיות פער בין עובדי המשק של בתי החולים הממשלתיים לבין עובדי המשק של שפת־הוליס?

— האין האחריות על האסונות, העלולים לקרות בעקבות השביתה, חלה לא במעט עליכם?

— מדוע עד היום לא נפגשו נציגי משרדך עם השובתים? מאין האדישות והזילזול? בשם מה, ובשם מי, בשם אלוהים?

האם כבני אסקימואים נחיינו, מדינת בני ישראל?

[illegible] (94), [illegible] במרכז הגריאטרי בפרדס־חנה.

ראש דסק לענייני חיים: לוי מורב. עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

ההיסטוריה בעקבות קורט ואלדהיים

עד סוף הכהונה

ואלדהיים שיקר, זה ברור, אך האם יעזוב את כסאו הנשיאותי? דעת הקהל האוסטרית אינה מצביעה על כך

מאת ירון אמיתי

שבוע ההדלפות, שליווה את עבודת הוועדה הבינלאומית, שחקרה את עברו של נשיא אוסטריה, קורט ואלדהיים, לא הותיר הרבה סימני שאלה באשר לממצאי הוועדה. כצפוי, לא נמצאו הוכחות ישירות למעורבותו במעשי מלחמה, אך הוכח מעל לכל ספק, כי הוא ידע היטב על המתרחש.

אלה הדברים אותם, פחות או יותר, ציפו האוסטרים לשמוע. ואלדהיים שיקר בקשר לביוגרפיה שלו — זה ברור; אבל האם עליו לעזוב בשל כך את תפקידו הנשיאותי? את דעת הקהל באוסטריה, שהתבטאה במשאלי דעת קהל רבים שכולם אהדו את הנשיא, שיקף מצויין מיכאל גראף, מזכירה הכללי של מפלגת העם של הנשיא. גראף אמר בדצמבר, כי „על ואלדהיים להתפטר רק אם יוכח, כי חנק במו־ידיו שישה יהודים". הוא אולץ להתפטר לאחר שצוטט בעיתונות, אבל להתפטרותו אין השפעה על השאלה האמיתית: עד כמה קיים סיכוי שואלדהיים עצמו יתפטר?

ממשלת אוסטריה נבוכה למדי מול הביקורת המוטחת כלפיה בעולם, אלא שמצבה עדיין גם מבית. הבחירות האחרונות הביאו לתיקו בין שתי המפלגות הגדולות, המפלגה הסוציאליסטית, ששלטה במדינה תקופה ממושכת, ומפלגת העם השמרנית, שהיתה באופוזיציה. אחרי היסוסים, שהזכירו לא במעט את המצב אצלנו אחרי הבחירות של 1984, הקימו המפלגות היריבות ממשלה.

הבעיות הדחופות, שהכתיבו קואליציה כזו, לא היו שאלת כבודה של אוסטריה או מעשיו של נשיאה, אלא מצב הכלכלה. ממשלת אוסטריה צברה בתקופת שלטון הקאנצלר, ברונו קרייסקי, גרעון עצום, אותו היה צריך להקטין בעזרת הצעדים הרגילים: הקפאת שכר במיגזר הציבורי, קיצוץ בשירותי הרווחה ומכירת חברות ממשלתיות. ואכן, אלה היו הצעדים שנקטו הקאנצלר החדש, פרנץ ורניצקי, ושר האוצר שלו, שניהם, אגב, מהמפלגה הסוציאליסטית. היחידים שהביעו התנגדות לצעדים אלה היו האיגודים המקצועיים, אך במצב בו הממשלה נהנית מ־85% מקולות הבוחרים, לא היה להם כל סיכוי, והם נכנעו לתכתיבים.

על רקע זה התפתחה שאלת ואלדהיים. בניגוד לממשלות ליכוד אחרות, ה„קואליציה הגדולה" באוסטריה רגישה למדי לפגיעה התדמיתית שהנשיא גורם. אישים רבים, בשתי המפלגות הגדולות, מחפשים כבר כמה חודשים דרך אפשרית להכווין את ואלדהיים אל דלת היציאה.

רעיון אחד, שעלה במפלגה הסוציאליסטית, היה לשנות את החוקה כך שכבר עכשיו ייבחר יורש של ואלדהיים. יוסכם מראש על מועמד שיהיה איש השמרנים, ויופעל לחץ משותף על הנשיא לפנות את מקומו לטובת המועמד החדש.

המכשול העיקרי, הניצב בפני התוכנית, הוא התנגדותו של אלויס מוק, ראש מפלגת העם, שהוא גם שר החוץ וסגן הקאנצלר בממשלה המשותפת. מוק היה מוכן כנראה, לקבל את התפטרותו מרצון של ואלדהיים, אבל הוא מסרב ללחוץ עליו לעשות כן.

עמדת השמאל, היסוסי הימין ודעת הקהל המתבצרת בעמדות של — „נגד מה שהאוסטרים הגויים", הביאו עד כה לתזוזה (המסתמנת בסקרים) של מצביעים ימינה אל „מפלגת החרות" הלאומנית האולטרא־ימנית שבאופוזיציה.

[illegible] אם לא יוכח, שנשיא אוסטריה חנק בעצמו שישה יהודים, סביר להניח, שהוא יחזיק מעמד עד סיום כהונתו, ב־1992.

ראש ממשלת אוסטריה, פרנץ ורניצקי, וסגנו מקבלים לידיהם את דו"ח ועדת ההיסטוריונים מידיו של ראש הוועדה, רודולף קורץ, מימין (צילום: אי. פי.)

רק שקרן

האוסטרים צוהלים: נשיאם טוהר. אך הממשלה במשבר. הקנצלר ורניצקי חותר להשיג את התפטרות הנשיא, כדי למנוע את בידוד אוסטריה בעולם

מאת ארנון יפה

ואלדהיים אינו שחור לגמרי, על פי מסקנות ועדת ההיסטוריונים. הוא רק שקרן ומשתף פעולה סביל בפשעי מלחמה. האוסטרים צוהלים משמחה. נשיאם טוהר. גם הם טוהרו. ידם לא שפכה דם. אך הממשלה במשבר. היא לא ציפתה להאשמת ואלדהיים בשיתוף פעולה ובשקרים.

ואלדהיים הוא איפוא בורג במכונת ההשמדה הנאצית, אם־כי בורג חשוב, שידע על הפשעים של חיילי העוצבה בה שרת. הוא רשם את הפשעים — רצח 700 אלף נפש, מהם 700 אלף יהודים — ביוגוסלביה וביוון, ביומן הקרב של מטה העוצבה. הוועדה טיהרה אותו מביצוע פשעים במו ידיו, רק מחוסר הוכחות. בזירת הפשע עצמה, ביוגוסלביה אין מאמינים כי ואלדהיים לא נטל חלק בפשעים. חרף הדו"ח הדו־משמעי, החקירה אינה נפסקת.

המומחים מסרו, כי יעמיקו את הנבירה בעברו של נשיא אוסטריה. בווינה חשים, כי הפרשה רק החלה.

כמה שעות לאחר שממשלת אוסטריה ניסתה לסחוט מההסטוריונים את מחיקת ההאשמות המוסריות נגדו, הופיע ואלדהיים, קורן כולו מנחת, בטלוויזיה והכריז: „ידיעה אינה פשע", צהל. „הדו"ח מוכיח, כי במהלך המלחמה לא הייתי מעורב בשום פשעי מלחמה. תוכחתי להמשיך לשרת את ארצי". ואלדהיים נאחז בנשיאות. לגביו, שקרים אינם מניע להתפטרות. הוא ניהל אתמול ישיבת ממשלה כאילו מאומה לא קרה.

מחלוקת בממשלה

בממשלה ניטשת מחלוקת על משמעות האשמות נגדו. איך מגדירים מעורבות? בדו"ח קבעו המומחים, כי „ואלדהיים לא הסתפק בהסכמה פסיבית" למשעים שבוצעו תחת אפו, „אלא שיתף פעולה במקרים אחדים ברמות שונות. היה לו מידע על המצב בבלקן, על משלוחי יהודי יוון למחנות ההשמדה". בווינה מתנהל עימות בין אלה שמסיקים כי הדו"ח מאשימו, לאלה שרואים בדו"ח טיהור שמו". הרי כל האוסטרים ידעו על פשעי הנאצים, אומרים ברחוב.

הקנצלר הסוציאליסטי ורניצקי במבוכה. הוא חותר להשיג את התפטרות ואלדהיים, למנוע משבר פנימי ובידוד אוסטריה בעולם. אך סגנו אלויס מוק אמר, כי הדו"ח שם קץ למערכה נגד הנשיא. אין שום הוכחה אחת המרשיעה אותו, טען מוק. אך מתנגדיו אומרים, כי התעלמות משקריו משקפים זלזול ואדישות כלפי הפשעים של הנאצים. אלה לא רוצים בנשיא עם אות קלון של שקרן.

ביוגוסלביה אין ספק כי ואלדהיים הוא פושע, לא סביל אלא פעיל. השתיקה של השלטונות מתוך חישובים פוליטיים ציניים מחפה על התרגשות באוכלוסיה. מפחדים, כי התיירים האוסטרים יברחו. בכפר קוסטנג'יסי, שבו חנה ואלדהיים ב־1942, מספרים התושבים על טבח אלפיים לוחמי מחתרת. 22 ק"מ משם נרצחו המונים במחנה מעצר. בבית־הספר המקומי, ששימש מטה העוצבה, שבו ישב ואלדהיים, ניצבים לוחות זיכרון למאות אזרחים שנרצחו בחצרו.

ועדת ההיסטוריונים הסתמכה בעיקר על מסמכים. היא לא חקרה עדי ראייה בזירת הפשע עצמה. שלטונות בלגראד עיכבו את מסלוח המברק המקורי שגילה רוסטאן פלנסה, מנהל המוזיאון הצבאי לשעבר, שעל פיו ואלדהיים לא היה צופה פסיבי אלא ניהל משלוחים של יוגוסלבים למחנות. גם אנטון קולניק, ראש משלחת יוגוסלביה במטה כוחות הכיבוש בווינה ב־1947, גילה, כי הוא ביקש בשעתו את הסגרת ואלדהיים שהופיע ברשימה של האו"ם כפושע מלחמה. הבקשה נענתה בסירוב. [illegible] היה זמות אנונימית ונשכח לדברי קולניק, „שיכחה" זו מיוחסת לשיתוף פעולה שניהל ואלדהיים אחרי המלחמה עם שרותי הביון הסובייטיים, הבריטיים והאמריקניים. הוא גילה כי לרשותו מסמכים רבים ומוכיחים את נוכחות ואלדהיים במקומות שבהם הנאצים והאוסטרים ביצעו מעשי טבח, כייחוד במחוז קוזארה, שם נמנו 60 אלף קורבנות. העיתונות היוגוסלבית פרסמה צילומים בהם נראה ואלדהיים בחברת ראש [illegible]

[illegible] אינם מאמינים כי ואלדהיים לא נטל חלק פעיל במעשי הטבח כפי שהוא טוען.

על הפרץ

כבר מאוחר למשא ומתן רציני

פרופ' זביגנייב בז'ז'ינסקי הוא היום ראש הקתדרה למימשל ע"ש הרברט להמן באוניברסיטת קולומביה בניו־יורק ויועץ המרכז ללימודים אסטרטגיים ובינלאומיים. הוא הוזמן לישראל על־ידי הקרן האמריקנית ללימודי יהדות פולין, בשיתוף עם המכון ללימודי יהדות פולין באוניברסיטת אוקספורד, ובמוצאי־שבת האחרונה נשא הרצאה מאלפת במלון „המלך דוד" על מדיניות החוץ האמריקנית.

בז'ז'ינסקי לא מתעניין היום במזרח־התיכון. הנושא שלו הוא תהליכים גלובאליים, שינויים טכנולוגיים, מציאות גיאופוליטית, מקומה של ארה"ב בהתפתחויות אלה וההתאמות שעליה לעשות אם כרצונה לשמור על מעמדה כמעצמת־על מוליכה. יש לו מחשבות, מסקנות והמלצות מעניינות, שאין להן ולא כלום עם הסכסוך שלנו כאן. הוא מתייחס לסכסוך בה במידה שיש לו השלכה על התרחשויות בינלאומיות, ואומר: לא אדבר על המזרח התיכון כי אינני מומחה בו. גם לא אדבר על מדיניות ארה"ב במזרח התיכון, כי זה לא תחום הדיון שלי.

אמנם לא צריך להגזים. עדיין יש לו מושג ודעה לגבי מה שקורה באיזור. אבל אלה גוזרים, כך נדמה, מנסיונו בשיחות קמפ דייוויד, כאילו מאז ועד היום לא קרה דבר (בעצם, הרבה באמת לא קרה מאז). כך הוא אומר, שאינו מאמין שהמהלך שבו פתחה עתה ארה"ב יצליח, מפני שחסרים בו שלושה מרכיבים — בדיוק אותם שלושה מרכיבים שהביאו להצלחת שיחות קמפ דייוויד: מנהיגות ישראלית מאוחדת, שתהיה מסוגלת לקבל החלטות קשות; מנהיגות ערבית אמיצה, שתהיה מוכנה לקחת סיכונים למען השלום, ומנהיגות אמריקנית שתהיה מוכנה להשקיע בנושא זמן ומחשבה.

לכן בז'ז'ינסקי סבור, שאולי יצליח המאמץ לכנס ועידה בינלאומית, מאחר שיש הסכמה מספקת סביב כינוסה. אך בשלב הבא, שלב המו"מ בין הצדדים, הוא מסופק אם יהיה ניתן להגיע להסכמות על ההסדרים שיחולו באזור. למעשה, הוא פאסימי. לא מאמין שמו"מ כזה יצליח.

בז'ז'ינסקי ● פסימי

„בקמפ דייוויד", אמר, „היתה הצלחה כי הנשיא רצה בכך, והיה מנהיג ערבי שהיה מוכן לקחת סיכון גדול והיתה הנהגה ישראלית עם מנהיג מיוחד במינו, שהיה מוכן להקריש עצמו לתפקיד הקשה והמסובך של ניהול מו"מ. אינני סבור שמרכיבים אלה נוכחים היום".

במשרד החוץ דמזו, כאילו יש כאן עניין של פקיד בכיר לשעבר במימשל דמוקרטי, שאינו מפרגן למימשל רפובליקני. אבל אם נביט היטב במפת המצב, נראה, שהמימשל האמריקני הנוכחי באמת לא מעוניין ביותר מאשר שקט־אינסטנט בשטחים. אין לו זמן וסבלנות עתה לחריש מדיני עמוק ורציני.

התוכנית שריצ'ארד מארפי בא אתה, אינה יותר מקווי מחשבה, שיהיה להם סיכוי להצליח רק אם שמיר ירצה מאוד — בגלל המהומות הקשות בשטחים — להכנס למו"מ שתקדם לו ועידה בינלאומית, ורק אם חוסיין ירצה מאוד — בגלל חששו מהתפשטות המהומות לארצו — להכנס למו"מ על הסדר ביניים לפני מו"מ על הסדר קבע. כלומר, אם התוכנית תצליח, לא יהיה זה בגלל מדיניות אמריקנית נבונה במיוחד, אלא בגלל אילוצי המציאות, שארה"ב תסייע בידם.

וכאן עומדים דברי בז'ז'ינסקי, גם אם הוא נציג מן העבר, של מימשל אחר: „בלי תיווך אמריקני אני סבור שהצדדים יגיעו עד מהרה לקפאון. בקמפ דייוויד הצדדים לא היו מגיעים להסכם בלעדינו ואני סבור שזה לא השתנה". עוד העריך בז'ז'ינסקי, שעל אף ההתרחשויות הבלתי־נסבלות בשטחים לא תהיה הרעה ביחסים בין ישראל וארה"ב. אולי תהיה אכזבה אמריקנית, אך לא תהיה הרעה ביחסים הבסיסיים. אחרי הכל, ישראל היא דמוקרטיה, וכבוז טבועים בה הגבולות של מה שהיא יכולה לעשות ומה שאפשר שיקרה.

בז'ז'ינסקי נזקק גם לפולמוס העבר בשאלה אם ישראל היא נכס אסטרטגי לארה"ב. למי שעוד זוכר, אריאל שרון, כשהיה שר הבטחון, נהג לטפח את התפיסה שישראל היא נכס אסטרטגי לארה"ב. בז'ז'ינסקי תרם עתה את חלקו לויכוח: ישראל איננה נכס אסטרטגי לארה"ב. נכס אסטרטגי נמדד ביחס לנכסים אסטרטגיים אחרים, ובהשוואה כזו יש לארה"ב נכסים גדולים מישראל. לא זו הזיקה הנכונה והמחייבת ביותר בין ארה"ב וישראל. „המחויבות האמריקנית לישראל היא מוחלטת מפני שזו מחוייבות מוסרית", אמר בז'ז'ינסקי. „זוהי מחוייבות הנובעת מסבל היהודים במלחמת העולם השניה ואולי גם מרגשי אשמה אמריקניים על אדישות ארה"ב כלפי הצלת יהודים, וכן מתוך מחוייבות אמריקנית להשגת השלום.

חוגים מקורבים
מאת דליה שחורי

מנחם השחקן

פרופ' זביגנייב בז'ז'ינסקי, האיש שעזב זמנית את האקדמיה כדי לכהן כיועץ לבטחון לאומי של הנשיא קארטר, העלה השבוע זכרונות מקמפ דייוויד, המקום שאוהבים לחזור אליו ככל שהמציאות גרועה יותר.

בהרצאה שנשא במלון „המלך דוד" סיפר בז'ז'ינסקי, שכאשר שיחק שחמט עם בגין בקמפ דייוויד, ישבו ליד בגין מספר ישראלים מן הפמליה ודיברו אליו עברית. בז'ז'ינסקי לא ידע אם הם מדברים אתו על המו"מ או נותנים לו עצות בענייני המשחק והוא חש לא בנוח. ואז, כשהחל המהלך הראשון, אחז לפתע בגין בפרק ידו ואמר לו בדרמאטיות: „ד"ר בז'ז'ינסקי, האם אתה יודע מתי שיחקתי שחמט באחרונה?"

בז'ז'ינסקי תמה על השאלה ובעצם גם לא היה איכפת לו, אבל בגין המשיך ונתן לו תאריך מדוייק בשנת 1940 או 1941, שבו משחקו הופסק על־ידי אנשי הנ.ק.ו.ו.ד. שבאו ולקחו אותו.

בז'ז'ינסקי: „חשתי את משק כנפי ההיסטוריה על כתפי. ואז סיימנו את המשחק וגברת בגין הופיעה. כמה נחמד, היא אמרה כשראתה את שנינו ליד לוח השחמט. מנחם זה עתה הפסיד משחק".

מסיבת עתונאים בדרום־אפריקה - אז מה ההחלטה?

בעוד שבועיים ייצא לביקור בדרום־אפריקה השר יוסף שפירא, כדי לייצג את ישראל בחגיגות שנות ה־40 למדינה, שעורכת הקהילה היהודית. הוא ייצג את הממשלה, שכבר אישרה את נסיעתו, בעצרות לכבוד ישראל ביוהנסבורג, דרבן קייפטאון ופרטוריה. הוא מתכוון לנצל את מסעו, שיארך 10 ימים, כדי לעשות נפשות לעליה לישראל ובלהט האופייני לו הוא מדבר על „כל המציל נפש אחת".

השלטון הלבן, הכמה ללגיטימציה, כבר דאג להציג בעתונות הדרום־אפריקנית, שאיננה עתונות חופשית, את ביקור שפירא כשינוי המדיניות של ישראל כלפי דרא"פ. גם כשפראנץ יוזף שטראוס היה שם הוא קיבל טיפול שטיח אדום ושחררו לכבודו מספר עצירים פוליטיים. הם מזמינים אליהם גורמים רשמיים ימניים ומשתמשים בביקוריהם, כדי להציג את דרום־אפריקה כמדינה בעלת מהלכים במשפחת העמים. ישראל, הנכרכת שלא ברצונה עם דרום־אפריקה בפורומים בינלאומיים, נזהרת מכך כמו מאש.

והנה, לקראת צאתו של השר שפירא הציע הגוף המארגן את הביקור, הפדרציה הציונית בדרום־אפריקה, שהוא יקיים בביקורו מסיבת עתונאים, אליה יוזמנו גם כתבים זרים. השלטון (שגריר דרא"פ בישראל אנטון לובצ'ר) הציע ואף דיבר על לבו שיפגוש אישים רשמיים, ולו גם לפגישות שלא לפרסום. שפירא התלבט. הוא נפגש עם המנכ"ל המדיני של משרד החוץ ד"ר יוסי ביילין, שהזהיר לו, שחשוב מאוד שלא ייפגש עם שום גורמים רשמיים. שפירא קיבל זאת. נותר עניין מסיבת העתונאים.

שפירא התייעץ עם יו"ר חבר הנאמנים של הסוכנות היהודית מנדל קפלן, שהיה בעד מסיבת העתונאים. אולם בינתיים הגיע מברק מאת שגריר ישראל בדרום־אפריקה דוד אריאל, שהמליץ על מסיבת עתונאים בקרב הקהילה היהודי, אך לא על מסיבת עתונאים כללית. את הטעמים אפשר לנחש: אי־רצון להבליט את נוכחותו של שר ישראלי בדרא"פ וכן המבוכה שיגרמו לישראל, דווקא בדרא"פ, שאלות כמו: מדוע אתם מרכאים את הערבים בשטחים הכבושים, איזה נשק אתם מספקים לדרום־אפריקה.

יועצו של שפירא, אבנר פוקסמן, טוען, ששפירא רוצה להגיע, באמצעות מסיבת העתונאים הכללית, אל יהודים שאינם פעילים בקהילה היהודית, כדי להביא להם את בשורת העליה לישראל באמצעות פרוייקט „תחילה", שסניף מטעמו נפתח לא־מכבר בדרום־אפריקה. שפירא, הוא אומר, מתכונן לדבר רק על תוכניותיו להעלאת יהודים לישראל ולא על נושא מדיני כלשהו.

אך מה יעשה שפירא אם העתונאים כן ישאלו אותו שאלות אחרות? ואיך תיראה קריאתו הגלויה לעליה, במדינה, שבה השלטון הלבן נלחם בשיניו נגד ההגירה של לבנים, בה הוא רואה עריקה ובגידה? בסופו של דבר עלול שכרו של שפירא לצאת בהפסדו. הוא גם יזיק ליהודים ובוודאי יזיק לאינטרס המדיני של ישראל.

שגרירות ישראל בדרום־אפריקה ממליצה ששפירא לא יקיים מסיבת עתונאים כללית ומפצירה במשרד החוץ להניא אותו מכך. משרד החוץ מצטרף להמלצת השגרירות. שפירא, אומר, שעדיין לא החליט אם יקיים מסיבת עתונאים כללית, או לא. הוא אומר, שיחליט במקום.

עם הלשון בחוץ

מסע „ספינת המגורשים" אל חופי ישראל הוא מסוג ההברקות התקשורתיות שנועדו להשאיר אותך עם הלשון בחוץ. טבעי מאוד שחושבים אצלנו איך להתמודד עם ההברקה הזו ובאינסטינקט חיים בריא מעלים רעיונות־נגד כמו שיגור ספינה עם נפגעי טרור או נפגעי מלחמה, כדי שהעולם יראה שגם אנו קורבנות הסכסוך. אבל הפעם זה אחד מאותם מקרים, שבהם כמעט כל תשובה תפעל כמו בומרנג נגד המשיב.

בסך־הכל, הרעיון של אש"ף, לשלוח אלינו ברוב עם והדר חלק מן המגורשים, הוא תשובה חד־פעמית לעוול מתמשך ואבסורדי שאנו גרמנו כשהענשנו אנשים על־ידי גירושם מהארץ. זה הפך אצלנו לשיגרה, שאין מהרהרים אחריה. אבל אם נחשוב על כך, להעניש אדם על־ידי הגלייתו מארצו הוא עונש אכזרי ובלתי־סביר, מה גם שלישראל כמימשל צבאי היו ויש דרכים למרר את החיים בתחום המושב. לא עולה בדעתנו לגרש ישראלים. גירשנו ערבים, מסתתרים מאחורי החוק הבינלאומי, והיום אנו משלמים על כך בריבית דריבית: גם הספינה הזו, היא הדבר הקל, החולף, והחמור יותר — העדר מנהיגות בשטחים.

השבוע בישיבת הממשלה קבל שר הביטחון יצחק רבין, שאין לצה"ל כתובת בשטחים. אין עם מי לדבר ואין עם מי לגמור עניין. אכן, אחרי שגרשנו את המנהיגות וסתמנו כל אפיק של תקוה לפתרון מדיני, ירדה השליטה בשטחים אל הרחוב, והוא עצמו מונחה מבחוץ. הצרכים הפלשתיניים הולידו את הפתרונות ואנו נותרנו עם פזמון הילד שרצח את הוריו והיום הוא פונה לרחמי בית־המשפט מפני שהוא יתום.

הרבה דרכים להתמודד עם „ספינת המגורשים" אין לנו. אם, נניח, נפגע בספינה עוד בנמל פיריאוס, נקבל תקשורת רעה מאוד. אם נפגע בה בלב־ים, כשעל סיפונה מאות אנשים, מוטב לא לחשוב אפילו מה יקרה ואיך ניראה בעיני עצמנו ובעיני העולם. אם לא ניתן לספינה להיכנס למים הטריטוריאליים שלנו — לא עשינו כלום, שכן עד שהיא תגיע אל מימינו יוצפו ממילא כלי התקשורת בעולם בסיפורי מסע הספינה ובסיפורי המגורשים שעל סיפונה. אם ניתן לספינה לעגון באחד החופים, לא נוכל לתת למגורשים ולאנשי אש"ף לרדת ממנה. נצטרך לעשות סלקציה ביניהם ובין היתר ואז איך ניראה, עם שהנאצים עשו לו סלקציה והיום הוא עושה סלקציה לערבים. אם ניתן לספינה לעגון באחד החופים וניתן לרדת גם למגורשים — אך לא למנהיגי אש"ף, נודה בפומבי שמדיניות הגירושים פשטה את הרגל, וזה הרי לא מעשי. רבין ושמיר עדיין מאמינים שהגירושים הם אחד האמצעים היעילים ביותר למלחמה בטרור.

נראה, שהפעם לפנינו הברקה תקשורתית שאין עליה תשובה קלה. צריך לדעת לקבל ברוח ספורטיבית גם דברים כאלה.

גיבוי מלא למסארווה

ה„אקונומיסט" הבריטי מתייחס השבוע לקונסול שלנו באטלנטה מוחמד מסארווה. כותב העתון: „בעיבורה של המחלוקת על מדיניות ישראל כלפי הפלשתינים נשכח מחלוקת קטנה על הקונסול הכללי באטלנטה". העתון מספר, שמינויו של מסארווה קודם בשעתו בברכה על־ידי איגוד הרבנים של אטלנטה וכל הארגונים היהודיים האחרים, שראו בו סמל למדיניותה הנאורה של ישראל כלפי המיעוט הערבי בתוכה. אולם, עתה מתנהלת מערכה להפסקת כהונתו.

טוענים, שהוא לא מסוגל לחוש את התהליכים ההיסטוריים, הרגשיים, התרבותיים של עם ישראל. מאשימים אותו בכך שאינו מגיע את שפתיו בעת שירת „התקווה" ובכך שהוא מתייחס ל„ישראל פלשתין". אמנם רק מעטים מתנגדים לו, אך הם מאליצים ביהודי אטלנטה לשגר מכתבים. מרי שבוע לשגריר ישראל בוושינגטון ולתבוע את עזיבתו.

הדבר גורם מבוכה ליהודים רבים, כותב העתון. מועצת היהודי־אמריקני באטלנטה רואה בכך מפגע לעצי.

פניתי למשרד החוץ. מסתבר, שבארה"ב חוקם נער, אליו קשורים אנשי כ"ך, והם מציפים את משרד החוץ במכתבים תחת הכותרת „מסארווה חייב ללכת". הפעיל הבולט בנוער זה הוא גיי סטרקמן, איש כהנא מאטלנטה. לפני כחודש וחצי שיגר מכתב ארוך לשר החוץ שמעון פרס, ובו הסביר איזו סכנה מסארווה, שהוא איש נחמד מאוד, לא מתאים להיות קונסול כללי של ישראל ומדוע הקונסול הכללי של ישראל צריך להיות יהודי ולא ערבי.

אותו סטרקמן שלח תשובה כה נאמנה שישראל ולא גרמניה [illegible] בקהילה היהודית [illegible] בעולם, הוכחה לו, שאין שום כוונה לשנות את [illegible]. מסארווה [illegible] [illegible] [illegible] מקובל בקהילה [illegible] הוא [illegible] מסארווה נראה [illegible] מקבל [illegible] מסארווה [illegible] מקבל ממשרד החוץ את מלוא הגיבוי.

רשות הקורא

בדלנות כיתתית

באחרונה התפרסם מחקרו של ד"ר אברהם יוגב מאוניברסיטת ת"א, בדבר נטייתם של תלמידי תיכון דתיים ומסורתיים, בהשוואה לחילוניים, לחיוב הכתות המיסטיות — כולל כת התשובה היהודית. מחקר זה שופך אור, ולאו דווקא חיובי, על תרומתו של החינוך הדתי והמסורתי לנטייתם של בני משפחות דתיות להקצנה ולבדלנות הכיתתית. במימצאים אלה יש גם כדי להפריך את הטיעון ש„הוואקום התרבותי" או „העדר ערכים" של החינוך החופשי („החילוני") הם הגורמים, כביכול, לנהייתם של נוער־שוליים להתחרדות, שכן דווקא במשפחות חופשיות פחותה היא הנטייה לחיובה של תופעה שלילית זו.

יתר על כן, המסקנות מחייבות בדיקה בחינוך הדתי האורתודוקסי: בתחום התכנית ראוי שהדבר יתבטא ביתר הומניזציה של התכנית (כגון הוראת יצירות מופת מן הספרות הכללית, במקום ההתבצרות וההצטמצמות בכתבי קודש יהודיים). בתחום הדידקטי ראוי שהתלמידים יחשפו בדרכים דמוקרטיות יותר וסובלניות יותר למפגשים עם בעלי אמונות, דעות, השקפות ואורחות חיים שונים משלהם (כגון אירוח בקיבוצים, חשיפה למרצים חופשיים בנושאי פילוסופיה, חברה, מדע ואמנות, ביקור במפעלי תעשייה, מפגשים עם נוער חילוני, ערבי, דרוזי או נוצרי).

הציונות הדתית התקרבה לרגע של אמת, ויתכן שתחמיץ אותו (ויש הטוענים שכבר החמיצה) לטובת הכיתתיות הפנאטית, אם לא תחשוב במושגים של רוויזיה בחינוכו של הדור הצעיר.

צופיה מלר, תל־אביב

להתנחל בוווזוב

בשנה הבאה נמשיך להקים אלפי יחידות דיור בתוך לוע „הר הוווזוב" — הכריז שר השיכון והבינוי בממשלת איטליה, דויזו לוז'ו. „נבנה גם בנייני ציבור ובתי־ספר, נסלול כבישים עבור המתנחלים שיבואו לגור שם. לא נחסוך בכסף. זוהי אדמת אבותינו, וזוהי משימה לאומית חשובה להתיישב במעמקי הוווזוב. לא נירתע מהעובדה שההר נמצא בתהליך התעוררות ונחלי לבה מקיפים את ההתנחלויות שאנו מקימים, להיפך: הדבר רק יחזק את נחישות דעתנו".

כך הצהיר השר, אמר ועשה. אלפי יחידות דיור הוקמו בלב הר הגעש המתפרץ ושם מחכים לדיירים שיבואו לגור בהן.

חוה כהן, תל־אביב

לא גנדי

ב„על המשמר" מיום 8.1.88 פורסמה הודעה לעיתונות של חברי הכנסת מוחמד מיעארי ומתי פלד, שבתגובה לחקירתו המשטרתית של חנא סניורה קראו לשר המשטרה לחקור את מיכאל דקל, יוסף שפירא ורחבעם זאבי, על קריאתם הגזענית ל„טרנספר", המהווה הפרה בוטה של החוק נגד הסתה גזענית. „על המשמר" פירסם את ההודעה כלשונה, ועל כך אנו מודים. אולם משום־מה שונה השם „רחבעם זאבי" ל„גנדי".

ברצוני לציין, כי חברי הכנסת מיעארי ופלד, ויתר חברי הרשימה המתקדמת לשלום, מתנגדים בתוקף לשימוש בכינוי זה לגבי אדם זה. מהטמה גנדי היה אחד מגדולי האנושות אשר נאבק כל חייו למען שוויון בין בני האדם, נגד האלימות ונגד כל צורה של אי־צדק. רחבעם זאבי, בדבריו ובמעשיו, מגלם את ההיפך הגמור — גזענות גסה ותורת הכוח. אנו מציעים למערכת „על המשמר", ולכל שוחרי השלום בארץ, לקרוא לרחבעם זאבי בשמו המלא, ההולם אותו כמו שמאמין כי „אדם לאדם — זאבי".

אדם קלר,
דובר הרשימה המתקדמת לשלום

טיעון שגוי

בהתייחס לגילוי הדעת שהופיע בעיתונות בנושא תחנת הכוח, ברצוני לציין כי מה שמביאים בגילוי־דעת זה „עובדה" בצורת גובה הארובה המתוכננת, כאשר בחברת החשמל טרם הוחלט מה יהיה גובהה/ומאידך, וזה לא פחות חמור ואולי אף יותר העלמת מחלוקת משורה של הוראות שנתקבלו ע"י שר האנרגיה לצורך שיפור איכות האוויר כבר כיום בחיפה וממילא בעתיד. מכאן עולה, כי עד ההתחלה עליו מתבסס הטיעון הינו שגוי וכרגע שהבסיס שגוי, ממילא כל היתר.

חברת החשמל מבססת את הצעותיה על סמך הניסיון שהצטבר לאחר חמש שנות הפעלה של תח"כ מאור־דוד. בה התקן לאיכות האוויר הינו מחצית מהתקן הישראלי. בתנאים אלה חברת החשמל מעולם לא עברה את מחצית התקן — 1/4 מהתקן הישראלי.

ברצוני לציין, כי בין היתר הוחלט על שימוש בדלק דל־גפרית במפעלים של אנרגיה בחיפה, בבתי הזיקוק וחברת החשמל. וכן התקנת קולטים בבתי הזיקוק.

ר. בן סירה
ע. עתונות, חברת החשמל

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים. בשל חוסר מקום, קוראים הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד, וברווחים כפולים בין השורות.
המערכת

מלחמת השטחים

שיווי המשקל הכלכלי העדין עלול להתערער

המצב בשטחים עשוי לערער את שיווי המשקל הכלכלי השביר שהושג לאחר ייצוב שער המטבע. הסימנים השליליים למשק מתרבים. מדובר כאן בניהול מלחמה נוספת וממושכת ללא חזית נוסח מלחמת לבנון. בין הנפגעים — ענפי התיירות, המסחר, החקלאות, הבנייה, סחר חוץ, ההכנסות ממסים והתקציב.

הראשונים שהרגישו את השפעת מלחמת השטחים הם בעלי בתי המלון. תיירים ביטלו את בואם והזמנות חדשות אינן מגיעות כלל. סוכני תיירות בעולם מפנים את לקוחותיהם ליעדים אחרים. בתי־מלון באילת שחררו חלק גדול מעובדיהם. ענף התיירות השנה פעל בהיקף שנתי של כ־1.4 מיליארד דולר. ירידת התיירות אפילו רק למחציתה עשויה לגרום הפסד של 700 מיליון דולר, רובה ככולה ערך מוסף. כלומר, יחסרו כ־50 מיליון דולר לחודש במאזן התשלומים.

ענף המסחר נפגע מהפסקת פעילות המסחר בגדה ובעזה. המחאות חוזרות. מפעלי תעשייה רבים נפגעים מהשביתה פעמיים — ראשית בגלל העדרות כוח עבודה, ומאידך בגלל צמצום מחזור המכירות. גם ענפי החקלאות ייפגעו כתוצאה מהעדר כוח עבודה, ובעיקר לקטיף. פגיעה בקטיף איננה ניתנת לתיקון.

משום מה הוטל אלם על המחיר הכלכלי של המלחמה הזאת. כעבור זמן יחפשו קובעי המדיניות את האשם בהתערערות המצב הכלכלי. אחרים יטענו, כי זה נגרם בגלל שער הדולר הקפוא ואחרים יאשימו את מדיניות הריבית. מוזר ביותר, כי נציגים קולניים של מגזרי המשק, כגון התאחדות המלונאים, לשכות המסחר והתעשיינים — שותקים.

גם תקציב הממשלה עשוי לגרום גרעונות שוטפים. שר המשטרה כבר דרש תוספת תקציב למשרדו, ויזכה בכך. ההוצאות הנוספות של המשטרה הן רק חלק קטן מתוספת התקציב שתידרש למערכת הביטחון. בנוסף להעדרות עובדים מהשטחים, מגייס הצבא הרבה יותר כוחות מילואים, שבניגוד לעמיתיהם מהשטחים מקבלים שכר מלא ללא תוצר. כך תגדל ההזרמה באמצעות הביטוח הלאומי.

כן עשויות להתעורר בעיות שונות בחו"ל. הפרלמנט האירופי נמנע מלאשר את ההסכמים עם השוק המשותף וכתוצאה מכך נגרמים הפסדים של מיליוני דולרים למשווקי תוצרת חקלאית. היצוא עלול להיפגע גם כתוצאה מהעדר ביקושים, כי שיווק תוצרת ישראלית נפגע מהדימוי הגרוע של המדינה, המוכה מעל מירקעי הטלוויזיה.

השפל בבורסה מעיד על העדר אמון מתמשך בשוק הכספים הישראלי. למרות הירידה של 32 אחוז מתחילת השנה, עדיין אין קונים. ברגע שיתרות מטבע החוץ יתחילו להצביע על סימני ירידה של 100־150 מיליון דולר לחודש, ייגרפו לגל הזה בעלי הממון, המחזיקים עד כה את כספם בפקדונות שקליים. כאשר זה יתרחש, קשה יהיה לעצור את המפולת.

שיווי המשקל במשק הוא רופף ממילא. על כך יעידו המצב בבתי־החולים, בתעשיות האלקטרוניקה ובענף הבנייה, הנמצא בשפל ללא תקדים. בעית הסקטור ההתיישבותי טרם נפתרה, אך הוא עשוי להיקלע לבעיות חדשות. לפיכך, כל תוספת לחץ עשויה לערער את המצב העדין.

מישהו מהיועצים הכלכליים של הממשלה צריך להעמיד אותה גם על המחיר הכלכלי שדורשת המלחמה הבלתי מוכרזת. המחיר הכלכלי של מלחמת לבנון נאמד בסופה בכ־5 מיליארד דולר. המחיר הכלכלי של מלחמת השטחים מתקרב כבר למיליארד דולר, אם לא למעלה מזה. אין במשק מיליארד דולרים חופשיים, שניתן להפנות למלחמות.

בניגוד ללבנון, הפעם המימשל האמריקני לא יכסה את העלויות.

צבי טימור

השבוע בשוק הסחורות

שמועות „גרעיניות" הזניקו את מחירי התבואות

זהב: המחיר המשיך לרדת והגיע לרמה הנמוכה ביותר זה ארבעה חודשים, להפתעתם של מומחים. זהב נחשב כמגן מפני אסונות כלכליים, וערכו בדרך כלל עולה לאחר התמוטטויות פיננסיות וכתגובה לאיום של אינפלציה.

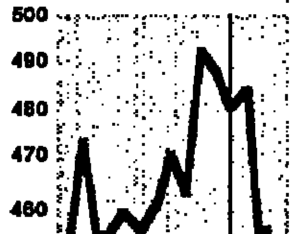

ממחיר של 500 דולר לאונקיה בדצמבר אשתקד, שהיה גבוה מדי לדעת מומחים, ירד מחיר הזהב השבוע ל־444.40 דולר. נראה כי החששות מפני אינפלציה פגו. עם זאת, מספר מדינות, כהן בריה"מ, מכרו כמויות עצומות של זהב. מסקנתם של הסוחרים היא, כי שוק הזהב נעשה יותר פגיע מכפי שהיה בעבר.

חיטה: התפוקה העולמית של חיטה תגיע השנה לכ־507 מיליון טונות, ב־28 מיליון טונות פחות מהשיא של העונה הקודמת. הדו"ח המפורט של מועצת התבואה העולמית מציין, כי תפוקת הגרעינים הגסים, בעיקר תירס, תגיע לכ־801 מיליון טונות, לעומת 844 מיליון טונות ב־1986 ו־837 מיליון טונות ב־1985.

לא השתנה האומדן של המועצה לגבי כמות הגרעינים שתייבא בריה"מ, שתסתכם בכ־33 מיליון טונות, למרות ההערכות כי היבול הסובייטי היה השנה שופע במיוחד.

מיץ תפוזים: תהיות על אפשרות של כפור בפלורידה שוב הזניקו את מחיר מיץ התפוזים בראשית השבוע. הסוחרים רגישים לנושא הכפור, כיוון שבשש מתוך שמונה העונות האחרונות היה בפלורידה כפור שפגע בהדרים.

תוצרת חקלאית: שוק הסחורות החקלאיות השתולל השבוע בעקבות שמועות על תאונה גרעינית בבריה"מ. מחירי בשר בקר, תבואות וסוכר זינקו לאחר שסוכנות ידיעות שוודית דיווחה על התרחשות תאונה. רק לאחר שהדיווח השוודי הוכחש על־ידי ועדת הגרעין הסובייטית, ירדו המחירים.

סויה: המחיר ירד לאור ציפיות לגידול ביבולים של ברזיל, יריבתה הגדולה של ארה"ב בתחום זה. לדעת מומחים, יעלה היבול הברזילי בשיעור של 4% ויגיע לשיא של 20 מיליון טונות, לאחר שבשבוע האחרון ירדו בברזיל גשמי ברכה.

מומחים אחרים צופים התחזקות המחירים, בשל סימנים כי שטחי גידול הסויה בארה"ב יגדלו פחות מהמצופה. פקיד של משרד החקלאות האמריקני הודיע לוועדת משנה של בית הנבחרים, כי המשרד לא יסבסד סויה שתיזרע בשטחים שלא היו מעובדים עד כה.

סוכר: מחיר הסוכר ירד לנוכח התחזיות על גידול בתפוקה העולמית, בעיקר בבריה"מ. „אפ.או. ליכט", מוסד לסטטיסטיקה ממערב גרמניה, קובע באומדנו האחרון כי ייצור הסוכר בעונת 1987/88 יעלה על 104 מיליון טונות — עלייה לעומת האומדן הקודם של מוסד זה, שהיה 102.7 טונות. עיקר השינוי נובע מגידול של כמיליון טונות בתפוקתה של בריה"מ.

חנה איש־הורוביץ

מבול של המחאות חוזרות

גידול רב בצ'קים חוזרים ללא כיסוי חל בימים אלה, הן בבנקים והן בשוק האפור. לדברי דן נוריאלי, מנכ"ל חברת „מקוף השקעות", שיעור הצ'קים החוזרים הגיע ל־20 אחוז. עיקר הסיבה — השביתה המתמשכת בשטחים, כאשר מתברר שצ'קים שונים שנתנו ערבים אינם מכובדים. שיעור ההחזר למתווכים אחרים ובבנקים הגיע עד לרמה של 7 אחוזים מסכומי הצ'קים. על רקע זה הועלתה עלות הסיכון בשוק האפור ומגיעה עתה ל־7.5 אחוזים לחודש על ניכיון צ'קים מראש.

נודע, כי חברות ואף קיבוצים פנו בתקופה האחרונה בהיקף נרחב לשוק האפור, בשל הקשיים לקבל אשראי בבנקים, שהפכו נוקשים מאד בנושא הבטוחות.

משה שלו

מבזקים כלכליים

סוף עונת ההטבות

■ עובד מדינה המכהן כדירקטור מטעם המדינה בחברה ממשלתית אינו רשאי לקבל שכר הגאה מן החברה, בין אם בכסף ובין אם בשווה־כסף — הוראה זו יצאה מרשות החברות הממשלתיות לכל עובדי המדינה המכהנים כחברים בדירקטורים של חברות ממשלתיות, חברות־בנות ממשלתיות, „חברות מעורבות" ועמותות. ההוראה, שיצאה לא מכבר בחתימת מנכ"ל, קובעת כי עובד המדינה אינו זכאי לתשלום עבור עבודה בשעות נוספות, או להחזר הוצאות אשל ונסיעות מן החברה, אלא מן המשרד בו הוא מועסק. לדוגמה: עובדי מדינה המכהנים כחברים בדירקטוריון של „אל על" וחברות „בנות שלהן, לא יוכלו מעתה לקבל כרטיסי טיסה חינם והטבות אחרות.

ענק 2000

■ איגוד משקי עופות לרבייה הוציא לשוק הישראלי את הפיתוח החדש של הפטם הקרוי „ענק 2000". ייחודו של הפיתוח הישראלי בהגדלת חלקו של בשר החזה בפטם, וכן בעמידותו בשחיטה ובפירוק לחלקים, וכך בתמורה הכספית הגדולה ביותר לגידול. פיתוח זה מעורר סקרנות רבה באיטליה שהינה יבואן גדול של חומר רבייה, סלל ושומר רבייה של גדולי המטפחים בעולם. בימים אלה תגיע ארצה משלחת של קניינים איטלקיים כדי לבחון סופית את הפיתוח הישראלי, מתוך כוונה לחתום על חוזה יצוא ארוך־טווח של הענק 2000 לאיטליה. הביקור נקבע לאחר שכבר הכירו בתכונותיו של ענק 2000, הן ממראה עיניים והן משמועות שעברו מפה לאוזן באיטליה.

לא העבירו ניכויים

■ בהמשך למבצע ניכויים ארצי שנערך ע"י נציבות מס הכנסה, לאיתור מעסיקים שאינם מדווחים ולא מעבירים את הניכויים משכר עבודה ששילמו לעובדיהם, נעצרו מעסיקים. פרופ' רייטר אלן, מנהל חברה למערכות תוכנה בחיפה, נחקר ע"י מחלקת החקירות של מס הכנסה באיזור חיפה והצפון, ובחקירתו התברר כי לא העביר ניכויים משכר עבודה לתקופה יולי 86 — פברואר 87 בסך 99,911 ש"ח. הוא הובא למעצר ושוחרר בערבות של 100,000 ש"ח. כן הוצא נגדו צו לעיכוב יציאתו מן הארץ ל־90 יום.

כנס בנקאות

■ סוחרי מטבע חוץ מ־20 מדינות, מאירופה, צפון־אמריקה, יפן, תאילנד ועוד, ישתתפו בכינוס בינלאומי לבנקאות שייערך בישראל בתחילת חודש מארס. הכנס ייערך על־ידי ארגון הסוחרים הבינלאומי במטבע־חוץ, המאגד כ־12 אלף חברים, סוחרים במטבע־חוץ, בנקים ומוסדות פיננסיים. את הארגון יארח בארץ בנק לאומי. נודע, כי מועצת הארגון הצביעה ברוב גדול בעד קיום הכנס בישראל, חרף התנגדותם החזקה של החברים הערביים במועצה. (מ.ש.)

ביטוח כספות

■ גידול של 40% נרשם אשתקד במספר הכספות בבנקים שתכולתן מבוטחת על־ידי השוכרים. כיום מבוטחות למעלה משני שלישים מן הכספות המושכרות לציבור. מספר הכספות בבנקים שתכולתן מבוטחת לפני שנתיים הוכפל לעומת מספרן. סכום הביטוח הממוצע לתכולת כספת לא גדל מהותית בתקופה זו, בעוד מספר הכספות המבוטחות גדל משמעותית.

הסדר בבוץ

■ למינהלת ההסדר עם המושבים ברמת הגולן אין כנראה סמכויות, והיא נראית כאילו שקועה בבוץ — כך הגדיר את הסתבכות בפתרון בעיות המושבים ברמת הגולן יצחק וייצמן, סגן יו"ר המועצה האזורית. לטענתו, כל בעיה מועברת לוועדת ההיגוי המרכזית, ושם היא נתקעת. בהמלצות ועדת רביד נאמר, כי כל חבר במושב יוכל להגיע להסדר פרטי עם מינהלת ההסדר. ההמלצה הזאת, כנראה, איננה מקובלת על מינהלת ההסדר. מושבניק בגולן המנסה להידבר עם מינהלת ההסדר, נדחה על הסף. למינהלת ההסדר אין סמכויות, ואם לא יהיו לה סמכויות בעתיד הקרוב, אוי מבחינת רמת הגולן אין לה מה לעשות שם, אומר וייצמן. (ח.מ.)

סובסידיה לנמל אילת

■ לחצים שהפעיל נמל אילת על הגורמים השונים בשל הסטת מטענים ממנו לנמלי הים התיכון הביאו להגדלת ההחזרים למטעני יבוא בשיעור שבין 20 ל־30 אחוז. הדבר נעשה כדי להקטין את הפרש ההוצאות היבוא על מחיר ההובלה היבשתית מאילת למרכז הארץ ולעודד שימוש בשירותי נמל אילת. הגדלת התמריצים, המסתכמים בכ־400 אלף דולר בשנה, מצביעה על המקף המגמה מצד הגורמים הממשלתיים לשמירת היקף פעילותו של הנמל הדרומי. הסובסידיה משולמת בחלקים שווים על־ידי ממשלת ישראל ורשות הנמלים.

מכתבים לעורך הכלכלי

להבטיח אשראי הולם

להלן החלטות קיבוץ משמר העמק, שנתקבלו פה אחד בשיחת הקיבוץ ב־6.2.88:

ההצעות אינן באות במקום הצעות מזכירות הקבה"א, אלא בתוספת להן, וכוונתן: א. לסייע במאבק להשגת סיוע ממשלתי הולם. ב. להעמיד במבחן את הבטחות הבנקים לפריסת חובות בריבית נמוכה לזמן ארוך. ג. להבטיח שפעולות הקרן וכלי הערבות ההדדית שפותחו בתנועה לא תיפגענה. ד. לתת גיבוי לפעילות הקבה"א להעמקת הערבות ההדדית בתנועה.

1. הסכמה עקרונית של הקבה"א להסדר אה"ל מותנית בהבטחת סיוע ממשלתי או ערבות מדינה כחלק מההסדר.
2. תנאי להצטרפות הקבה"א להסדר אה"ל — מתן התחייבות ואות של הבנקים שבמסגרת ההסדר לא תימנע, לא תיפגע ולא תצומצם פעילות הכלים התנועתיים לערבות הדדית (הקרן, „אסיף", המסלקה, תכן, מנגנוני הקרן לגיוס כספים פנימי וחיצוני, הקרן לעזרה הדדית, וכד'), וכן לא תיפגע מערכת היחסים הפיננסיים שבין הקיבוץ לקרן השווה"צ.
3. תנאי להצטרפות כל קיבוץ להסדר אה"ל — פריסת כל חובותיו של הקיבוץ לזמן ארוך ובריבית נמוכה.
4. עד שיתקיימו התנאים הנ"ל, ובאופן בלתי תלוי בהסדר אה"ל, ימשיך הקבה"א למצות את הערבות ההדדית התנועתית, הכלכלית והפיננסית, ואף ירחיבה, ומאידך — יתבע סיוע ממשלתי הולם.

אמרי רון,
מזכירות הקיבוץ, משמר העמק

ההסתדרות צופה קשיים בהסכמים נוכח עליית השכר

נתוני השכר של המחצית הראשונה של שנת 1987/88 מצביעים על עלייה של כ־9 אחוזים בשכר הריאלי לעומת שנת 1986/87 במיגזור העסקי ושל 6 אחוזים במיגזור הציבורי — קובע איש המכון למחקר וחברה־כלכלי שמואל גרינשפן ברשימה מפורטת המופיעה בחוברת החדשה של „כלכלה וחברה", בהוצאת המכון.

גרינשפן קובע, כי עם תוספת השכר האחידה ששולמה במיגזור הציבורי (75 ש"ח) יתקרב השכר הריאלי במיגזור זה לרמה של שנת 1984/85, בעוד שבממוצע לשנת 87/88 יהיה עדיין פער של מספר אחוזים לעומת 1984/85.

במיגזור העסקי עלה השכר הריאלי במחצית הראשונה של שנת 87/88 ב־9 אחוזים לעומת ממוצע של 86/7, למרות שלא היתה כל תוספת שכר או תוספת יוקר ברמה הכלל־ארצית בתקופה זו. גרינשפן טוען ברשימתו, כי התוספת היא תוצאה אפשרית של הסכמים מפעליים וזחילת שכר.

עם נתונים מעודדים אלה מוכנות להסתדרות התנצחויות קשות ביותר עם המעסיקים הציבוריים והפרטיים, שיציגו, קרוב לוודאי, נתונים מעודדים עוד יותר בהיפתח המשא־ומתן על הסכמי מסגרת השכר בעתיד הקרוב.

אבשלום קוח

החברות הממשלתיות לחיפושי נפט

הפסד בנוסף לסובסידיה

בשנת 1987 הגיעו הפסדי החברות לחיפושי נפט ממשלתיות ל־3.3 מיליון דולר — מסר משה שחל שר האנרגיה והתשתית בכנס דירקטורים של חברות אלה.

לדבריו, הוציאו החברות 15.5 מיליון דולר. הכנסותיהן מגורמים חיצוניים היו כ־6.7 מיליון דולר. כלומר והתקציב הממשלתי שהועמד לרשותן היה 5.3 מיליון דולר.

שחל מסר, כי הוחלט לאחד את כל החברות לחיפושי נפט, כמו חברה לחיפושי נפט (חנ"ן), החברה הלאומית לחיפושי נפט (חנל"ל), לסירות ומצרית המכון למחקרי נפט וגיאופיסיקה. לחברות האלה יהיו מנכ"ל אחד, מנגנון מינהלי אחד ודירקטוריון משותף. החברה המאוחדת תתוקצב בחלקה מתקציב משרד האנרגיה. השר משה, כי החברה החדשה תגדיל הכנסותיה ובשלב הראשון תכסה את הוצאותיה.

לדבריו, הממשלה לא חשבה [illegible] בחיפושי נפט. את היוזמה כך הוא מקווה יקחו החברות המסחריות. שחל הודיע כי עם סיום עיסקת הנגב (זיכיון [illegible]) בסוף שנת 1989, תפסיק הממשלה את התמיכה הישירה במשקיעים היזמים בחיפושי נפט. התמיכה הממשלתית תתבטא בהעמדת מידע ותכנות שירותים במחירים מסובסדים בשלב. כן תעמיד הממשלה לרשות היזמים חומר גיאולוגי וגיאופיסי שהצטבר במערכת.

חיים ברגלין

העורך הכלכלי: צבי טימור

ערוץ ראשון

מאת דורית גפן

להסיר את הכובע

פרס, שמיר ורבין – כולם טוביה צפיר

כל קריאות ההתפעלות וההתלהבות, שכבר השמענו למראה מבצעיו המופלאים של טוביה צפיר, נראים בלתי מספיקים לאחר הקטע המשגע שהגיש ביום שישי, במסגרת תוכנית הבידור „ממני".

מה לומר ועוד לא אמרנו. האיש הזה פשוט גדול. אמן מבריק, המסוגל להפתיע מחדש גם את אלה, שמלכתחילה נותנים לו את מלוא האשראי. איזה כשרון נפלא.

הקטע שבו תיקה את המשולש הלארקדוש שמיר, רבין ופרס, כמראייניה של מצלמת הטלוויזיה (בתוכנית „מוקד") היה „מאסטרפיס", ואין כאן הפרזה.

אינני נכנסת כרגע לצד הטכני של הצילומים והעריכה, שיוצרים את האשליה המוחשית כל כך כאילו האיש הזה הוא לא רק בעל כמה נפשות, אלא גם בעל כמה גופים. אך מעבר לצד הטכני עומד מעל לכל כשרון החיקוי שלו, עד כי נדמה לך שהאיש הזה ממש עובר איזו מטמורפוזה.

משלוש הדמויות, שכולן היו מעוצבות להפליא, הגדיל הפעם צפיר להיכנס לדמותו של שמיר, עד כי לשניות פשוט קשה היה להאמין, כי אין מדובר בעצם באורגינל. אך להתייחס רק לעיצוב האישים, שאותם מחקה צפיר כל כך טוב, יהיה לא נכון. צפיר בונה סיטואציה קומית, ויוצק לתוכה תוכן אקטואלי־סאטירי בעזרת הדמויות שהוא מחקה באופן כה מושלם, על האיפיונים שלהן.

צריך להסיר את הכובע לפני כשרונותיו. הוא פשוט גדול.

פורש מ„חרות"?

זאב ז'בוטינסקי – לנפץ סטיגמות

מחקרה של ד"ר רפאלה ביאלסקי־בן־חור על האידיאולוגיה והשקפת־עולמו של זאב ז'בוטינסקי, כפי שבאו לידי ביטוי בכתביו הרבים, מוכרח להיות מעניין. לא רק בגלל אישיותו של ז'בוטינסקי והעובדה ששמו, שלא לדבר על תמונותיו, נישאים בפי כל חרותניק מצוי, אלא גם בשל העובדה, שביאלסקי היא חברת מפלגת העבודה דווקא.

מן השיחה עם רם עברון („זה הזמן") מסתבר, כי מחקרה של ביאלסקי, המתפרסם כספר, מנסה לנפץ כמה מן הסטיגמות, שדבקו בז'בוטינסקי במשך השנים.

אך בעוד שבתנועת החרות ישמחו בוודאי מה„רהבליטציה", שנותנת חוקרת השייכת למחנה האחר, לז'בוטינסקי ולמשנתו הפוליטית והאידיאולוגית, הרי ספק אם יאהבו שם אותם חלקים, אשר לדעתה אינם עומדים בקנה אחד עם משנתה ומצעה של תנועת החרות.

אף כי מסוכן וגם מפוקפק ביותר לנסות ולהעריך מה היה עושה מישהו — שכבר שנים רבות אינו בין החיים — במציאות שהשתנתה לחלוטין מאז מותו, הרי ביאלסקי טוענת, כי ז'בוטינסקי לא היה היום חבר בתנועת החרות — בוודאי לא על פי מישנתה ודרכה הפוליטית היום. להערכתה, הוא היה פורש ממנה, אילו דעתו לא היתה מתקבלת, ומקים תנועה חדשה. יותר מזה, היא אף מעריכה, כי על פי השקפת עולמו הפוליטית, כפי שהיא מתגבשת מהכתבים שלו, היתה מפלגה ליברלית כזאת מצליחה גם לקבל לא מעט מנדטים. ספקולציה מעניינת, כמובן, אך בכל זאת ספקולציה.

קסם השיר ופירוקו

למה התכוון המשורר — היא אחת הטראומות של תלמידים רבים, אשר תוך כדי החיטוט בשעורי ספרות אחרי כוונותיו של המשורר, איבדו לא פעם את הקסם והטעם הבלתי אמצעי של קריאה אימפרסיוניסטית של שירים. נזכרתי בכך כאשר שמעתי את שולמית אפפל מבהירה את השורות המיותרות של אחד משיריה. אם להודות על האמת, השיר ללא הפירוש, תפש אותי יותר. היה בו משהו מסתורי ומהור, וכל זה פרח ונעלם אחר־כך. אבל יתכן, כי זאת תגובה אישית מדי, שאינה מלמדת דבר לגבי אחרים, שאולי שמחו דווקא לפתור כמה חידות הסמויות בין שורות השיר.

הפגישה של לונדון עם שולמית אפפל והסופר דוד שיץ היתה מעניינת. נקודת המוצא של השיחה, והחוט המקשר בין שני האורחים, היתה העובדה, כי הם לא נולדו בארץ, וכי שפת אמם לא היתה עברית. עיקרה של השיחה נסב איפוא על היחס שלהם לשפה, ועל ההתמודדות שלהם איתה בכתיבתם. אין ספק, כי הרקע הביוגרפי של דוד שיץ, המשמש כחומר בכתיבתו הספרותית מעניין ובלתי שיגרתי. הוא נשלח על־ידי אמו לארץ, בגיל צעיר מאד, ופגש אותה רק כעבור כחמש־עשרה שנים. גם הביוגרפיה המוקדמת של אפפל מעניינת. ילדותה בואדי סאליב, ואחר־כך בשכונת בורוכוב, והקשיים שהיו לה בלימוד השפה העברית ובקריאתה.

באולפן היתה אווירה אינטימית. שיץ, מתון ומדוד בדיבורו, הכתיב במידה רבה את קצב השיחה של לונדון. אפפל, עם טמפרמנט שונה, הכניסה בחלק שלה מעט רוח תזזית. קורטוב של הושניות, שניסתה להעביר אל שני הגברים שהיו אתה באולפן.

בנאליה

ואם אנו צפויים לראות בתוכניתו של אהוד מנור „מסך אישי" את כל חברי הכנסת, [illegible] עומדת להסתיים בעוד פחות מעשרה חודשים, אך תהיה גם כנסת ה־12.

אין כל פסול באירוח ח"כים, אבל ספק אם זה צריך להיות כרטיס־הכניסה לתוכנית, אלא אם כן רוצים לגמור אותה מהר.

הסיבה היחידה שעולה בדעתי מדוע, למשל, הוזמן ח"כ מאיר שטרית לתוכנית היא [illegible] אבל אני מכיר [illegible] לא פחות [illegible] מה גם שאת [illegible] כבר מכירים הצופים. מנור אף איננו [illegible] בקטע מצולם מהוסעתו של שטרית עם שרה'לה שרון.

שטרית הוא באמת איש חביב ונעים הליכות, אבל לא צריך להגזים.

תרבות ואמנות

בעריכת עלינא תורי

קולנוע

שירותים אישיים

„נערות עובדות" בקולנוע „לב" בת"א

מאת יעל ישראל

אשליה מרוטה של קשר. לואיז בורדן ב„נערות עובדות"

הן נותנות שירותים אישיים בלי שום יחס אישי או מעורבות. הן הסחורה. תמורת תשלום לכך וכך שעות הן מעניקות מין ענייני, יובשני, עיסקי, ניטרלי, קר ומנוכר. בלי התחייבויות, בלי צרות. הכל בטוח, היגייני, סטרילי. חנות לממכר מין נקי — כמו בית־מרקחת מצוחצח. הן משרתות את הקליינטים באדיבות, במקצוענות, במיומנות, ובסימפטיות, עם חיוך תמידי ובפוזי על הפנים. הן אינן מסגירות את סלידתן מן הלקוחות. הן מעניקות מגע אישי, לכאורה חם, נותנות לגברים אשליה מרומה של קשר. למעשה, המגע מזויף, כמו בסרט נע, גבר הולך וגבר בא, והאתנן נצבר ונרשם במנקס קטן.

בטלפון הן עונות באדיבות עניינית ומוכנית, מסבירות בטון של מורות ומפרטות את היקף הסחורה ומידותיה. יש לנו היום את מולי, בוגרת אוניברסיטה, בלונדינית. יש לנו את דאון, נערת קולג', חזה גדול. וגם את ג'ינה, ברונטית, אקסוטית. הסרט „נערות עובדות" מזכיר אומנם סרטים אחרים, שנעשו עד היום על הזונות, ובייחוד עלול להזכיר את „בית התענוגות" — ספרה המפוקפק (שהפך לסרט) של המאדאם הניו־יורקית קאסוויירה הולנדר; סרט, שפירט בדייקנות מציצנית את כל סוגי הסטיות והטריקים, שבהם נתקלת נערת־טלפון ממוצעת.

מירת הסרט היא כבר משהו אחר לגמרי. רחוק מהמציצנות, הזוהר או הדלות המיוחסים למקצוע. הסרט פרטני, פונקציונלי, נטורליסטי. מעניק אשליה של סרט דוקומנטרי, מאוד מוחשי ואמיתי. כסרט העוסק במין, הוא מאוד לא סקסי. הוא רחוק מכל אירוטיות או כוונות גירוי היצר של הצופה. תנופות העירומים מזכירים, במקרה הטוב, רק את הקליניקה של הגינקולוג.

הסרט בנוי בקפדנות, נקי ובטוח, בדיוק כמו המין שמוכרות הנערות העובדות. הוא מפריך את כל הסטריאוטיפים שיש לנו על זונות, בדבר הקשר לבתים הרוסים, ילדות עשוקה ושכונות מצוקה; בדומה לזונות הרחוב הקטנות בסרט הדוקומנטרי „חכמת רחוב", או הזונות הוולגאריות בנות המעמד הנמוך, מן הסרט „שירותים אישיים".

זונות הצווארון הלבן

ליזי בורדן, הבמאית־תסריטאית־מפיקה של הסרט האמריקני „נערות עובדות" רצתה לשבור לחלוטין את הסטריאוטיפים והדעות הקדומות על זונות. היא תיחקרה עשרות בתי־פגישות, המשרתים את בני המעמד הבינוני־גבוה של מנהטן. השיחות, ששוחחה עם זונות „הצווארון הלבן", ואשר שימשו בסיס לדיאלוג בסרטה, זעזעו את כל ההנחות המוקדמות שלה על המקצוע העתיק — את כל מה שחשבה עד כה על דמותה המסורתית של זונה מצובעת ושמנה אילה פליני. היא מצאה בין הזונות בוגרות אוניברסיטה, נשים אינטלגנטיות, תרבותיות, המוכנות לעשות הכל תמורת חופן דולרים.

„הסיבות להפוך לזונה הן לרוב כלל וכלל אינן כלכליות" — אומרת הבימאית — העבודה הופכת ככל עבודה אחרת. לא כל הזונות מגיעות מעוני ובית הרוס. הן עושות שיקול כלכלי לפי הצעות העבודה האחרות שבשוק, ולגבי רובן השכרת גופן עדיפה על פני עבודה מתישה של 40 שעות בשבוע. רציתי שזה יהיה סרט על עבודה ככל העבודות". דבריה עשויים להקפיץ כמה וכמה אנשים, לא רק את הפוריטנים. מסתבר שגם פמיניסטיות לא כל־כך התלהבו מסרטה של בורדן.

הסרט עוסק ביום ממוצע בבית־פגישות, מן הסוג המכונה מכובד, על רמה, עם הרבה קלאס. הבחורות העובדות בו נראות כמו הנערות מהבית השכן; לא יפות במיוחד אבל בקיאות ביחסי אנוש. הן משמשות כפסיכולוגיות, מורות למין, וכחומר וידוי, מטות אוזן לגחמות ולפנטזיות של גברים, הבאים לקבל סימפטיה. בניגוד למה שהיה מקובל לחשוב על העדפותיו המיניות של הגבר, אין הגברים מעדיפים בהכרח את היפהפיות. דווקא הזונות היותר פופולריות הן הפחות יפות וחטובות.

ציר הסרט היא מולי בת ה־30 (לואיז סמית'), צלמת לסבית נאה, בוגרת אוניברסיטת ייל היוקרתית. היא איננה סקסית או זוהרת, אלא מנומסת ומתוקה, יודעת להקשיב ולהעניק אשליה של קשר. היא נעימת הליכות, לא מאיימת על גבריותם של הלקוחות, ולכן מצליחה מאוד בעבודתה. ביום־עבודה היא עושה 900 ומתמשה קליינטים, סכום שעושה מזכירה בשבוע עבודה. הגברים המבקשים את חברתה מתפרשים על קשת סטריאוטיפים של קליינטים. מגיע אליה חסיד יהודי, בן המאוהב בה, מרצה ביישן שהיא מעניקה לו שיעורי מין ובטחון עצמי, וגם פרד „פנטסיה", הזקוק לפנטסיות סוטות כדי להגיע לפורקן המיני. הפנטסיה החביבה עליו ביותר היא זו שבה מולי מגלמת למענו נערה עיוורת ובתולית, שהוא גואלה מבתוליה ומעיוורונה כאחד.

הבימאית משתדלת להימנע מחיווי־דעה או משיפוט מוסרי. היא סלחנית כלפי הזונות והרגלי־אנוש מגונים. אינה מתנשאת בגישתה כלפי דרך העולם, וכן נמנעת מסאטירה על צביעות החברה, כפי שמתקיימים במחוזותיו של ז'אן ז'אנה.

היצע וביקוש

המהפכה המינית לא חיסלה את הזנות. עדיין לא. בינתיים, כל זמן שיש ביקוש — יש היצע, ויש מי שמוכנה לתת שירותים אישיים תמורת כסף קל. בורדן אינה מציגה את הזונות כקורבן, או כמסכנות נוסח הזונות מהסרט הבריטי „שירותים אישיים". אחרי הכל איש לא הכריח אותן לעסוק בזה, ויש להן אפשרות לעשות דבר אחר בחייהן.

עם זאת, קשה להימנע מן המחשבה, שהן קורבנות של תפיסה חברתית מעוותת, של חלוקת עולם מסורתית — תוצריה של חברה גברית שוביניסטית. הגברים יודעים שאשה נועדה לרצות אותם, ובתמורה לקבל מהם מתנות. הנשים מורגלות ב„חלוקה הטבעית" הזו. קשה שלא לשאול, למה הן בכלל עושות את זה, הרי מדובר כאן בשירותים מושפלים, פרי כניעה. מדוע מולי צריכה להיות זונה, אם יש לה שני תארי בי.איי (היא כל־כך מוכשרת. למה גברים באים לבית הזונות, ומדוע יש להם צורך להשפיל אשה, לנהוג כלפיה ארונות, ולקנות אותה בכסף. ומדוע הנשים ממשיכות להסכים לכך?

בורדן מסבירה בפשטות: „הדרך היחידה של פמיניסטיות להצדיק זנות היא רק במקרה של רעב או שליטה גברית. אבל מה כל־כך נורא בהשכרת גופך לשתי משמרות בשבוע כשהאלטרנטיבה היא עבודה שמוחצת אותך וכל מה שאת מסוגלת לעשות — זה לחזור הביתה ולרבוץ מול הטלוויזיה".

אמרנו, שבורדן נמנעת מנקיטת עמדה. אולם, הסרט נושא ביקורת סמויה, ובדרכו — ולמרות הצהרותיה המפורשות של בורדן — הוא נוטה לחיות מניפסט פמיניסטי. אמנם, לא מיליטנטי כדוגמת סרטיה של הבמאית ההולנדית מרלין גוריס, אשר בסרטה החדש „מראות שבורות", עוסקת גם בנושא הזנות. אצל גוריס הגברים מוצגים כנאצים גמורים. גם אצל בורדן הגברים אינם מוצגים באופן מחמיא: הם נלעגים בחיותם עבדים נרצעים למין. הם מעוררים בוז, בכך שהם קונים בתמורה את האשליה שנשים מוכרות להם — אולם, הם גם די פגיעים כדי לעורר חמלה. „הזונות הן הגברות לשעה, שגברים לא חייבים להן כלום. הם רוצים את האשליה של קשר בלי שמשהו יקשור אותם. רבים מהקבועים נשואים ביציבות, ובשבילם הזונה היא מושא אידיאלי של מה שהיו הנשים שלהם היו צריכים להיות" — אומרת בורדן.

למשול מתוך חולשה

המין כחולשת הגברים ומקור כוח ושליטה סמוי של נשים היא סכימה משומשת בעולמנו המעוות. בכל זאת, מדוע ממשיכות נשים להסכים לעמדה הבזויה והמושפלת של הזונות? למגע הקר, שאינו מאפשר מגע אמיתי של אני באתה? שהופך את הגוף לפורנוגרפיה מנוכרת? שרק מעמיק יותר ויותר את הפער בין עולם הנשים לעולם הגברים? כשרואים את סרטה של בורדן, לא חושבים על הזונות [illegible] לב של זהב [illegible]. כשצופים בו, חושבים על נשים [illegible] להמשיך [illegible] ניסתה להימנע מנקיטת עמדות מוסריים, ולהתחמק מאחורי סרט [illegible] לכאורה, שהוא בגדר „תמונת מצב" בלבד. היא אינה יכולה להימלט מן המסקנה הסמויה העגומה והאיומה שעולה מסרטה.

מסך ראשון

מים לפקיד המלך

מאת גיורא מנור

[illegible]

בעריכת יואב אביב

רעש מטוסים כמקדם מכירות

הקצב הגובר בשימוש במטוסים להטסת מטענים ואנשים, והתפתחות מרכזי הערים – מציבים בעיה של רעש מטוסים המטריד את מנוחת האנשים ■ בארה"ב מעודדים את חברות התעופה להצטייד במטוסים חדישים, שהם הרבה יותר שקטים

רעש המטוסים הממריאים ונוחתים מהווה בעיה במקומות שונים בעולם, שם נבנו שדות התעופה קרוב למרכזי אוכלוסיה או שמרכזי האוכלוסיה התקרבו לשדות התעופה. גם נתיב הגישה של מטוסים לנחיתה, המשתנה בהתאם לתנאי מזג האוויר, גורם להטסה של מטוסים מעל מרכזי אוכלוסיה ובעיקר אם המדובר במטוסי תובלה כבדים המטיסים נוסעים או מטענים.

בעיות אלה נצפו על־ידי ראשי התעופה בעולם כבר לפני שנים אחדות והמטוסים החדשים חייבים לעמוד בין היתר בתקני רעש מסויימים שנקבעו. אגב, לקונקורד הבריטי־צרפתי היו בעיות של רעש גדול ורשויות של שדות תעופה שונים בעולם לא איפשרו את נחיתתו של המטוס בתחומן.

הפתרון הטוב ביותר להתמודד עם הבעיה – מטוסים חדישים

הגבלות רעש

בארה"ב, שם המטוסים הם אחת הדרכים העיקריות לתנועה פנים־ארצית ארוכת־טווח, היה נושא זה תמיד סלע מחלוקת עד שהתערבות הממשל האמריקני, שהטיל בזמנו הגבלות רעש המותרות. בימים אלה נפלה בארה"ב החלטה נוספת, מלבד עשרות ההחלטות הקודמות. החלטה הקוראת לחברות המפעילות מטוסים ישנים להתחדש.

קבוצת עבודה, שהורכבה מנציגים של מפעילי שדות התעופה וחברות התעופה, הגיעה להסכמה שחברות התעופה יוציאו מכלל שימוש מטוסים ישנים־מרעישים. בתמורה לכך וכעידוד, תותר תנועה חופשית לחברות ללא הגבלה וזאת על־ידי שדות התעופה.

על־פי התוכנית עד שנת 2009 יחליפו כל החברות את המטוסים הישנים שברשותן. חברות שיעשו את הדבר עד שנת 1999 יזכו להקלות פדראליות שונות גם במיסוי. חברות התעופה לא יגבילו את מספר ההמראות והנחיתות בנקודות וזמן מסויימת, בשדה תעופה מסויים. בארה"ב פועלים כיום מספר סוגי מטוסים שאינם עומדים בתקני הרעש והותקן בהם ציוד להקטנת הרעש. מטוסים כגון בואינג 707, 727, 737 ודי סי 9 ודי סי 8. בארה"ב צופים שההסכם החדש יביא להחלפת כ־450 מטוסים ישנים הנמצאים בשימוש כיום.

עומס גובר

ההסכם החדש מציב את שלטונות התעופה בפני בעיה בעתיד של עומס גובר והולך על שדות התעופה. כבר כיום מורגש גידול של שלושה עד שישה אחוז בתנועת נוסעים ומטענים בשדות התעופה בעולם כולו, וההסכם, שיאפשר יותר נחיתות והמראות, עשוי להביא ליצירת לחץ כבד על מספר שדות תעופה גדולים בארה"ב.

דווקא חברת „אירובוס" האירופית מודעת לבעיה זו וממחקר שנערך על־פי הזמנת החברה עולה, כי הדרישה בעתיד תהיה למטוסים גדולים שיוכלו להטיס מספר גדול של נוסעים מיעד אחד למשנהו, בלי לגרום לעומס כבד על המסלולים. לדברי החברה, שדות התעופה באירופה ובאנגליה יגדילו את אגרת הנחיתה שמשלמות החברות על נחיתתם של מטוסים קטנים והגדלת אגרה זו תעודד ותזרז את המעבר לשימוש במטוסים גדולים.

גידול ברכישות

כבר כבר מתברר, כי התחזיות האלה מתגשמות ויצרניות המטוסים הגדולות בעולם ממשיכות לקבל הזמנות ולחתום על חוזים לאספקת מטוסים בקצב שלא ניצפה. המכון הישראלי לחקר הספנות והתעופה מוסר, בגליונו האחרון, כי שלוש יצרניות המטוסים הגדולות: „בואינג", „אירובוס" ו„מקדונל־דאגלאס" מכרו במרוצת תשעת החודשים הראשונים של שנת 1987 מטוסים בשווי של כ־21 ביליוני דולרים לעומת 20 ביליון דולרים בכל שנת 1986. עוד מוסר המכון, כי המכירות בפועל עומדות על סכומים גדולים הרבה יותר וזאת משום שהחוזים שנחתמו אינם נכללים בחשבון.

חברת „בואינג" מכרה בתקופה זו 264 מטוסים בשווי של כ־5.14 ביליון דולרים. לחברה זו, שהיא יצרנית מטוסי התובלה הגדולים בעולם, נרשמה למעשה, ירידה חרף היקף המכירות וזאת לאחר שבשנת 1986 מכרה החברה 298 מטוסים בשווי של כ־16 ביליון דולרים. חברת „אירובוס" מכרה 97 מטוסים בשווי של כ־4 ביליון דולרים לעומת 66 מטוסים בשווי של כ־2.5 ביליון דולרים שנה קודם לכן. יצרנית המטוסים מקדונל־דוגלאס מכרה 76 מטוסים בשווי של 1.9 ביליון דולרים לעומת 66 מטוסים בשנת 86' בשווי של 1.7 ביליון דולר.

ביליון פרנקים

לפני שנתיים הודיעה חברת התעופה שוודית „סוויסאייר", כי היא הזמינה עוד שישה מטוסי נוסעים מדגם MD 11 המיועדים לטיסות ארוכות, כמו כן אישרה הנהלת „סוויסאייר" רכישת מטוס נוסף לטווח קצר. „סוויסאייר" תשקיע כביליון פרנקים שוויציים במטוסים אלה.

בישראל מורגשת בעיית רעש המטוסים בעיקר באיזור המרכז, שם ממוקם נמל התעופה בן־גוריון, שאחד מנתיבי הגישה אליו עובר מעל מרכז העיר, תל־אביב. כמו כן מורגש הרעש בשדה התעופה לטיסות פנים־ארציות, המיועד לנחיתת מטוסים קטנים בלבד — שדה דב.

יואב אביב

פיאט פותחת במיתקפה לשיווק ה„טיפו"

חברת פיאט תחקה את מתקפת השיווק שעשתה ב־1984 לפיאט אונו ● באיטליה אומרים שהטיפו היא סופר־אונו מוגדלת ושהיא תכה את המתחרות

חברת המכוניות האיטלקית פיאט פתחה השבוע במבצע מכירות ענק שמה המבצע אותו עשתה בשנת 1984, עת ירד מפס הייצור הדגם הראשון של הפיאט אונו.

הפעם מתוכננת החגיגה להיות זו של הפיאט „טיפו" החדשה, בעזרתה מתכוונים בפיאט להחזיר עטרה ליושנה ולכבוש את נתח השוק שהיה בזמנו שייך לפיאט 124.

מחליפתה של הפיאט 124 היתה ה־131, לגידה החלו לייצר בפיאט את הריטמו. הריטמו לא זכתה להצלחה אותה ביקשו בפיאט וכך גם דגם הרגטה, שהיה מורכב משלוש הקופסאות של הריטמו.

יריית הפתיחה ב־1983

מאז 1983 עמלים בפיאט בתכנון המכונית החדשה שתחליף את הריטמו ותהווה בסיס לדגמי ביניים נוספים של החברה בעתיד.

בשנת 1985 הכחישו בפיאט את השמועות על תיכנון דגם מחליף לריטמו. אך כחצי שנה שוב, לא הכחישו בפיאט [illegible] ודאגו לפרסם תצלומים של המכונית החדשה, כדי לנסות ולהחזיר לחברה את הלקוחות שעזבו אותה.

השבוע היתה ההכרזה הרשמית ובפיאט דאגו להציג את המכונית החדשה בכמה וכמה ערים באירופה בו זמנית.

בפיאט הושקעו למעלה ממיליארד וחצי [illegible] המכונית תיוצר כולה על־ידי מערכת אוטומטית של רובוטים ממוחשבים על־ידי מחשב. המכונית החדשה תיוצר בקצב של כ־1800 מכוניות ליום, בשמונה דגמים. היא תצוייד במנועים בנפח של החל מ־1.1 ליטר 52 כ־סוס עד מנוע דיזל בנפח 1.9 ליטר, ודגם ספורטיבי 1.8 ליטר.

יואב אביב

פיאט טיפו ● מיתקפה של אירופה – על רקע הנוטר־דאם בפריס

היורשת – פיג'ו 405

פיג'ו 405 נבחרה למכונית השנה של 1988 על־ידי 57 עיתונאים מתחום התחבורה באירופה הבוחרים אחת לשנה את מכונית השנה.

בחירתה של ה־405 למכונית השנה איננה מפתיעה. המכונית החדשה של פיג'ו קיבלה מחמאות רבות ומרבית כתבי הרכב האירופים היו מאוחדים בדעה, כי האחות הגדולה של ה־205 תהיה היורשת האמיתית של הפיג'ו 404, שייצורה הופסק לפני יותר מעשור ומאז לא הצליחה החברה הצרפתית לכבוש את אותו פלח שוק בו זכתה בעבר עם ה־404.

ה־405 החדשה מיוצרת בארבעה דגמי בסיס עם מיספר רמות גימור, עם מנוע בנפח 1580 סמ"ק, 72 כוחות סוס לבלימה, שהוא הדגם העממי והזול של המכונית ועוד שלושה דגמים עם מנוע בנפח 1905 סמ"ק עם 95 ו־105 כוחות סוס לבלימה ודגם העל, הספורטיבי, 405 MI 16 עם 158 כוחות סוס לבלימה.

איגוד המוסכים מבקש „סחר חופשי"

איגוד המוסכים תובע הסרת הפיקוח, שהוטל במסגרת מדיניות עיצוב המשק, שכן מאות מוסכים סיימו את שנת 1987 בהפסדים. כך נמסר במסיבת עיתונאים, שהתקיימה בשבוע שעבר, בתל־אביב.

האיגוד תובע להסתפק בפיקוח של משרד התחבורה כפי שהיה נהוג עד לקיץ 1985.

מזה שנתיים צימצמו יבואני חלפים את ההנחה על חלקי חילוף וגרמו בכך להורדת ההכנסות. במקביל עלו ההוצאות, בעיקר הוצאות השכר. העלאות אלה לא מנעו את בריחת בעלי המקצוע. את מקומם תופסים בלתי מקצועיים. הדבר אינו מבשר טובות, שכן מדי שנה מופיעים דגמים חדשים, טעוני אלקטרוניקה ואביזרים, בהם כרוך ידע מקצועי רב.

בפגישה עם נציגי איגוד המוסכים התעוררה שוב שאלת חישוב התמורה לעבודה. בני־תמותה רגילים מבינים, כי עבור הטיפול משלמים לפי שעת עבודה, אך לא כך במציאות. למוסכים יש מדד אחר — שעתון. השעתון הוא יחידה הנקבעת על־ידי היצרן לכל סוג רכב המופיע בשוק שנה־שנה. טיפול עשרת אלפים למשל, עולה 4 או 5 שעתונים. הכל מתוייק, מסווג כך אמרו דוברי המוסכים. עובדים לפי הספר 3 שנים מרגע הופעת הדגם בשוק. אחרי 3 שנים הספר כבר אינו תופס, שכן מדובר ברכב „מיושן", יש חלודה וכל מיני גורמים המקשים על הטיפול. על כן יכול בעל המוסך לחשב את העבודה כראות עיניו.

לכותב שורות אלה קרה מקרה של „דיפות" החלק התחתון של המכונית כנגד חלודה. מדובר ברכב מסוג „דייהטסו". התשלום, בניין השירות, היה כה כבד עד שפניתי למשרד התחבורה ולאיגוד המוסכים, והתשובה שקיבלתי היתה — אין מחיר רישמי לשירות זה, למרות שהוא כידוע סטנדרטי. התשלום ששילמתי היה 190 שקל. במוסכים שונים נמסר לי, כי את השירות אפשר היה לקבל במחיר של בין 50 עד 70 שקל.

אם לא די בספר „שעתונים" של היצרן, יש גם שעתון של היבואן, ובמבול זה של „מתירונים" הולך הצרכן לאיבוד.

כאמור, נציגי המוסכים התלוננו על הפסדים שנגרמו לענף בגלל הקפאת המחירים, אך הסתבר, כי ב־1987 נסגרו 11 מוסכים, אך נוספו עוד 200. לא ברורה בכלל הנהירה לענף, הגורם לעוסקים בו הפסדים.

המעניין הוא שהמוסך דואג גם לצרכנים. לפי הנתונים של האיגוד טופלו 400 תלונות של בעלי רכב. ב־277 מקרים הגיעו הצדדים להסכם, וב־123 מקרים הועברו התלונות לבורר. ובכן כאשר אתם חשים מרומים אל תהססו, פנו לאיגוד המוסכים השוכן ברחוב יצחק שדה 36 בתל־אביב ותבקשו סיוע.

איגוד המוסכים יוצא בהצעה מעניינת — כל בעל מכונית ישלם כעשרים או שלושים שקל. ובתמורה יבדקו לו 7 מערכות שונות: הלק, צמיגים, זיהום אוויר, חשמל ועוד. אחרי ביצוע 4 בדיקות לא יהיה הרכב טעון בדיקה לקראת מועד חידוש רישיון הרכב. הדבר תלוי כמובן, בהסכמת משרד התחבורה. אך עצם הרעיון של בדיקה לאורך כל השנה ראויה לדיון, אם לא כדאי לבטל את הבדיקה בעת חידוש הרישיון.

יוסף שמי

היה מנוע

לבדוק על „רגל אחת"

בעת רכישת מכונית יד שניה חשוב כל כך לדעת את טיבו של מנוע המכונית. בפעולות פשוטות ניתן לקבל תשובות מהימנות.

● [illegible]

הוא יותר טוב מגאליס

דראזן פטרוביץ כפי שצולם אמש בהיכל הספורט ביד־אליהו

את הדברים האלה אמר מאמן צ'יבונה זאגרב מירקו נובסל על דראזן פטרוביץ' שעוד הוסיף: „הוא מושלם" ★ הערב (ב־8.30 בהיכל הספורט ביד־אליהו) ינסו כדורסלני הפועל תל־אביב לעצור את פטרוביץ' וחבריו בחצי גמר גביע קוראץ' ★ משימה קשה, אבל אפשרית

● כדורסל

מאת יצחק ויסהוף

שתיים עשרה „מכונות קליעה" ניצבו אמש בהיכל הספורט ביד־אליהו, בטווח קליעת סלי 3 נקודות ווייקו בזריקותיהם בצורה מדהימה. „רק שלא יקלעו כך במשחק הערב" סינן מבין שיניו מאמן הפועל תל־אביב משה וינקרינץ שהניכיו סיימו כמה דקות קודם לכן את האימון המסכם לקראת המשחק הערב נגד דרזן פטרוביץ' וחבריו במשחק שיחל ב־8.30 בשלב חצי גמר גביע קוראץ'.

פטרוביץ' שלאחרונה ביקר בישראל יחד עם נבחרת אירופה ששיחקה לכבודו של לו סילבר כדורסלן מכבי ת"א, הסביר אמש מדוע ריאל מדריד מוכנה לשלם עליו ונכבר העבירה לידיו מיקרומה) כדי שישחק בשורותיה החל מהעונה הבאה. דראזן זרק, זרק וזרק והכדורים צללו בתוך הטבעת כשהם מלווים במבטי יאוש של אנשי הפועל ת"א שצפו בו מהצד מאוכזבים ומקווים שהערב יחטיא ויקל עליהם את המלאכה שלשמה יתייצבו בהיכל הספורט — לנצח את צ'יבונה זאגרב ורק אחר כך לחשוב על ההפרש.

לינטון טאונס ששיחק כבר פעמיים נגד צ'יבונה זאגרב עוד במדי ריאל מדריד סיפר: „הפסדנו בשני המשחקים. אני מקווה שהערב המאזן יהיה 2:1 ולא 0:3. קשה לשחק נגדם הם קלעים מצויינים, אם תוטל עלי המשימה לעצור את דראזן אעשה כמיטב יכולתי. אבל שיהיה ברור, אצטרך עזרה הרבה מחבריי". מי שעשוי לשמש כעזר לטאונס יהיה ג'ונתן דלול שאף הוא יתמקד במשימה לעצור את דראזן האיום.

„אנו לא משחקים באולם הביתי שלנו, אך בעזרת הקהל אני מקווה להצליח. נפתח בחמישיה הרגילה עם פרישמן, דלול, טאונס, מרסר ואיימוס וננסה לנצח. צ'יבונה טובה לפחות בדרגה אחת מעל יוגופלסטיקה שאותה ניצחנו. על פטרוביץ' קשה לשמור. הסברתי זאת לחניכי והוספתי כי צריך לשמור על מולם. היכולת האישית של כל שחקן בצ'יבונה היא בדירה, יחד הם קבוצה כמעט מושלמת" אמר המאמן משה וינקרנץ.

מאמן צ'יבונה מירקו נובסל מאשר את דברי וינקרנץ: „אנו קבוצה טובה מיוגופלסטיקה. הם מוליכים בראש הטבלה כיוון שבמשחקים בינם לבין קבוצתי, פטרוביץ' לא שיחק. אני בטוח שנעצור אותם בסיום הליגה. אנו הולכים על האליפות".

נובסל סיפר עוד כי הרמה העונה בגביע קוראץ' היא גבוהה ביותר „הקבוצות המופיעות במפעל זה הן הטובות באיטליה, ספרד ויוגוסלביה. הפועל ת"א קבוצה מצויינת. קולעת טוב ושולטת בריבאונד. אני מכבד אצלכם בישראל בפעם הרביעית. אנו נעלה במטרה לנצח. העובדה שמשחק הגומלין יהיה אצלנו היא לטובתנו".

על כוכבו דראזן פטרוביץ' אמר נובסל: „דראזן יש רק אחד. קשה למצוא שחקן הדומה לו. יש לנו צעירים מוכשרים אך דראזן מעל כולם. הוא טוב מניקי גאליס. הוא מושלם" כך נובסל שסיפר כי בחמישיה, יחד עם פטרוביץ', ישחקו גם איוון סונרה, זוראן צ'וטרה, ברנקו צוויצטיאן והענק (2.15) בראניו אראפוביץ.

פטרוביץ התפנה לכלי התקשורת רק בתום האימון: „לאחר שאחי אלכסנדר עזב לפוארו אני משמש כרכו. תראו במשחק שדראזן גם מוסר ולא רק קולע. צפוי משחק טוב כיוון ששתי קבוצות חזקות יתמודדו בו", אמר הכוכב היוגוסלבי.

הפועל תל־אביב				צ'יבונה זאגרב			
מספר	שם	גובה	גיל	מספר	שם	גובה	גיל
5	ארליך	1.80	18	4	סונרה	2.03	28
6	לאסוף	2.10	32	5	פטרוביץ'	1.98	19
7	דלול	1.92	27	6	ארנו בגניץ'	1.93	29
8	אמסלם	2.03	21	7	צ'וטרה	2.02	27
9	איימוס	2.06	26	8	אנזולביץ'	1.96	28
10	ולושיקמן	1.95	31	10	פטרוביץ'	1.98	24
11	גרוביס	1.92	22	11	צוויצטיאן	1.99	24
12	טאונס	2.00	27	12	וקרבביץ'	2.12	26
13	מרסר	2.08	29	14	ראדיץ'	2.06	19
14	פרישמן	1.83	23	15	אראפוביץ'	2.15	21

מאמן: משה וינקרנץ. עוזר מאמן: רוני לידור. מאמן: מירקו נובסל

שופטים: ריגאש (יוון) וג'אורג' (מערב גרמניה).

המשחק יועבר בשידור ישיר ברדיו ובטלוויזיה החל מ־8.30.

מכבי תל־אביב

מכבי תל־אביב הבריאה אתמול אחר הצהריים מלוד למשחקה מחר עם ברצלונה הספרדית בבית הגמר בגביע אירופה לאלופות בכדורסל.

המריאה לברצלונה

מכבי ת"א תגיע לספרד רק היום. אתמול הגיעו קווין מגי וחבריו למערב גרמניה שם עשו את הלילה.

הערב מתכונן לקבוצה הישראלית אימון באולמה של ברצלונה.

הפועל מטה־אשר ועוד 11

זוהי הכותרת לסיום ליגת הכדורעף ★ נכון שנותרו עוד משחקי הכרעה אבל לפי משחקי הליגה קשה להאמין שניתן יהיה להסיר את הכתר מראשם של מעופפי מטה אשר ★ אתמול הם הביסו 0:3 את הפועל המעפיל בחוץ ★ איבוד מערכה אחת לאורך כל העונה אומר את הכל ★ יש לנו כבר גם את הפתעת העונה: מכבי פתח־תקוה ★ מכבי חיפה החמיצה ברגע האחרון את הכניסה לפליי־אוף העליון

● כדורעף

מאת מוטי חביב

כשיישבו הבוקר מעופפי נבחרת ישראל במטוס להונגריה תהיה לאורן שר, גלעד זורון וטל כהן סיבה טובה להרגיש בנוח. השלושה, נציגי האלופה הפועל מטה־אשר, סיימו אמש עונה מוצלחת מאד מבחינתם במהלכה הפסידו רק במערכה אחת.

אמש היו שותפים השלושה לנצחון חוץ חלק — 0:3 — על הפועל המעפיל שעשתה הכל כדי לסחוט ולו גם מערכה אחת כדי להבטיח לעצמם את המקום השלישי בטבלה. המאמן־שחקן אורי חבר חשב לגמרי אחרת והוביל את בחוריו לנצחונות 11:15, 7:15, 3:15. גם יכולתו הטובה של שמאי גלור בהפועל המעפיל לא יכלה לשנות את תמונת המצב. הליגה הסתיימה איפוא בכותרת אחת ברורה: הפועל מטה־אשר ועוד אחת־עשרה קבוצות בליגה.

השניה בטבלה, הפועל קרית־אתא, לא התקשתה לנצח בביתה את הפועל איחוד עירון 0:3 — 6:15, 8:15, 10:15.

הפועל כפר־סבא נזקקה ל־45 דקות בלבד כדי להביס את א.ס. רמת השרון 0:3. חגי רותן ואמיר אקרמן בלטו במערכות הקלות 1:15, 5:15, 7:15.

בבתיים הציגה היורדת הפועל העוגן שתי מערכות טובות אבל נוצחה בסיום 1:3. כבתיים ניצחה במערכה הראשונה 15:17, נוצחה 15:12 ושבו לנצח 6:15, 5:15. צבי אלבז בלט בבתיים במשחק שנמשך שעה ורבע.

מכבי פתח־תקוה שאף העונה העפילה לליגה הלאומית סיימה במקום השביעי לאחר נצחון 2:3 בשריד על הפועל המקומית. שריד הובילה 0:1 — 11:15 — מכבי פתח־תקוה עלתה ל־1:2 — 8:15, 11:15 — שריד השוותה — 11:15 והמערכה החמישית היתה של מכבי פתח־תקוה 11:15. אין ספק שמכבי פתח־תקוה מהווה את הפתעת העונה.

שריד תשחק בפליי־אוף העליון בזכות הפועל רמת־אביב שניצחה בחיפה 0:3. אליעד כגן, יחד עם ליפשיץ וגבעתי הובילו לנצחונות 13:15, 16:18 ו־7:15. רובי פרידמן בלט בחיפה.

	הטבלה הסופית		
.1	הפ. מטה־אשר	1־66	44
.2	הפ. קרית־אתא	12־61	42
.3	הפועל המעפיל	30־46	36
.–	הפועל כפ"ס	33־49	36
.5	הפועל בת־ים	33־46	36
.6	דפ. רמת־אביב	33־45	35
.7	מכבי פ"ת	45־36	31
.8	הפועל שריד	49־33	31
.9	מכבי חיפה	51־32	30
.10	איחוד עירון	54־28	28
.11	הפועל העוגן	60־15	24
.12	רמת־השרון	64־8	23

הנבחרת הבוקר להונגריה

מאת יצחק ויסהוף

נבחרות הבוגרים והנוער של ישראל בכדורעף יוצאות הבוקר למחנה אימון שימשך 8 ימים בהונגריה, במהלכו יקיימו משחקים עם קבוצות הצמרת ההונגריות. הנבחרת הבוגרת תשחק עם נבחרת הונגריה ב־17 בפברואר.

מטרת מחנה האימון בהונגריה היא גיבוש הנבחרת לקראת המשימות שיהיו לה בקיץ הקרוב: טורניר האביב בשבדיה (בתחילת אפריל) והמסע לארגנטינה בקיץ.

משורות הנבחרת יעדרו אורי חבר, עמיחי כרם, ארנון עמיר וארז שכטר שנמנו על שורות הנבחרת בשנים האחרונות.

השחקנים היוצאים להונגריה: אורן שר, רפי רולניק, אליעזר כגן, אמיר אקרמן, יעקב הרשקו, נסטור אפשטיין, גיל פישל, רן פרידמן, צחי אלבז, גלעד דורון, והקפטן שמאי גלור.

מאמני הנבחרת מאיר כץ ומשה כהן. ראש המשלחת דוד בן־אשר, הפיזיותרפיסט יצחק אסטרוגו ומנהל הנבחרת הוא הוותיק איתן חוד.

את נבחרת הנוער מאמן דוד כפרי. עוזרו הוא גלעד לוסטיג. 11 הצעירים שישתתפו במחנה אימון בהונגריה: רועי שפרמן, ירון טרייבנר, יצחק כהן, אלון יפתח, טל כהן, ירון לאוביץ, רונן ציזין, אסף בונן, אלון גרינברג, אילן חמו וניניב בר־נצר.

ראש המשלחת הוא מזכיר איגוד הכדורעף יונה מלר, הפיזיותרפיסטית זיוה אלקלעי, מנהל הנבחרת הוא מרדכי קינזון. למשלחת הנוער יצורף השופט אלכס רוזנברג.

מירבי הכדורסל עוד לא נגמר

מאת יצחק ויסהוף

אתמול הגיע למשרדי איגוד הכדורסל מכתב מאגודת מכבי ת"א ... הפועל ... שלא ... הכדורסל ... מבוטלת ... הכדורסל ... הגביע ... בוטל ... ליגת העל ... בשבוע הבא.

ירושלים רוצה משחק חוזר

קבוצת הכדורסל של הפועל ירושלים דורשת מבית הדין העליון של איגוד הכדורסל להעניק לה נצחון טכני על הפועל חולון, בעקבות המשחק שהתקיים בין שתי הקבוצות לפני 10 ימים.

במכתב שהגיע לאיגוד הכדורסל כתבו אנשי ירושלים כי על גג האולם טפח כ־100 דליים שאמורים היו למנוע חדירת מים לאולם. כמו כן ציינו כי שחקני הספסל שלהם נאלצו לשבת עם מטריות. כן טענו כי הפסקת החשמל היתה רק באולם ואילו מסביבו היה אור.

אנשי ירושלים מוסיפים עוד: שופט המשחק אברהם זגול טען שגם כי אם החשמל היה שב, היה מבטל את המשחק בגלל המים שחדרו למשטח. הדברים אלו לא צויינו ע"י השופט בדו"ח שהגיע לאיגוד הכדורסל.

ועדת הליגה קבעה משחק חוזר שייערך ב־21 בחודש בחולון.

לחקות את נבחרת המשנה

זו המטרה של הנבחרת הלאומית במשחק היום (ב־4.45 ברמת־גן) עם פולין ★ אבי כהן לא בא מגלאזגו ופרסלני ישחק בלם ★ בוני גינצבורג, אלי כהן ואלי דריקס חוזרים להרכב על חשבון פביאן (נופה) איוניר (על הספסל) ואוחנה (בלגיה)

● כדורגל

מאת ראובן חנניה

הכדורגל הישראלי רב התהפוכות וחסר היציבות זוכה בעת האחרונה לנסיונות אילתוריים ושינויים. זאת ניתן למצוא שוב בהרכב הישראלי במשחק היום מול נבחרתה של פולין ב־4.45 באצטדיון רמת־גן.

אלי כהן מהפועל ת"א חוזר להרכב הפותח ומדיח ממנו את מרדכי איוניר. אלי דריקס שנעדר קרוב לחודשיים מהנבחרת הלאומית עקב פציעה, יופקד בהתקפה במקום אלי אוחנה ששיחק נגד רומניה בשבוע שעבר.

דריקס ישחק לצידו של רוני רוזנטל בהתקפת הנבחרת, בשער ישחק בוני גינצבורג במקום עופר פביאן שנופה מהנבחרת. ירון פרסלני זינק ברגע האחרון להרכב עקב אי בואו של אבי כהן מגלאזגו. המאמן הלאומי מיליאנקו מיחיץ' מזהיר: „נכון שנבחרת המשנה שלנו ניצחה 1:2 את הפולנים אולם נראה לי כי דווקא בשל כך הם יעשו מאמצים גדולים יותר לנצח".

מיחיץ' הוסיף כי בהרכב הישראלי למשחק עם הפולנים מופיעים עתה השחקנים הטובים ביותר העומדים לרשותו. „זהו נגמרו התירוצים" אמר המאמן הישראלי המעודד מהעליה בכושרם של כמה משחקני הנבחרת.

הסגל הלאומי קיים אתמול אימון מסכם על כר הדשא המטופח באצטדיון רמת גן. ההשתתפות היתה מלאה.

מיחיץ' נתן לשחקנים להשתעשע עם הכדור כ־45 דקות ולאחר מכן קיים משחק אימון קצר. אלי דריקס שיחדש היום, את הופעותיו בנבחרת אמר: „חיכיתי לרגע הזה כבר הרבה זמן, אני מקווה לתת הכל במשחק הבקעת שער תהיה עבורי שיא מסוימת להרכב הנבחרת".

● **ההרכב הישראלי:** בוני גינצבורג, אבי כהן, ניר אלון, ירון פרסלני, יגאל הלל, ניר לינגר, דניאל ברילובסקי, אורי מלמיליאן, אלי כהן, אלי דריקס, רוני רוזנטל.

ישפוט במשחק הצרפתי ג'אן מרי לה טריגן עם הקוונים הישראלים עובדיה צבי ויהושע לוזה.

פולין — ישראל, אף נצחון

:1959	פולין — ישראל	2:7
	ישראל — פולין	1:1
:1966	ישראל — פולין	0:0

פולין לא תבצע שינויים

מאת ראובן חנניה

נבחרת פולין השלימה אתמול את הכנותיה למשחק מול ישראל היום ב־4.45. זהיה זה משחקה השלישי של הנבחרת הפולנית השבוע בישראל לאחר שפגשה כבר את נבחרת רומניה ואת המשנה של ישראל והערב מול נבחרתה הלאומית.

המאמן הפולני לאזארק לא מתכוון לערוך שינויים בהרכב שנוצח 1:2 לפני 3 ימים על ידי נבחרת המשנה הישראלית.

אתמול אמר המאמן הפולני: „באנו עם סגל קטן של שחקנים ונצטרך לשחק טוב על אף העומס והעייפות של שחקני".

● **ההרכב הפולני:** שצ'סנה, קוביצקי, קרול, ונדרולבסקי, ורובצ'ק, קצ'מרק, טרשביץ, מרצ'יניאק, אורבן, פושיק, צ'יסיק.

הנשיא — אורח כבוד

מאת ראובן חנניה

נשיא המדינה חיים הרצוג יהיה אורח הכבוד במשחק הבינארצי היום בין נבחרות ישראל ופולין.

מלבד ההיכט הספורטיבי הטהור נוצרו בשנתיים האחרונות קשרים הדוקים בין ההתאחדות הישראלית והפולנית.

נבחרת הנוער של פולין כבר ביקרה בארץ פעמיים והשתתפה בטורניר הנוער. גם בכינוס הפועל האחרון היתה משלחת פולנית גדולה.

ההתאחדות הישראלית עושה מאמץ רב לכבד בכל פעם מחדש את המשלחת הפולנית כחמימות רבה.

השוערים הכשילו וספגו

פורטונה דיסלדורף (גרמניה) — מכבי חיפה 1:2 (1:1)

מאת יוסף גלזר

מכבי חיפה מפסידה לא רק בליגה ובגביע המדינה אלא גם במשחקי ידידות. אתמול אירחה החיפאים, לעיני 700 צופים בקרית אליעזר, את הקבוצה המערב גרמנית פורטונה דיסלדורף מתחתית הליגה השניה. הגרמנים לא התקשו לנצח 1:2 את הרכב החיפאי שחסרו בו שחקני הנבחרת גינצבורג, ברילובסקי קלינגר ולהאור רוזנטל.

האורחים בשורותיהם מופיעים בינלאומיים מפולין, יוגוסלביה, וולס ונבחרת הנוער של גרמניה. עלו ליתרון בדקה ה־27. השוער החיפאי גולן מלול הכשיל ברחבה את קרומפלמן. האורח. השופט יאיר טולינגר (מצויין) הורה על הנקודה הלבנה ודמנט בעט את כדור ה־11 לפינה השמאלית. 0:1.

התסריט חזר על עצמו מן העבר השני בדקה ה־42. רפי אוסמו „הקטן" הוכשל ברחבה על ידי השוער שממקה ואת כדור העונשין מ־11 מטרים בעט מרילי לפינה הימנית — 1:1.

השליטה הגרמנית הניבה שער נצחון בדקה ה־75. מרגלי המחליף קייזר שבעט כדור שטוח מ־16 מטר לרשת — 1:2.

● **פורטונה:** שממקה, לוגינג, קרימממלמן, (ויטוביץ), שטרק, ויקל, קתאות (תומס), שוטץ (קריוה), זיבקוביץ, פרטץ, דמנט (שליגר).

● **מכבי חיפה:** מלול, אהרוני, דוד לוי, בלבול, מרילי, מלכה, אבן קרס, אוסמו „הקטן", עטר, איתי מרדכי, ארמלי.

נקבע הסגל האנגלי

בובי רובסון, מנהלה של נבחרת אנגליה בכדורגל, קבע את הסגל שיוצא לישראל למשחק עם נבחרת ישראל ב־17 בחודש באצטדיון רמת גן.

בסגל נכלל שחקן חדש, קשה של ליברפול, מקמהון בן ה־26. הסגל: שוערים — שילטון (דרבי), וודס (ריינג'רס) מגן: ... אנדרסון (מנצ'סטר־יונייטד), סטיבנס (אברטון), פירס (נוטינגהאם), סאנסום (ארסנל), ווטסון (אברטון), רייט (דרבי), אדאמס (ארסנל). קשרים — קולסון (מנצ'סטר־יונייטד), רייד (אברטון), סטיבן (אברטון), מקמהון (ליברפול), וב (נוטינגהאם), הודל (טוטנהאם). חלוצים — ביירדסלי (ליברפול), בארנס (ליברפול), אלחן (טוטנהאם), לינקר (ברצלונה), הייטלי (ריינג'רס).

חוזרים לחיפה!

כדורסלן הפועל תל אביב גיונתן דלול עשוי לשוב בעונה הבאה לקבוצת הפועל חיפה באורחותה, ביחד במשך 4 שנים עד לשנה זו. דלול כבר קיבל פניה מהחיפאים.

לאחרונה חזור קורקיש של הכדורסלן עודד קטש. חן יוסי לבנה את הפועל תל אביב, כי העזרה בחוזו הכספי עלולה לגרום לכך שגם דלול יפר את חוזו בקבוצה ויעזוב אותה.

כידוע, מבקשת הפועל חיפה להחזיר גם את חיים זוקרמן המופיע את הוא בהפועל תל אביב.

עמק־חפר ובית־ברל בלטו בתחרות לזכר סטרק

● שחיה

מאת דוד סיבוני

אתמול נערכה בבריכת בית הנוער העברי בירושלים התחרות המסורתית לזכרו של אורי סטרק, נוים שנטבע באסון המסוק בבקעה. בתחרות השתתפו 150 שחיינים מ־12 אגודות בארץ.

בין התוצאות הבולטות בבוגרים: 100 מטר חופשי, שגיא שטיגמן (הפועל עמק־חפר) 54.80 שניות. 100 מטר חופשי גשים, ענת לויט (הפועל בית־ברל) 1:03.65.

100 מטר חזה בוגרים, שגיא שטיגמן (הפועל עמק־חפר) 1:10.70. 100 מטר חזה נשים, ענת לויט (הפועל בית־ברל) 1:23.06.

התוצאות הטובות ביותר הושגו במשחה הגב. שניים המשחים המרכזיים בתחרות, זהר גלילי מהפועל עמק־חפר, בין הבנים 1:02.36 ב־100 מטר. דורית משלר מהפועל נהריה, 1:11.70.

100 מטר פרפר בנים, אלון קובל (הפועל בית־ברל) 1:00.46. 100 פרפר בנות, סהר אלוני (הפועל עמק־חפר) 1:09.77.

200 מעורב אישי בנים, אמיר שטרנסלר (הפועל בית־ברל) 2:19.44. בנות 200 מעורב אישי, יעל קוסכינצקי (הפועל נהריה) 2:37.82.

תיקו לריינג'רס

קבוצת הכדורגל חיום הוסיפה מחליפה השאשה (מקבילה ללוזה הארצית בישראל) בפתח תיקו אפס על אלופת סקוטלנד, ריינג'רס גלאזגו, במסיבוב השלישי בגביע הסקוטי.

המשחק החוזר יתקיים היום בגלאזגו המנצחת תתארח בדבי־פרמליון.

הרמטכ"ל רב־אלוף דן שומרון משוחח עם החיילים באחד ממוצבי צה"ל בצפון שם סייר אתמול (צילום: יובל נבון / דובר צה"ל)

הרמטכ"ל: רוב המחבלים נעצרים ברצועת הביטחון

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

רוב חוליות המחבלים נעצרות ברצועת הביטחון ורק חלק קטן מהן מגיע לגדר, אמר אתמול הרמטכ"ל, רב־אלוף דן שומרון, בתום סיור ביחידות הנמצאות במוצבים בגבול הצפון.

הרמטכ"ל ביקר גם אצל הפלוגה שפניים מחיילה נהרגו בתקרית לפני שבוע ליד יפתח. הוא ציין שגדר הביטחון היא קו העצירה, אולם המלחמה בטרור ובמחבלים מתחילה מצפון לאיזור הביטחון. „אני לא יכול למנות כמה חוליות לא הגיעו, זה קצה הקרחון של נסיונות רבים של המחבלים בתוך לבנון מצפון לאיזור הביטחון ורק חלק קטן מהם מגיע עד לגדר ושם נהם נעצרים".

רב־אלוף שומרון ציין, כי יש לזכור שיחידות צה"ל, בעיקר היחידות המובחרות, אמורות לפעול בתנאים הרבה יותר קשים מאשר אלה ששרדו בסיכול חדירת המחבלים. הן אמורות לפעול במלחמה שנמשכת ימים ואף שבועות.

הרמטכ"ל שיבח את החיילים וציין שהם עושים את עבודתם היטב ועומדים במשימות המוטלות עליהם.

נחמקין: היצוא החקלאי יגיע השנה ל־1.2 מיליון דולר

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

„קיים ביקוש למזון מתוצרת ישראל ותערוכת שבוע המזון הישראלי תתרום להגברת יצוא זה. ישראל תייצא השנה תוצרת חקלאית מעובדת וטרייה בהיקף של 1.2 מיליארד דולר", אמר שר־החקלאות אריק נחמקין, במהלך ביקור שערך אתמול בתערוכת שבוע המזון הישראלי בגני התערוכה.

השר הוסיף, כי רוב ענפי המזון הם רווחיים ביצוא לאירופה, אולם קיימת בעייה של רווחיות היצוא לארה"ב, מפאת שער הדולר. הוא הביע תקווה שהממשלה תיתן דעתה לעידוד היצוא הישראלי לארה"ב.

בתחרות אריזות בשבוע המזון הישראלי חולקו פרסים וציונים לשבח למעצבי אריזות. בשלושת הפרסים הראשונים זכו „פרילינג אינטרמצו", אריות „ורד הגליל" שעוצבה על־ידי סטודיו אדלר וירדן ורדימון וכן אריזות „שי שקדים" שעוצבה על־ידי רות רהט מחברת „שקדיה", ו„כנייסס שוקולד" שעוצבה על־ידי בני מגור מחברת „עלית".

ביום השני של תערוכת שבוע המזון הישראלי הגיעו עוד 100 קניינים מחו"ל, ובסה"כ הגיעו 650 קניינים. השתתפות זו היא מעל ומעבר לכל הציפיות של המארגנים, אמר מנחם דותן, דובר שבוע המזון, במהלך סיור בתערוכה.

היצרנים המציגים בתערוכה הביעו שביעות רצון מן העיסקאות שנחתמו עד עתה ב„סכומים גדולים", כדבריהם.

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה

הודעה על פי סעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (3), (1) לחוק התכנון והבנייה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה, למתן הקלה ממתוי בנייה — דהיינו: הקמת בית מגורים בן 4 קומות מעל לקומת העמודים בניצול של 105.0% בנייה במקום 94% בנייה המותרים, שעל החלקה 86 בגוש 18170, רחוב רייך 11, נהריה.

את התכניות אפשר לראות במשרדי הוועדה המקומית, בעיריית נהריה. לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו.

ת. לבב — יו"ר הוועדה (משנה) המקומית לתכנון ולבנייה, נהריה

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לתוספת אחוזי בנייה 6% + 5% עבור מעלית בקווי בניין צדי 10% ולהקלה לשתי קומות נוספות, ברחוב יהודה הנשיא מס' 19, גוש 6630, חלקה 171–173, 182, מגרש 42, תיק בניין 2076—018, בקשה מס' 871483.

כל הרוצה אם בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל עפ"י ... להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה ת"א־יפו, ... תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ובהתנגדות ... הוועדה.

ש. בטמי — סגן ראש העירייה, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו

עיריית אשדוד

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה

הודעת פרסום / שימוש חורג

עפ"י הוראות סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה—1965

בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית בקשה להתרת שימוש חורג בסטייה מתכנית מפורטת מס' 103/03/3 (תיק בנייה שח—109). שם המבקש: חסידי בעלזא, מענו: ת.ד. 8200, אשדוד. מהות הבקשה: התרת שימוש חורג מציבורי למסחרי בגוש 2069, ב"ס מגינים, אשדוד.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה אשדוד, בשעות קבלת קהל.

כל הרואה עצמו נפגע או עלול להיפגע כתוצאה מאישור / שימוש חורג (מתשריט), רשאי להגיש התנגדות מנומקת, בשני העתקים, במשרדי הוועדה המקומית וכו', תוך 14 יום מפרסום זה.

א. אזולאי — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, אשדוד

הוועדה המקומית לתכנון ובנייה מטה אשר

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה לתת הקלה חלק 34, גוש 18254, והלקה 21 מעל למותר בתכנית בכפר מסריק. והתנגדויות אשר להגיש תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

ו. בסמי — סגן ראש העירייה, יו"ר הוועדה המקומית, תל־אביב

טלוויזיה

(כו) בתוכניות מיוחדות ללקויי שמיעה 08.00 עד כאן, תרשות קול ישראל. 08.05 שעת כושר. 08.15 ארץ מולדת, בראשית המאבק וכו'. 08.40 אנגלית ו'. 09.00 מדעי הטבע (יסודי) מניצן עד פרי. 09.20 אנגלית ו'. 10.00 שעת כושר. 10.10 מדעי הטבע (ה"ז) מערכת העיכול, תפקיד ומבנה וכו'. 10.30 פרפר נחמד. 11.00 חשבון ו', בין המספרים הרציונליים. 11.15 אנגלית (י"א־י"ב) Hello israel, It's part of life

11.30 קשת וענן, הרמבים (כו). 12.00 אנגלית ח'. 12.25 אנגלית י'. 13.00 מדעי הטבע (על יסודי) פיסיקה, חוקי התנועה 1. 13.30 משפט דמיאנז'ק, נתון לסיטויים בהתאם להתפתחות המשפט. 14.00 עד כאן, תרשות קול ישראל. 14.05 האוניברסיטה הפתוחה: 1. תרקים, מחוור חיים, א'. 2. פסיכולוגיה בחינוך, חשיבה, התפתחות ולמידה. 3. חיסון, התגוננות הגוף כפני מחלות. 15.00 טוב טוב הנכד. 15.25 תחרות הסניס. 15.40 שעת כושר. 15.50 מאחיים שניות לטעוצת הלול. 16.00 גברת פלפלת. 16.10 שביל באמצע שביל בצה, טיול השבוע: קומראן, עיינות צוקים ועין פשחה. 16.25 פיצוחים, ספשטעון טלוויזיה נשא פרסים. 17.00 ערב חדש. 17.30 פרסים יבואו. 18.30 קיצור החדשות. 18.32 על ספרות ותרבות תכנית רדיטבועית על סופרים וספרים הטעם על סיפורת תריקה 1. ד"ר אילנה המרמן — על הספרות בגרמניה של היום. 2. מתכר עלי סהא — על מגמות ונושאים בסיפורת הערבית התרישה בארץ. 3. יגאל שוורץ — על סופרים ישראלים צעירים ואופי כתיבתם. מנחה: ענאן סמרי והפרופ' שמואל מורה. 19.00 בקו הבריאות. תכנית שבועית בענייני רפואה ובריאות. שידורי בריאות במדבר — על התמודדותה של הרפואה המודרנית עם חיים באוהל, ועל ב"ח יום בעירית הבדואית רהט. כתבתו של יוסי אבישר. 19.30 תרשות. 20.00 מבט לחדשות. 20.02 מרור לרור, מתאתים דוד גלעדי, תתנו יוסף לפיר הנכבד יאיר לפיר. משפחת לפיר, שלושה דורות של אנשי־עט, כולם בעיתון אחד. 22.15 חברים כרעים — סרט קולנוע. מערבון מיוחד במינו של הבמאי רוברט בנטון (קרמר נגד קרמר, מקום בלב). נערים שנותרו ללא מורת גג אחרי מלחמת האזרחים בארצות הברית צריכים לראגג לקיומם, כמיטב יכולתם. שלא כמו במערבונים רגילים — המרחבים כאן אינם משמשים סמל להופש, ולהתפתקנות, אלא הם גורמים לקשיי החיה יומיומיים. הקשים שבעתיים לבני נעורים. המעמידים פני קשוחים. מנהיג החבורה הוא ג'ף ברידג'ס (הבוקר שאחרי) לצידו משחקים ג'והן סאבאג' (צייד הצבאים, שיער) ובארי בראון. תסריט — רוברט בנטון (כתב גם את התסריט לסרט בוני וקלייד). שנת ההפקה 1972. 23.45 פסוק של יום. תרשות הלילה.

עדון 2

08.30 משפט דמיאניוק — שידור ישיר. 18.30 עניין פתוח — שיחות עם בני נוער והעם על ביקורת עצמית. 19.00 אנה קרנינה — פרק תמישי: אנה חוזה לכנס פטרסבורג, וקרנין דורש שיחזור לחיות במקום ושיחדל להפגש עם ורונסקי. אנה מגלה לבעלה שהיא בהריון ומצפה ללדת את ילדו של ורונסקי. לפרות איסורו הפורש של קרנין, נפגשת אנה בביתה עם ורונסקי. בצאתו נתקל ורונסקי בקרנין. קרנין מתחלק, אולם חוזר בחיכה שפוכה מאשר יותר. קרנין מודיע לאנה שהחליט להתגרש ממנה ושכרושיזה יהיה אצל וורונו. אנה כמזוקה. 20.00 קלאסית כיכ: קונצרט כלהמינור לצ'לו ולתזמורת מאת שומן. סולן: מיכאל מייסקי. 20.30 תקציר משפט דמיאניוק טום ימטר עיצומי עובדי הטלוויזיה והחינוכית נשדר מוסיקה (שמה — חלק שני). 21.00 אומי שירים של טל סיימון, קיים בוש, טום קימל. 21.15 פלאוינג סיקס להקה שונות להדרה בכוכה העיבודים לשירי שנות השישים והשבעים. יהורה של הלהקה בין היתר בסביבת אקפלה (שירה כלי כלי מוסיקה) שירים רק את המרסם מאד ושוה במצעדי הפזמונים ומן המשק.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 עושים עניין. 09.05 ביקור בית, עם רבקה מיכאלי. 10.05 כל צבעי הרשת, מגזין יומי, עם יואב גינאי. 12.10 אלדיאלוף בבית, עם אהוד מנור. 13.05 בחצי היום, חדשות ומוזיקה. 14.06 לראות או לא לראות, יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 בת צחוק, דוזי והגורה. 15.05 שירים ושעורים. 15.55 יקראתי ספר, קוראים ממליצים. 16.05 יומן כלכלה. 16.30 שירים עבריים. 16.40 העברת משחק כדורגל בין ישראל לבין פולין שידור חי מאצטדיון רמת־גן. 18.30 שירים עבריים. 18.46 היום בספורט. 19.00 היום הזה. 19.35 כוסף לעניני צבא ובטחון. 20.05 צמוקים וסקרים, מבחר שירים בידידים: לקט שירים על הגושא שירים ובצבעים. 22.05 כתפסים את הכמכה. 00.15 באו ועור, עם לאה ליאור.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת — תולדות מלחמת העצמאות — משבר ארבעת החודשים הראשונים. מרצה: ד"ר מאיר פעיל. 06.30 פותקים עיז. 07.07 שבע אפס שבע, עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 אילה בוקר. 10.05 עכבר, שירים עבריים. 11.05 נכון לעכשיו, עם רפי רשף. 13.05 דו רה יומי. 13.55 40 לאחור, סיפור היום בחשית, עם דודו דיין. 14.05 פגיש היוכות, עם אורלי יניב. 15.05 שירים לחג, עם ארז טל. 16.05 ארבע אחרי הצהריים. 16.54 באופן מילולי, פינתו של אבשלום קור. 18.05 יעד משודרג, מגאזין גל"צ לעניני צבא ובטחון. 18.45 מעבר לגבול, מגאזין גל"צ לעניני ערבים. 19.05 שירים מכאן. 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 בעיקר מוסיקה, המכללה המוסיקלית. תימנה כרואר בנושא הקול בגאו. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת, תולדות מלחמת העצמאות, משבר ארבעת החודשים הראשונים. מרצה ד"ר מאיר פעיל. 22.05 על הרכב ועל הכיפאי. 23.05 עשרים ועשרים, היום שהיה. 23.55 שיחת הצות, עם ד"ר אורי מו, סוציואלוג ומרצה לתאטרון. 00.55 ציפורי לילה עם נתן דטנר ואבי קסניר. 02.05 לא רוצים לישון. 00.05 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו, עם יואב קוטנר. 20.05 מצעד הפזמונים הלועזיים הכיכושבש. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 הפסקת עשר, עם מיכל ניב. 23.05 קול הנגאו הזה, עם רני קמל.

רשת ג'

06.04 בחזרה לאוקה, להרכים ותיקים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר שירים עבריים. 09.05 מה, כבר תשע? עם אבי אתגר. 10.05 דברים טובים. 11.05 שבעים כי יודעים 12.05 ...

**פרופ' אריה גורן. 15.57 מיכפט דמיאניוק, שידור חי מבנייני האומה בירושלים. 19.05 סיכום מקנה היומית. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 חבר כאותו כוכב, תכנית היכרויות רדיופונית בשידור חי עם מילבה למרן.

אהבה יומיומית, עם יוסי סאמ. 13.05 רק בימי חול, עם מנחם פרי. 14.06 לי ולה, קיר וברכה. 15.05 חרש, חדיש ומחודש. 16.05 הצגה יומית, עם יקיר אביב. 18.06 הצעקה האחרונה, עם ינאל רביר. 20.05 בכוב באוזניכם, שירי הפינה לסיפורכם. 21.05 צליל מכוון. 23.05 הלילה הוא שירים.

קולנוע

תל־אביב

4.30, 7.15, 9.30

אסתר: לילה מגניב	5, 7.15, 9.40
אורליו: ויזוג משמיים	3, 7.15, 9.30
בן־יהודה: חיזור גורלי	4.30, 7.00, 9.30
גת: הקיסר האחרון	3.15, 6.15, 9.15
גורדון: ארמה זו שלי היא	7.00, 9.30
דקל: חסוך	5, 7.00, 9.30
דרייב אין: הסוכר מלוס אנג'לס	7.45
הוד: ריקוד מושחת	5, 7.15, 9.30
לימור חדש: ללא מוצא	4.10, 7.15, 9.30
סינמה 1: סגור לרגל שיפוצים	
סינמה 2: סגור	
פאר: יופיו של החטא	5, 7.30, 9.30
פאריס: חיי כלב	12, 2, 7.15, 9.30
רב־חן:	
חן 1: מעקב צמוד	5, 7.30, 9.50
חן 2: יום במלכודת	5, 7.25, 9.45
חן 3: אי אפשר לקנות אהבה	11, 2, 4, 7.40, 9.45
חן 4: הנסיכה	
נבברלי הילס	11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: כחלון חדר הביטות	11, 2, 5, 7.10, 9.40
שחף: עכבר הבארים	4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: זעם של כבוד	5, 7.15, 9.30
תכלת: אריה	4.30, 7.00, 9.15
לב 1: נערות עובדות	2, 5, 7, 10.00
לב 2: פמפם	2, 4.30, 7.15, 9.50
לב 3: המשפחה	2, 5, 8, 10.00
לב 4: מגדל הדבורים	2, 5, 7.50, 10.00

רמת־גן

ארמון: מעקב צמוד	4, 6.40, 9.10
לילי: יופיו של החטא	7.15, 9.30
רב־גן:	
גן 1: ריקוד מושחת	5, 7.20, 9.40
גן 2: יום במלכודת	5, 7.20, 9.40
גן 3: אי אפשר לקנות אהבה	5, 7.30, 9.40
גן 4: ללא מוצא	6.15, 9.15

ירושלים

אדיסון: שחיתות בגדול	4.10, 7.15, 9.30
אורנע: יום במלכודת	4.10, 9.15
חן: חסוך	4.30, 7.00, 9.00
בית אגרון:	
א.ט.: חבר מכוכב אחר	16.00
אלנזו נון קרוזו	18.15
פריז התחול	20.00
מיקי רורק — דייני	21.10
כפיר: חיזור גורלי	4.00, 7.00, 9.10
אורגיל: הקיסר האחרון	4.30, 7, 9.00
ביונדל: עכבר הבארים	7.00, 9.00
סמדר: מלאכים בשמי ברלין	7.00, 9.15
הבירה: סגור לרגל שיפוצים	

אורדיון	
אור 1: זעם של כבוד	4.10, 7.15, 9.15
אור 2: זיווג משמיים	4.10, 7.00, 9.10
אור 3: מחלון חדר הביטות	4.10, 7.00, 9.00
אור 4: יופיו של החטא	4.10, 7.00, 9.00
אור 5: קרוחים אישיים	4.10, 7.00, 9.00
ערן: אבא גנב	4.10, 7, 9.00
תיאטרון ירושלים:	
מאגנד + ז'אן דה פלורט	18.45, 21.45

חיפה

אורה: להיכה רועבת	4.10, 7.00, 9.15
חן: לילה מגניב	4.10, 7.00, 9.00
עצמון 1: עכבר הבארים	4.10, 7.00, 9.15
עצמון 2: בגעור בחלל	4.30, 7.00, 9.15
עצמון 3: הכלתי מקומרים	4.10, 7.00, 9.15
רון: חיזור גורלי	4, 6.30, 9.00
אורלי: יום במלכודת	6.45, 9.15
קרן אור המחודש:	
יופיו של החטא	7.00, 9.15
פאר: מעקב צמוד	5.00, 7.30, 9.10

נתניה

שרון: ללא מוצא	5, 7, 9.15

חולון

סביון: חיזור גורלי	5, 7.15, 9.10
מגדלו: מעקב צמוד	6.00, 9.00
ארמון: נקמתו של חייל	5, 7.30, 9.10

בת־ים

עצמאות: ריקוד מושחת	5, 7.15, 9.10

הרצליה

דוידל: חיזור גורלי	5.00, 7.15, 9.10

פתח־תקוה

היכל 1: חיזור גורלי	5, 7.15, 9.10
היכל 2: עכבר הבארים	5.00, 7.15, 9.10
היכל 3: ריקוד מושחת	7.15, 9.10

עפולה

מופתרון: מגדל הדבורים	9.00

ראשון־לציון

רון 1: חיזור גורלי	7.30, 9.10
רון 2: שגעון בחלל	7.10, 9.10

תיאטרון

צוותא לתרבות מתקדמת

יום ד' 10.2 בשעה 20.30 רכוש נטוש

הבימה התיאטרון הלאומי

הערב יום ד', 10.2

מירלה אפרת: 20.30

אנשים קשים: 20.30

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים צור — חביבה רייך 20

חולון אודון — הופיין 52

ירושלים קופ"ח — מרפאת רוממה וסג"ג 28

נתניה תרופה — הרצל 2

פתח־תקוה קופ"ח — חיים עוזר

רמת־גן קופ"ח — המרד 25

תל־אביב כול — בזל 25; קופ"ח כלפור — בלפור 2

חיפה יבנה — אבן סינא 7

רעננה־כ"ס כנרת — ויצמן 159 כ"ס

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש סיטא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.

● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.

● בית החולים ע"ש וולפסון, תל־אביב — בימים ב', ה', ו' — כירורגיה ופנימית. ילדים — כל השבוע.

● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה' שבת — כירורגיה ופנימית.

● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות — כל השבוע.

● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה

● ביה"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

שערי צדק — ילדים

הדסה ע"כ — פנימית, נשים, כירורגיה, עיניים

הדסה הר"צ — אורטופדיה

בקור חולים — א.א.ג.

מוקד קופת חולים כללית

המוקד יפעל בימים א'־ה' ב־20.00—08.00, בימי ו': 13.00—08.00. מלפונים: 03.452300, 03.411500.

יד שרה — ציוד רפואי לעזרה ...

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד הקונסול לרפואת שיניים בישראל: בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות 21.00—23.00. בלילות שבת וערבי חג בין השעות 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות 21.00—15.00.

הכתובת: רח' ברנובכה 49, טל' 284649.

בחיפה: רח' הנמן 26, קומה 1, טל' 523366.

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה ...

מרכז מידע לקרבנות אונס ...

עזרה ראשונה נשית ...

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101 ...

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100, אילת — 244, חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'־ה' 16.00; ביום ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק ולירושלים: א'־ה' 7.00

מתל־אביב לחיפה: בימים א'־ה' 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00; ביום ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00

מתל־אביב לנהריה: בימים א'־ה' 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00; ביום ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00

מחיפה לתל־אביב: בימים א'־ה' 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.30, 12.30, 14.30, 15.00, 16.30, 17.30, 19.30

מנהריה לחיפה ולתל־אביב: בימים א'־ה' 4.30, 6.00, 10.00, 14.00, 16.30; ביום ו' וערבי חג: 6.05, 10.45

טלקס

● גנים פורחים במי ביוב

ניסוי חדשני בו הושקו 25 דונם של אדמה מלוחה בחופי ים המלח במי ביוב – אדמה שמעולם לא הצמיחה צמח – הביא לפריחת גנים בשלל צבעים.

ראש המועצה האזורית תמר, משה שמיר, מסר, כי עד לשימוש החוזר במי הביוב השתמשו באיזור השקייה במים מתוקים. הוקצבה לאיזור היתה מיליון מטר מעוקב.

השקייה במי הביוב הביאה נוסף לפריחה המפתיעה גם לחסכון של כ־20 אחוז בהוצאות הפיתוח באזור. המשאבים שנחסכו הופנו לבנית הטיילת המשקיפה אל הים, התקנת ספסלי ישיבה לאורכה וסלילת שבילי הליכה בין הגנים.

יוסף גלילי

● חברי הוועדה המרכזת – לקטיף

מצויידים בנעליים גבוהות ובכובעים ייצאו הבוקר חברי הוועדה המרכזת של ההסתדרות לשלושה ימי עבודה בקטיף, במסגרת המאבק נגד המגמה לייבא עובדים זרים. המיבצע ייערך באחד מפרדסי „יכין חקל" בשרון.

בראש המיבצע אמור לעמוד מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר. אל חברי הוועדה המרכזת יצטרפו ראשי הסתדרות הנוער העובד והלומד.

מרכז המיבצע אורי אגמי, הודיע, כי בסוף החודש תצא קבוצה של רשת „עמל" לעבודה בקטיף.

אבשלום קווה

● תוצרת חקלאית מישראל לסוריה

170 אלף טון ירקות ופירות עברו השנה דרך הגשרים לעמאן ומשם בטרנזיט לעיראק ולדמשק. הסורים הפסיקו לקבל משלוחי עגבניות בגלל התפוצצות שהיתה באחד המשלוחים – גילה ח"כ כץ עוז, בתשובה לשאלה במסיבת עתונאים אתמול.

כץ־עוז ציין, כי נמשך שיתוף הפעולה החקלאי עם מצרים ושיווק תוצרת חקלאית עקיפה מישראל למרוקו ולארצות אחרות באמצעות חברות באירופה.

בתשובה לשאלה אחרת אמר כץ־עוז: „על נגיד בנק ישראל, מיכאל ברונו להתפטר או לשנות את מדיניות הריבית המרקיעה שחקים". הוא הוסיף, כי התעשייה והחקלאות לא יכלו להמשיך ולתפקד אם יצטרכו להוסיף לשלם על הון חוזר להשקעה 18־30 אחוז ריבית ריאלית לשנה. לממשלה יש אחריות מיניסטריאלית ועליה להפסיק את תהליך העלייה בגובה הריבית, אמר.

יוסף גלילי

● פרס הבטיחות לממן

מבין 120 מפעלים שהשתתפו השנה בתחרות הארצית ע"ש יוספטל לבטיחות בעבודה זכתה במקום הראשון לשנת 1987 חברת „ממן", מסופי מטען וניטול בנתב"ג. במהלך 19 שנות קיום התחרות זכתה ממן בפרס הראשון בשנת 1978 לראשונה. ומאז זכתה ברציפות חמש פעמים נוספות בתחרות זו בפרסים שונים על השגיה בתחום הבטיחות.

מגמת הירידה בתאונות העבודה בממן נמשכת זה שנים ובשנת 1987 חלה ירידה של 41 אחוז בשיעורן, לעומת השנה הקודמת. שעור אובדן ימי העבודה בגין התאונות הסתכם ב־0.3 אחוזים בלבד מכלל ימי העבודה המושקעים.

יוסף גלילי

● עדיפות להזמנות ממפעלים בקו העימות

משרד הביטחון הזמין בשנה התקציבית המסתיימת באפריל עבודות בהיקף של 50 מיליון דולר במפעלים בקו העימות, מסר אתמול עוזר שר הביטחון, שמעון שבס, במהלך סיור בצפון.

עוזר שר הביטחון ציין, כי צה"ל הוא המזמין ומשרד הביטחון עוסק בחלק הכלכלי והמסחרי והתקשרויות עם המפעלים.

שבס הוסיף, שמשרד הביטחון מעדיף התקשרויות עם מפעלים בעיירות הפיתוח ובאיזור קו העימות בכל הקשר להזמנות למערכת הביטחון.

יהודה צור

משתתפי „הפגישה הלילית" כופרים בהאשמות נגדם

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר" וסוכנות עתי"ם

משתתפי „הפגישה הלילית", המואשמים בהטרדת העד אלברט אזולאי, כפרו אתמול בהאשמות נגדם עם הקראת כתב האישום נגדם באולמה של השופטת שרה סירוטה בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב.

הנאשמים — ח"כ שלמה עמר, יורם בר־עמי, אביטל למברסקי, אהרון יקים, עו"ד מיכאל כספי, עו"ד יגאל ארנון, יוסף הרכמן ושרגא בלוך — הודו בקיומה של הפגישה אולם טענו, כי היא כונסה לפי בקשתו של אזולאי.

התובעת, עו"ד מרים רוזנטל מפרקליטות מחוז תל־אביב, טוענת בכתב־האישום, כי הפרשה החלה בכתבה שהתפרסמה בראשית חודש ינואר בעתון „ידיעות אחרונות" ובה מסר רב־סמל אלברט אזולאי לעתונאי מרדכי גילת, כי קיבל שוחד מח"כ שלמה עמר תמורת השתמטותו משירות מילואים בלבנון.

לאחר מכן, נטען בכתב־האישום, נערכו נסיונות לשכנע את אזולאי לחזור בו מדבריו נגד ח"כ עמר. אזולאי הוזעק על־ידי אחד הנאשמים לתל־אביב באמצע חקירת מצ"ח ושם — נערכה „הפגישה הלילית", בה נכחו שמונת הנאשמים ובה, עפ"י התביעה, הם ניסו להניע אותו לחזור־בו מדבריו.

ח"כ שלמה עמר טען באמצעות בא־כוחו, עו"ד מיכאל קירש, כי הפרטים בכתבה שפורסמה ב„ידיעות אחרונות" הינם כוזבים ולדעתו, עומדים מאחוריה גורמים עוינים לו בקואופרטיב „אגד". הוא טען, כי לאחר המכתב ששלח לשר־הבטחון רבין ובו ציין, כי יש בדעתו להגיש תביעת דיבה נגד אזולאי, סיפר לו הנאשם אביטל למברסקי, כי אזולאי טוען שחלק ניכר מהפרסום בעיתון אינו נכון, ומכיוון שהוא חושש בשל כך ממשפט דיבה — הוא מבקש להפגש עם ח"כ עמר.

לאחר פנייה זו, טען ח"כ עמר, הוא נפגש עם עורך־דינו רם כספי, שקבע כי הפגישה תתקיים, בתנאי שתערך במשרדו של עו"ד נייטראלי ושהן עמר והן אזולאי יופיעו לפגישה מלווים בעורכי־דין. הוא הוסיף כי בפגישה, שנערכה במשרדו של עו"ד יגאל ארנון, הוא השתתף כמאזין בלבד ולא הטריד את אזולאי בנוגע להודעות שמסר.

עו"ד יגאל ארנון, עליו נאמר בכתב־האישום שהיה „נוכח ומארח בפגישה ואף רשם את הפרוטוקול", טען בתגובתו לכתב־האישום, כי התובעת לא טענה כי ניסה ללחוץ על אזולאי. לפיכך, הסעיף המייחס לנאשמים לחץ על אזולאי, אינו מתייחס אליו. הוא טען כי כל שמיוחס לו — הוא היותו יושב הראש בפגישה שנערכה במשרדו, וכתיבת הפרוטוקול, ולכן, ביקש להכריז על חפותו המלאה.

6 מעובדי המוסד „רוחמה" הורשעו בתקיפת מפגרים

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

שופט בית משפט השלום בכפר־סבא, יהודה פרגו, הרשיע אתמול שישה מעובדי המוסד למפגרים „רוחמה" בכפר־סבא בתקיפת חוסים מפגרים.

נאשמת שביעית, רחל ביטון, זוכתה מחמת הספק. גזר־הדין נגד הנאשמים יינתן ב־26 בפברואר.

בהכרעת הדין, המשתרעת על פני 253 עמודים, קרא השופט יהודה פרגו להקמת ועדה מקצועית לבדיקת דרך הטיפול במוסד, לאחר שבמהלך המשפט התגלו ליקויים בדרך קבלת העובדים, הכשרתם והגדרת תפקידיהם.

בפתח הכרעת הדין מתח השופט ביקורת על אופיה והכשרתה של סוכנת המשטרה דינה רייקס, שלא היתה, לטענתו הסוכנת האידיאלית למילוי תפקיד זה. „אינני יכול לקבל בשום אופן את התנשאותה ויחסה למטפלות, ולא בכדי הוחלט לסלקה מהעבודה במוסד טרם סיימה את עבודתה כסוכנת".

למרות ביקורתו החליט השופט לאמץ את גירסתה של סוכנת המשטרה והרשיע בעבירות תקיפת חוסים את מזל אוחנה, אלי סויסה, מריאנה גנץ, זכיה וותד ומחמוד נוסרת. כן הרשיע את רוני מרכוס בעבירות תקיפה ומעשים שגבלו בהתעללות.

בית־המשפט דחה הבקשה לסגור את חוות מיכלי הגז

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

בית־משפט השלום בחיפה דחה אתמול את בקשת פרקליטות מחוז חיפה ולא לסגור את חוות מיכלי הגז שליד קריית־אתא, למרות ליקויי הבטיחות שנתגלו בהם.

השופט עמירב ראגר אמר, כי הוא מבקש לעיין בדו"ח של מכבי האש ודחה את המשך הדיון המשפטי בחודש. עד אז הוא ביקש מאנשי חברת „סונול" לעשות לשיפור המצב הבטיחותי במקום. הוא נזף בפרקליטות שלטענתו לא חשבה די בטרם ביקשה לסגור את החוות לאלתר.

השופט ראגר אמר בהחלטתו, כי אי־אספקת גז אין פרושה איכות חיים ירודה, כפי שטוענת הפרקליטות, ולדבריו הפגיעה תהיה קשה הרבה יותר.

השופט מתח ביקורת על הפירסומים שהיו בעניין זה בעיתונות ואמר, כי יפנה בעניין פירסומים אלה ליועץ המשפטי לממשלה.

במהלך הדיון המשפטי נקרא טפסר משה וורדי להעיד ולמסור את דו"ח מכבי האש, בו נאמר, כי התקרית חשפה פעם נוספת את חולשת כל המערכת המטפלת בנושא זה. עוד נאמר, כי מערכת התקינה אינה מכסה את כל המתקנים והמערכות. מכבי האש ממליצים לערוך רוויזיה בתקנים הישראלים הקיימים על מנת להבטיח את בטחון הציבור. כמו־כן הם ממליצים לקבוע הוראות מפורטות בדבר סידורי בטיחות אש ברוח לתקן האמריקני.

אתמול נפגש מפקד מכבי האש בחיפה, טפסר משה וורדי, עם ועדת לפירות ומסר לידיה את דו"ח החקירה. הדו"ח הועבר גם למשטרת מרחב חיפה.

יותר ביקושים למניות חופשיות

מאת אלחנן הורוביץ, כתב „על המשמר"

מדד המניות הכללי עלה אתמול ב־0.04%. המדד הכללי ללא בנקים בהסדר ירד ב־0.26%, בעוד שמניות הבנקים בהסדר עלו ב־0.21%.

אתמול כבר היו במניות החופשיות יותר ביקושים, מאשר היצעים. בעוד שהביקושים להן התקרבו ל־2.6 מיליון ש"ח, הסתכמו ההיצעים בהן ל־2 מיליוני ש"ח.

אבל מביקושים נהנו רק 142 שערים שעלו. לעומתם ירדו 155 שערים ו־170 נשארו בלי שינוי.

המחזור במניות החופשיות עלה ל־10.4 מיליון ש"ח.

במניות ההסדר נרשמו 17 עליות שערים, לעומת 6 שירדו ו־7 שנשארו בלי שינוי. תשואותיהן השנתיות במונחים דולריים נעו בין 12.8% ל־14.98% ביוצאות לפדיון ב־1988 ובין 8.63% ל־9.93% ביוצאות לפדיון ב־1989. המחזור במניות ההסדר משני הסוגים הסתכם ב־4.5 מיליון ש"ח.

בשוק איגרות החוב עלה ערך השוק של הצמודות למדד ב־0.14% ולעומתן ירדו הצמודות למט"ח ב־0.05%. הצמודות לדולר מסוג „רמון" עלו ב־0.26%, בעוד שהצמודות לדולר מסוג „גלבוע"

גלגלי הבורסה

ירדו ב־0.19% בממוצע. המחזור באג"ח התקרב ל־12.7 מיליון ש"ח. מזה כ־4.4 מיליון ש"ח בסוג „שגיא" וכ־2.7 מיליון ש"ח בסוג „גליל 4.25%".

מקרנות הנאמנות הוציא אתמול הציבור 20 מיליון ש"ח. נמסר, שגדל חלקן של הקרנות ה„סולידריות" בפדיונות.

סל המטבעות עלה אתמול ב־0.01% ל־1.7177 ש"ח ושער הדולר היציג עלה ב־0.05% ל־1.5894 ש"ח.

דולר נוסעים — 1.8812 ש"ח.

דולר שחור נע בין 1.62 ל־1.63 ש"ח.

לחברתנו מיקי והמשפחה
אתכם באבלכם על מות האב
חיים חזן ז"ל
קיבוץ עברון

לד"ר אדם וויזל
אנו משתתפים אתך באבלך במות
אביך
קיבוץ דליה

בפלילים

נלכדה כנופיית זייפנים שהונתה עשרות בנקים

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

המשטרה לכדה כנופיית זייפנים שהונתה עשרות בנקים בכל רחבי הארץ. חברי הכנופייה, שני גברים ואשה, נלכדו לאחר שפקיד בנק בעכו זיהה את אחד מהם שתמונתו הוצגה בתוכנית „בשידור חוזר" בטלוויזיה.

השלושה שפעלו באיזור גוש דן, חיפה ועכו, נהגו על־פי החשד לגנוב תיקים בהם היו פנקסי המחאות ותעודות זהות. אחד מהם, אבי גולן בן 31 מטירת הכרמל, הוא אסיר שנמלט מכלא ניצן. הוא נהג ללבוש חליפה, כיפה ופאה נכרית. כך היה מגיע לבנקים, מפקיד המחאה מזוייפת ופותח חשבון בנק. כעבור שעות אחדות היה מבקש למשוך סכום כסף כלשהו כנגד ההמחאה. שלשום נכנס החשוד לסניף הבנק הבינלאומי בעכו וביקש לפתוח חשבון בנק ולמשוך 1000 ש"ח במזומן. פקיד הבנק זיהה אותו וביקש ממנו לשוב בעוד זמן מה. הפקיד התקשר למשטרת עכו ושישה בלשים הוצבו בכניסה לבנק ולכדו את החשוד וחברו כשחזרו למשוך את הכסף.

בית־המשפט בעכו האריך את מעצרם של השניים ב־15 יום. החשודה הנוספת בהשתייכות לכנופייה נעצרה בתל־אביב בעקבות עדות חבריה.

בבית־המשפט התברר, כי הכנופייה התכוונה להונות גם סניפי בנקים בטבריה וחבריה כבר שכרו סוויטה מפוארת במלון פלאזה בעיר.

מנהל חשבונות ב„תנובה" חשוד במעילה במיליונים

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

מנהל חשבונות ב„תנובה", תושב נתניה בן 46, נעצר אתמול על־ידי בלשי מפלג ההונאה של מחוז תל־אביב בחשד של הוצאת כספים במירמה בסכום של כ־3 מיליון ש"ח.

על פי החשד נהג מנהל החשבונות, שהיה ממונה בין היתר על הוצאת צ'קים למחלקי החלב, להוציא צ'קים מזויפים לפקודתם ולהכניסם לחשבונו. המשטרה חושדת כי בדרך זו הצליח האיש להכניס לחשבונו בשמונה השנים האחרונות כ־30 אלף ש"ח מדי חודש. החשוד יובא היום בפני שופט להארכת מעצרו.

תושב כפר־סבא חשוד ברצח אשתו ע"י הצתתה

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

יוסף ששון בן 61 מכפר־סבא, החשוד ברצח אשתו סוזאן, נעצר אתמול ל־15 יום בבית־משפט השלום בכפר־סבא. השופט דוד מועלם הורה לשולחו להסתכלות פסיכיאטרית בבית־החולים „שלוותה" בתקופת מעצרו.

בא־כוח המשטרה טען, כי החשוד, שהיה מסוכסך עם אשתו תקופה ארוכה, הודה כי תקף אותה ביום ראשון בביתם במכשיר קשה, כרך חגורה סביב צווארה, התיז עליה בנזין במכשיר סיפולוקס והצית אותה.

לאחר מכן, טען החוקר, ניסה החשוד להתאבד על־ידי בליעת גלולות, הגיע בכוחות עצמו לבית־החולים „מאיר" בכפר־סבא ומסר לאחות בחדר המיון פתק עליו כתב „הרגתי את אשתי".

השופט דחה את בקשת הסניגור, עו"ד נחמן בטיטו, לקצר את תקופת מעצרו של החשוד בשל מחלתו הממארת.

הוארך מעצר החשודים בשוד חברת הכספומטים

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

בית־משפט השלום בתל־אביב האריך אתמול בעשרה ימים את מעצרם של ששת החשודים בשוד המזויין של 410 אלף ש"ח מחברת שירותי בנק אוטומטיים וכן בסחר בסמים.

שניים מהם, אלי מור יוסף בן 33 מפרדס־חנה וג'ואל דהן בן 24 מנתניה, חשודים בביצוע השוד עצמו ובסחר בסמים. יתר הארבעה, מרדכי סגב בן 29 מפרדס־חנה, דוד בוכריס בן 29 מחדרה, ארמנד בן־שבת בן 28 מגבעת־אולגה ובנימין בן־הרוש מלוד, חשודים במעורבות בשוד ובסחר בסמים.

שני השודדים ארבו ב־27.12.87 כשהם חמושים ב„עוזים" לשלושת מובילי הכסף של חברת „ש.ב.א." בחניון בית „כלל" ברחוב רוזאנס בתל־אביב. כשהגיעו המובילים עם המזוודות ועמדו להעמיסן על מכונית, הגיחו השודדים החמושים ובאיומי נשק שדדו את אקדחיהם וכן את המזוודות, שבהן היו 410 אלף ש"ח. לאחר מכן נמלטו השודדים במכונית „סוזוקי" גנובה.

נציג המשטרה טען, כי חלק מהעצורים חשודים בעיסקת סמים בקנה־מידה גדול.

עם תקווה ויוקי גרוספלד והמשפחה
אתכם באבלכם על מות אחיה
אבנר ריזל
קיבוץ עין דור

אנו מודיעים בצער רב על מותו של
אייזיק פורמנוב
ההלויה תתקיים היום, יום רביעי, 10.2.88
בשעה 12.00 בבית הקברות כפר סמיר חיפה
המשפחה

מסך ראשון — גיורא מנור

מסע אל מולדת שהיא מזוודה

בימים מטורפים אלה מקבלת האנתולוגיה של ספרות מאת מחברים פלשתינים, שמגיש יוסף שילוח במופע היחיד שלו „המסע", המוצג בבית־ליסין בתל־אביב, משמעויות שהן הרחק מעבר לחומר הספרותי עצמו.

אפילו איזה פקיד מטומטם בעירייה סירב להדביק את הפלקט על לוחות המודעות, כי יש שם „משהו כתוב בערבית", והיה צורך בהתערבות ראשי העיר...

בדרך מוזרה כלשהי מצליחים השחקן המוכר הזה והבמאי שלו, משה קליף, לצרף שירים מאת מחמוד דרוויש, סמיח אל־קאסם עם סיפורים מאת ע'אסן כנפני ואמיל חביבי, שבעצם אין ביניהם קשר של ממש, אלא זה שרובם שאובים מחוויות של פליטים וסיפורי פליטים ערבים עצובים, ממש כמו אלה של פליטים יהודים או בני כל עם אחר: „מולדתי היא מזוודה — ומזוודותי — מולדת".

מרכיב חשוב במופע הקצר, המוסיף לתחושת הטקסטים מימד רגשי ואמנותי, היא נגינתו בכינור ובעוד של תייסיר אליאס. בעזרת כלי נגינה נודד הוא מצליח לתאר אוירה ואפילו הצירוף של קריאה ונגינה, הנוטה בדרך כלל לסנטימנטאליות, אינו גולש הפעם אל רגשנות לשמה.

אין כאן מסר פוליטי, אלא בעיקר היגד אנושי, שרק האירועים החדשים־הימתיים מוסיפים לחומר הספרותי תבלין של חריפות אקטואלית, אולי דווקא בשל היותם לכשעצמם רחוקים מתעמולה או הבעת דיעה.

זהו מבצע משחקי, מוסיקאלי ובימתי צנוע אבל מרשים.

מעצרו של קלמנוביץ' הוארך עד תום משפטו

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

שבתאי קלמנוביץ', הנאשם בעבירות של מגע עם סוכן זר, ריגול וריגול חמור, הוארך אתמול עד תום ההליכים, בהסכמת סנגורו עו"ד אמנון זכרוני. על כך הורה אתמול שופט בית־המשפט המחוזי ארמונד לוי. הדיון בהארכת המעצר ארך זמן קצר, והשתתפו בו פרקליטת המחוז עורכת־הדין, ערנה ארבל, וסגניתה עורכת־דין, נורית שניט.

קלמנוביץ' שהובא אתמול לאולמו של השופט בקומה השלישית, נראה נינוח והחליף חיוכים ולחיצות ידיים עם סנגורו. על העיתונאים נאסר לדבר עמו ורק הצלמים הורשו לצלם.

לאחר הדיון שנערך בדלתיים סגורות, הותר לפרסם כי במהלכו הודיע הסנגור לבית־המשפט, כי תשקול אפשרות לעתור לבית־המשפט כדי לאפשר לו לעיין פעם נוספת בשאלות המעצר. זאת לאחר שיברוק עובדות נוספות שיש להן אולי השלכה על אחד מסעיפי האישום המיוחסים למרשו.

עובדי „אליאנס": תוכנית ההבראה – קיצוץ בבשר החי

מאת כתבנו לענייני עבודה

ועד עובדי מפעל הצמיגים „אליאנס" בחדרה דחה אתמול בהצבעה שהתקיימה במפעל, את תכנית ההבראה של ההנהלה, וקבע כי התכנית תפגע פגיעה ממשית בשכר העובדים, וכי היא עומדת בסתירה מוחלטת הן להסכמי העבודה, והן לפסיקת יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד. הוועד יכנס היום מסיבת עיתונאים ב„תנובה" על זאת שקיימה ההנהלה שלשום.

לדברי חברי הוועד מחייבת תכנית ההבראה פרישת 150 עובדים מרצון, הורדה משמעותית בדמי ההבראה, ביטול מילגות ילדים ובגדי העבודה וכן פגיעה במשכורת 13 של העובדים. לטענתם משכורות חודש ינואר ששולמה אתמול, קוצצה בעשרים אחוזים. הנהלת המפעל הודיעה שלשום כי אם מפעל „אליאנס" לא יתייעל, לא יהיה מנוס מסגירתו.

במפעל אליאנס מועסקים 1,500 עובדים והוא בבעלות חברת „כור".

כץ־עוז: הבירוקרטיה מבריחה יזמים מהנגב

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

„50 אחוזים מייזמים ומשקיעים בינלאומיים ויהודים מאוסטרליה, קנדה וארה"ב, המוכנים להשקיע מיליוני דולרים בפרוייקטים לפיתוח הנגב, בורחים מן הארץ מאימת הבירוקרטיה הממשלתית, הקוטלת כל יוזמה באיבה", אמר אתמול סגן שר החקלאות, אברהם כץ־עוז יו"ר ועדת ההיגוי לפיתוח הנגב, במסיבת עיתונאים בבית סוקולוב. הוא הוסיף כי במקום לאשר תוכניות תוך שלושה חודשים, נמשך התהליך שלוש שנים.

כץ עוז מסר, כי ועדת ההיגוי של ועדת השרים לענייני פיתוח הנגב, בראשותו של מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס, סיימה בימים אלה את שנת עבודתה הראשונה ואמר כי המכנה המשותף לכול התוכניות, הוא כי יש מימון מספיק, אולם אין יוזמות מספיקות, אין פרוייקטים נאותים, יש ביורוקרטיה קשה ומסובכת.

בין הדוגמאות ציין את הסכם העברת שדה התעופה של אילת לעין עברונה בצפון, המחכה לאישורים מזה שנה.

דוגמה אחרת, היא שלוש הצעות לבניית רכבת ונמל תעלה באילת, בהשקעה של 280 מיליון דולר. ההצעות הן של חברות מספרד, אוסטרליה וצרפת. אין מקבלים אישור לנושא, בגלל ויכוח עם רשות הנמלים והרכבות המקדמת תוכנית משלה.

משרד התמ"ס ימסור להסת' נתונים על מחירי הסיגריות

מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, קיבל אתמול את הסכמתו של מנכ"ל משרד התעשייה והמסחר, יורם בליזובסקי, להמציא לאלתר לכלכלני ההסתדרות את מלוא הנתונים בדבר עלות מחירי הסיגריות, המיוצרות במפעל „דובק" בבני־ברק.

בשיחה שקיים קיסר עם בליזובסקי סוכם, ששלושת הכלכלנים של המכון העברי לכלכלה בהסתדרות, אשר ניתקלו בקשיים לעריכת התחשיב של מחירי הסיגריות לרגל סירובו של המשרד להמציא את הנתונים — יקבלו את הנתונים המבוקשים על ידם, הנמצאים ברשות משרד התעשיה והמסחר ויוכלו להוציא את מסקנותיהם וחוות־דעתם תוך זמן קצר ביותר.

כזכור, הציע המזכ"ל קיסר, לעובדי דובק להמשיך בעבודתם ובתקינה בייצור הסיגריות, עד לקבלת הממצאים של כלכלני ההסתדרות בדבר מחירי הסיגריות המקומיות. העובדים נענו לקיסר וימתינו עד להוצאת המסקנות. (שמעיה)

עובדי המינהל והמשק החליטו להמשיך בשביתה „עד הסוף"

אולם משרד־הבריאות הודיע: נוצרו תנאים לסיומה ● שר־האוצר עומד להוציא היום צווי ריתוק לעובדים ● הביוכימאים הפסיקו שביתתם

מאת יוסף שמי, כתבנו הכלכלי בירושלים וסוכנות עתי"ם

משרד־הבריאות הודיע אמש, כי נוצרו תנאים לסיום שביתת עובדי המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים אך־לם סירב למסור פרטים.

בפגישה שהתקיימה אתמול בין שרת־הבריאות לבין מנהלי בתי־החולים הממשלתיים והעירוניים הוחלט, כי בתי־החולים הממשלתיים ימשיכו לקבל חולים ולא ייהפכו לתחנת עזרה ראשונה.

שרת הבריאות נפגשה אתמול לשיחה גם עם יו"ר מרכז קופ"ח, פרופ' חיים דורון, וביקשה ממנו שבתי־החולים של קופת־חולים יאשפזו חולים שיפונו מבתי־החולים הממשלתיים.

ישבתו „עד הסוף"

מועצת עובדי המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים, שהתכנסה אתמול בבית־חולים „שיבא", החליטה להמשיך את השביתה.

מועצת העובדים קראה לשרת־הבריאות ולהסתדרות לעשות למען סיום השביתה ולחדש את המשא־ומתן עם העובדים. „בעד עבודה שווה יש לקבל גמול שווה", קראו עובדי המינהל והביעו תמיכה מלאה בוועד העובדים, שימשיך ויוביל את המאבק עד להיענות מלאה של תביעותיהם.

מועצת עובדי המינהל והמשק קראה לשרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו שלא להפעיל צווי ריתוק נגד עובדי המינהל.

בכינוס המועצה הצביעו העובדים פה אחד בעד ההחלטה להמשיך בשביתה „עד הסוף".

הוצאת צווי ריתוק

שר־האוצר עומד לבקש מחבריו השרים לאשר הוצאת צווי ריתוק לעובדי המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים.

בהודעה רשמית שפרסם אתמול דובר האוצר נאמר, שהאוצר מביע צער על החלטת עובדי המינהל והמשק להמשיך לשבות. האוצר הוסיף, שהמשך השביתה הוא התאכזרות וגרימת נזק וצער לחולים ולבני משפחותיהם, ועוד היום יקבל השר נסים החלטה בקשר לצעדים שיש לנקוט.

הביוכימאים הפסיקו שביתתם

הסתדרות הביוכימאים החליטה להפסיק את השביתה ולתת לאוצר פסק־זמן עד ליום ראשון בשבוע הבא.

אשר גולדשלגר, יו"ר הסתדרות הביוכימאים, אמר לכתבנו, כי הוא החליט להמליץ להפסיק את השביתה כיוון שכולם עסוקים עכשיו עם עובדי המינהל והמשק ויש להמתין עד לסיום שביתה זו ואז לחדש את המאבק. עוד אמר, כי עם חידוש השביתה, כנראה ביום ראשון הבא, ינטשו העובדים את המעבדות ללא הגבלת זמן.

„ועד ג'", הפועל במסגרת מועצת ועדי העובדים ליד מפ"ם, החליט לפתוח בשביתת שבת מול לשכת שר־האוצר בירושלים במחאה על המשבר החמור הפוקד את מערכת הבריאות כתוצאה ממדיניות משרדו (צילום: רחמים ישראלי)

הממונה על שוק ההון רומז על אפשרות למיסוי רווחי הבורסה

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

הממונה על שוק ההון גד ארבל לא הוציא אתמול מכלל אפשרות שיוטל מס „בשיעורים נמוכים" על הרווחים בבורסה.

בתדריך לעתונאים אתמול, אמר ארבל, שבעבר הוטל מס קטן על המחזור בבורסה והדבר לא השפיע לרעה על המסחר.

הממונה על שוק ההון רמז על התנגדותו למיסוי „כבד" בבורסה ואמר שאם המלצה כזו תהיה כלולה בדו"ח שתגיש ועדת שישינסקי על רפורמה במסים הרי שהאוצר יצטרך להגיב במהירות כדי למנוע אי־ודאות. מצב של אי־ודאות וכיוא לנזקים בגלל השפעותיו הפסיכולוגיות על השוק, אמר הממונה.

ועדת שישינסקי אמורה להגיש את הדו"ח שלה כבר בימים הקרובים. על פי ריווחים שונים בכוונת הוועדה להמליץ על הטלת מסים על רווחי הון. חלק מהמשקיעים בבורסה תולים את האשם במשבר שנוצר במחירי המניות בריווחים. אלה הבורסה תבעה מהאוצר להבהיר את עמדתו ביחס לסוגיית זו.

לדברי ארבל, אין הסבר חד־משמעי לירידה התלולה במחירי המניות בשבועות האחרונים. הוא ציין שיש מי שמאשים את ועדת שישינסקי ואילו אחרים מאשימים את המצב בשטחים. „אין לאיש תשובה ברורה לסיבות למצב שנוצר" אמר ארבל. הוא הוסיף שאין לאוצר כל כוונה להתערב במסחר בבורסה.

ארבל אמר, שלדעתו יבוא תיקון מוקדם או במאוחר, לדבריו, יש מספיק נזילות בשוק ומשקיעים קולוסו מתי להכנס לבורסה על פי שיקוליהם ועל פי שיקוליהם ועל פי התשואות בשוק. המס על רווחי הון היה אתמול מטרה להתקפות מצד הסיעה הליברלית בכנסת. בישיבה של ועדת המשנה של ועדת הכספים לענייני שוק ההון אמר אתמול ח"כ אריאל ויינשטיין שהרוב בוועדת הכספים ידחה כל המלצה להטיל מס על ריווחי הון בבורסה, גם אם היא כלולה בדו"ח ועדת שישינסקי וגם אם ההמלצות בדו"ח יוגשו כמיקשה אחת.

ח"כ דן תיכון אמר שעל האוצר להתערב במצב על־ידי הבהרה לגבי כוונותיו בנושא מיסוי על רווחי הון. הוא ציין כי המרחק בין מניות לאיגרות חוב קטן מאד, ועל כן דרושה התערבות של האוצר כדי למנוע התמוטטות של שוק ההון.

צוקר: מיסי הארנונה בת"א הועלו מעבר לעליית המדד

מאת ירון זלג, כתב „על המשמר"

„על עיריית תל אביב להימנע מהעלאת שיעור מיסי הארנונה בשנת הכספים הבאה ובמקביל עליה להקים ועדה ציבורית שתבדוק ותמליץ על חלוקה מחדש של אזורי המגורים והעסקים לפי אמות מידה אוביקטיביות", כך מציע חבר מועצת העיר אריה צוקר.

בפנייה לחברי מועצת העיר לקראת הדיון שתקיים המועצה בקרוב בנושא הארנונה, טוען צוקר, כי בשנים האחרונות העלתה עיריית תל־אביב־יפו את שיעור הארנונה מעבר לעליית המדד. לדבריו, התוצאה מכך היא, כי הבסיס עליו יחושב המדד לשנת הכספים הבאה גבוה דיו. הוא הוסיף, כי מי שטוען להצמדת הארנונה למדד, חייב ראשית להקטין את הבסיס ולהתאימו למדד, כפי שאכן היה בשנים האחרונות.

צוקר טוען, כי ההכנסות מארנונה של עיריית תל־אביב בשנת הכספים הנוכחית צפויות לעמוד על סך גודל של 500 מליון ש"ח וזאת במקום 400 מליון ש"ח — הנתון המופיע בתקציב העירייה.

במסגרת הצעותיו קורא צוקר להעניק הנחות רחבות יותר לגימלאים, כשלדבריו בעייתם אינה רק כספית, כי אם מוסרית, מאחר ומדובר בציבור ותיקים הזכאי בזכות ולא בחסד ליחס מיוחד. כשביטוי אפשרי לכך הוא הנחות משמעותיות במיסים. כך מציע צוקר, כי גימלאי לו מלאו 65 שנה או גימלאית בגיל 60, שהכנסותיהם לא עולות על ההכנסה הממוצעת במשק, יקבלו הנחה בארנונה בשיעור של 50 אחוז. במקביל כל גימלאי יהיה זכאי להנחה בשיעור 25 אחוז בארנונה מבלי להתחשב בהכנסותיהם.

צוקר קורא עוד להעניק הנחה בשיעור של 50 אחוז למקבלי השלמות הכנסה, מהמוסד לביטוח לאומי למשך שנה שלמה.

היקף הסחר בעתיקות גנובות — 100 מיליון דולר בשנה

מאת קובי מנור, כתב „על המשמר"

„היקף הסחר בעתיקות גנובות מסתכם ב־100 מיליון דולר בשנה, ב־20 השנים מאז מלחמת ששת הימים נשדדו בכתבי, האוצר, בעיקר, אלפי אתרי עתיקות, ומעל למחצית מהאתרים שהיו קיימים אינם עוד, בשל שוד העתיקות".

דברים אלה אמר אתמול לכתבנו גדעון אבני, האחראי על היחידה למניעת שוד עתיקות באגף העתיקות של משרד החינוך, במהלך יום עיון שהתקיים במוזיאון חיפה אשר עסק בדרך לביעור הסחר בעתיקות.

לדבריו, היקף הסחר האמור במאה מיליון דולרים הוא של הסחר הגלוי בלבד, וכי קשה כיום להעריך את היקף הסחר והעסקה בחוגים מקצועיים.